Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones thesauri novi de tempore

Petrus <de Palude>

[Straßburg], 1489

Sermo CLXI – Sermo CLXX

urn:nbn:de:bsz:31-306766

Visual Library

Grego. Dũ opus pficit̄ pmij. fiducia creſcit.
Tercio vt fiducia nr̃a nõ ſit fruſtra hr̃e debe-
mus pietatẽ elemoſyne. nã aduenientе dño dũ
nõ inuenit hoſpitiũ apud te. qd faciet cu3 ve
neris ad eu3. dicit em̄ Chriſ. ſup Mat. qd a
deo recipies cũ deo nihil dediſti. ſed dicet tibi.
Eſuriui et nõ dediſtis mihi mã. hoſpes eram et
nõ colle. me. Ite maledicti in ig. e. Jõ hortat̄
nos ſaluator Lu. vi. Date et dabit̄ vob. nã do
nũ elemoſyne opabit̄ fiduciã glie Thob. iiij.
Fiducia magna erit corã ſummo deo elemoſy
na. Quarto debem⁹ hr̃e charitatẽ beniuolẽtie.
nã hõ ↄfidit de amico nõ de inimico. Ideo. i.
Joh. iiij. In h̄ pfecta eſt charitas dei nobiſcũ
vt fiduciã habeam⁹. Gre. Qui pl⁹ diligit pl⁹
pſumit. Eſt em̄ naturale q̄ aialia q̄ abundãt ĩ
calore ſunt audacia vt canes et leones. ſ3 aĩa
lia frigida ſũt pauida vt lepores et catti. et Phi
loſophus in ethic. Senes puſillanimes ſũt
et male ſpei. econuerſo ĩo iuuenes ſunt magna
nimes et bone ſpei. ppter calorẽ. et ſic hñtes cha
ritatis calorẽ magna pñt de deo ↄfidere. vt ma
ria et martha confiſe ſunt de ſuſcitatiõe lazari.
Joh. xi. Dñe: ecce quẽ amas infirmat̄. Nã ſi-
ne charitate nõ eſt hñda fiducia glie. vñ Am
bro. Sicut ſine via nullus puenit q̄ tẽdit. ſic
nec ſine charitate. Bern. Charitas gaudet ma-
gna petere: et ad deũ ſuã fiduciã eleuare. Quin-
to debem⁹ hr̃e timiditatẽ reuerẽtie. nã ciuitas
q̄ ſemp rebellis eſt dño et nõ timuit eũ nec obe
diuit ei. nõ põt hr̃e fiduciã alicu⁹ honoris ſi-
ue doni. ſic illi q̄ nõ ſunt timẽtes deũ. qꝛ ſcribi
tur puer. xiiij. In timore dñi fiducia fortitu-
dinis. et ps. cxliij. Voluntatẽ timentiũ ſe faci-
et &c. Jõ hortamur Eccl. ij. Qui timetis dñm
ſperate in illũ. et in oblectationẽ veniet vob mi
ſericordia. Sexto debem⁹ hr̃e ſtudioſitatẽ do
ctrine. nã ſcolaris q̄ neſcit doctrinã mgr̃i nõ h3
fiduciã eũ accedẽdi. Jõ docemur puerb. xxij.
Appone cor tuũ ad doctrinã meam. et ſeq̄t. vt
ſit in dño fiducia tua. dicit em̄ ſaluator Luc.
ix. Qui me erubuerit et meos ſmones: hũc fi-
lius hois erubeſcet. Septio hr̃e debem⁹ firmi
tatẽ pſeuerãtie. nã miles q̄ nõ fugit de prelio ſi
firmiter ſtetit fiducialr̄ ad dñm redit. et ſic hõ
pſeuerãs in bono. Ad qđ hortamur. i. Joh. ij.
Manete ĩ eo vt cũ apparuerit habeam⁹ fidu
ciã. et nõ ↄfundamur ab eo in aduẽtu ei⁹. na3
ſcribit̄ Lu. ix. Nemo mittẽs manũ ſuã &c. ſed
q̄ pſeuerauerit vſq3 in finẽ h̄ ſalu⁹ erit Matt.
x. et xxiiij. Ideo Grego. Incaſſum bonũ agit̄:
ſi ante terminũ vite deſeratur.

De eadẽ dñica. Sermo. CLXI.

Ut quid cogita

v tis mala ĩ cordib⁹ vr̃is. Mat. ix.

P Iſta eſt ſcđa ps pncipal
iſti⁹ euãgelij in q̄ innuit̄ maifeſtatio diuine ꝟtu
tis. nã nr̃a ↄgnitio ortũ h3 a ſenſu. Ro. i. In-
uiſibilia dei p ea q̄ facta ſunt ĩtellecta ↄſpiciũt
Et ſic xp̄s in eo q̄ ppalauit cordiales cogitati
ones maifeſtauit diuinã ꝟtutẽ: qꝛ ptinet ad deũ
cognoſcere cogitatiões. i. Reg. xvi. Hõ videt
ea q̄ parẽt: de⁹ aũt intuet̄ cor. Jõ ad oñdendũ
ſe verũ deũ arguebat cordiũ cogitatiões dicẽs
Ut qđ cogitatis mala ĩ cordib⁹ vr̃is. dic nã-
q3 Hiero. ad demetriadẽ ꝟginẽ. Eſt tutiſſimũ
atq3 pfectũ vt anim⁹ aſſueſcat diſcernere cogi
tatiões ſuas. vt bonas alat. malas occidat. qꝛ
fons boni cogitatio bona. fons mali cogitatio
mala. Notãdũ ſm̄ Ruptũ holgot ſup librũ
Sap. Cogitatiões ſunt multiplices. Prime
ſunt ocioſe et neglecte: q̄ dormiẽte rõe pter intẽ
tionẽ nr̃am ĩ corde diuſis imaginatiõib⁹ vo-
litant̄. de q̄ ps. xciij. Dñs ſcit cogitatiões ho-
minũ: qm̄ vane ſunt. Iſte ſunt abijciẽde. nec
in eis diu ẽ morãdũ. qꝛ di. Bern. Tã facileẽ
eas reijcere ſicẽ recipe in aĩa. et ſunt repellende.
Prio qꝛ inutiles. Iſa. lix. Cogitatões eorũ co
gitatiões inutiles. Scđo ſunt repellẽde qꝛ cau
ſant pditiõe3 tpis. qꝛ di. Caſſio. ſup illud ps
xxxix. Et cor meũ dereliq̄t me. Quocũq3 tpe ñ
noueris te de deo cogitaſſe illđ tps cogita te p
didiſſe. Tercio ſi hõ morat̄ in eis trãſeũt ad
turpia. Vñ Bern. Dũ ocioſa tanq3 minima nõ
ſpernim⁹ interdũ labimur ad turpia et inhone
ſta. Jõ hortat̄ nos Hiero. Nũq3 vagis cogi-
tatiõib⁹ pateas: q̄ ſi in aĩo ſederint dñabunt
tui: et adducẽt te ad delictũ maximũ. diabolus
em̄ in expugnatiõe aĩe vtit̄ duplicib⁹ inſtru
mentis. ſ. paruis et magnis: ppendit nanq3 q̄
groſſam ſuggeſtionẽ nõ recipes. Jõ ſicut par
uulus latrunculus p feneſtrã mitti͂t vt maiori
bus latronib⁹ ſeras apiat. ita diabol⁹ paruas
cogitatiões ĩmittit. et ſi ille p negligentiam ad
mittunt̄ trahũt mentẽ ad malũ ↄſenſum. iõ il
le dicit̄ beat⁹ q̄ ſtatim dũ incipit cogitare tur-
pia interficit cogitat⁹. ps. cxxxvi. Beatus qui
tenet et allidit par. ſu. ad pe. Q Scđe cogi-
tatiões ſunt crimioſe et infecte. ſ. q̃ ſunt đ his
que in ſe ſunt pcta mortalia. De his dic Hu
go eſt diſtinguendũ. quia fiunt multis modis
Primo ſine omi delectatiõe. q̄ſi venit⁹ ſtãs et ſi
ne ↄſenſu: et ſic nullũ cauſant dãnũ. ſ3 p reſiſtẽ
tiã hõ meret̄. De q̄ Greg. in moral. Tunc ad

ſummā pfectionē ptingim⁹ cū cogitatōes ſu/
perfluas a mēte reſecam⁹. q2 ſm Iſido. de ſum.
bo. Nō eſt nr̄i arbitrij cogitatōis praue ſugge
ſtionē puenire. ſed diaboli eſt malū ſuggerere.
nr̄. n nō ꝯſentire. Scd̄o tales perueniūt vſq3
ad delectationē ſine ꝯſenſu. ꝛ ſic ē veniale. de q̄
Hugo. Cogitatio mentē nō polluit. ſ3 ſi dele/
ctatio ꝯſcientia3 corrūpit: facit pctm̄ mortale
Tercio tales cogitatōes puenīūt ad ꝯſenſu3.
vno mō ꝙ vult in delectatiōe voluptari: licet
nō vult in op⁹ pcedere. ꝛ ſic ē mortale. maxīe ī
pctis carnalib⁹ ſm Aug. q2 ſponte ꝯ rōem ad
mittit qd̄ ſm rōnem expellere debet. attn̄ dicit
Hugo de archa noe. ꝙ talis ꝯſenſus ē duplex.
aut ſubitus ſine deliberatōe ꝛ a ſola ſurreptio/
ne ꝛ a pmo motu. ꝛ talis ſurreptio eſt veniale
pctm̄. Ali⁹ ꝯſenſus eſt ex delectatiōe motuū ꝛ
deliberatiōe. ꝛ ſic eſt mortale. ꝛ aggrauat cū in
tendit in op⁹. de tali ſcribit Sap. i. Peruerſe
cogitationes ſepant a deo: ꝛ multiplices ſunt
ſm multiplicitate3 vicioꝝ. Aliq̄ rancoroſe vt
cogitatio ſaul q̄ cogitauit dauid tradere ī ma
nus philiſtinoꝝ. i. Reg. xix. ꝛ cogitatio filioꝝ
iacob ꝯtra fratrē ioſeph. Gen̄. xxxvij. q̄ cu3 vi
diſſent eū cogitauerūt eu3 occidere. iſti fuerūt
homicide mētales. Aug. Gladiū nō eduxiſti
ꝛ proximū occidiſti. Itē alique ſunt ambitio
ſe. iſta cogitatio intrauit in apl'os. Lu. xxij. Fa
cta eſt ꝯtentio inter eos q̄s eoꝝ videret maio:
Dicit Petr⁹ bleſen̄. Ambitio eſt q̄da3 ſymia
charitatis. charitas patiēs eſt p eternis. ambi
tio patit oīa p caducis. charitas benigna ē pau
perib⁹. ambitio diuitib⁹. charitas oīa ſuffert p
veritate. ambitio p vanitate oīa credit oīa ſpe
rat. ſed longe diſſilī. modo hec ad gl'iam hui⁹
vite. ſ3 illa ſc3 charitas ad gl'iam ſine fine Iſti
ſc3 ambitioſi in vigilijs. in piculis mari ac la/
tronū. in morib⁹ frequēter ſunt martires ſecu
li in curijs dn̄oꝝ. Iſti vo in charitate p mul/
tas tribulatōes intrāt in regnum celoꝝ. Iſta
cogitatio ambitioſa ex angelo fecit diabolū p
ut ambitio capit p deſiderio vane gl'ie. Itē ali
que ſunt auare ꝛ cupide cogitatiōes. Vn̄ Au
guſt. Res quā deſideras muſcipula eſt. tenes
obolū teneris a diabolo. poſito etiā ꝙ ſolu3 in/
tentionē ſpoliandi habeas ꝛ nō ꝯſeq̄ris. De q̄
Hiero. ꝛ habet in cano. xiiij. q. vi. fur. Nō em̄
qd̄ furto ablatū eſt: ſ3 mens furātis attēditur
R Itē alique ſunt voluptuoſe. ſ. de volu
ptate carnis. de q̄bus Gen̄. viij. Senſus ꝛ co
gitatio hūani cordis in malu3 prona ſunt ab
adoleſcentia ſua. i. ex q̄ corrupta fuit in pmis
parentib⁹. certe modicū meliorata eſt in ſuis
poſteris. Albert⁹ tractatu. ij. libri. ij. de cauſ p
prietatū elementoꝝ ca. ij. dicit. Si ſup carbo/
nem candele extincte non tn̄ oīno mortificate
quin aliq̄s ignis remaneat ſupra proijcitur te
nuis puluis ſulphuris reaccendit. ſic morali
ter q̄ntūcunq3 hō in ſe flāmas voluptatis ex/
tinxerit. ſemp tn̄ manet igniculus nō mortifi
catus. h̄ eſt fomes carnal' ꝯcupiſcentie. qui to
taliter in vita extingui nō pōt. ideo ſumopere
cauendū eſt ne ſupra proijciat tenuis puluis
ſulphuris. Sulphur calidū fetidū ꝛ tenax ē.
ꝛ deſignat luxuriā. ꝛ puluis tenuis huius ſul
phuris eſt cogitatio moroſa de circūſtātijs et
delectatiōib⁹. ideo cauendū eſt vnicuiq3 peni/
tenti. ne de eiſdē cogitatiōes recordatiuas ad/
mittat. q2 ſm Aug. in ep'la ad demetriadē vir
ginē. Quicq̄d pudet dicere: pudeat ꝛ cogita/
re. eo ꝙ dicit Grego. xxxv. moral'. Sepe mens
ita in recordatiōe culpe exurit vt ad ppetratio
nē illius longe grauius q̄3 prius capta fuit v2
geatur. Ido Deutero. xv. Caue ne forte ſurre
pat tibi impia cogitatio. attamē ſurreptio ad
huc nihil eſt ſ3 mora. Hiere. iiij. Vſq3 q̄ mora
bunt in te cogitatiōes noxie. Vbi Gre. xxvij.
moraliū. Nō rephendit cur veniūt ſ3 cur mo
rant. nā in bono corde q̄nq3 veniūt cogitatio/
nes illicite. ſed morari phibent. Ideo Hiero.
ad euſtochiū. Dū paruus eſt hoſtis interfice
eum. S Et Iſa. i. Auferte malū cogita
tionū veſtrarū ab oculis meis. ꝛ h̄ multis de
cauſis. Primo q2 cor inquināt qd̄ eſt nobili⁹
in homie. q2 de⁹ habitat in eo. i. Reg. vij. Pre
parate corda vr̄a dn̄o. ꝛ Prouer. xxiij. Prebe
fili mi cor tuū mihi. Hinc eſt ꝙ dato ꝙ in ma
lis cogitationib⁹ nullū ſit peccatum. tn̄ ppter
nobilitatē cordis dedignari deberet homo cor
ſuū fedis cogitatiōib⁹ deturpare. exēplo illius
gentil' Senece q̄ dicit. Si ſcirē deos ignoſci/
turos ꝛc. Qd̄ cōſiderās pph'a petijt in Pſ. l.
Cor mūdū crea ī me de⁹. Scd̄o q2 cathenā in
fernalē parant. de q̄ Gre. Ex cogitatiōe naſcit
delectatio. ex delectatiōe affectio. ex affectione
ꝯſenſus. ex conſenſu opatio. ex opatiōe cōſue
tudo. ex ꝯſuetudine deſperatio. ex deſperatōne
defenſio. ex defenſione gloria. ex gloriatiōe eter
na dānatio. Ecce q̄ntū malū inducūt cogita/
tiones male. Hiero. Peius eſt in corde p me
ditationē peccare q̄3 p precipitationē in opere.
Tercio q2 domiciliū diaboli ppant. cōtra qd̄
apl's Eph. iiij. Nolite locū dare diabolo. lo/
cus em̄ diabolo dat p fedas cogitatiōes ꝛ im
mūdas. in q̄bus ipe immūdus ſpūs delectat:
ꝛ p eas ſibi hō obligat. Vnde Gre. iii moral'.

Licet reproboꝝ mẽtes nõ ſp̄ diabolũ ſequunt
in ope. valde tñ illi ſe obligant in cogitatione
Sic ecõtra p̄ bonas cogitatiões p̄parat locuſ
in corde nr̃o. Iuxta illud. i. Reg. ij. Ipi p̄pan
tur cogitatiões. glo. bone. Quarto q2 male co
gitatiões cũ malis delectatiõibꝫ faciũt in ho/
mine infernũ. nã vbi eſt diabolus ibi infern9.
ſic ecõtra vbi eſt de9 ibi eſt celũ. q2 igit diabol9
habet domiciliũ in corde polluto mal' cogita/
tionibꝫ: ſicut dictũ eſt. ĝ quodãmõ fac ibi in/
fernũ. q2 ſicut in inferno eſt ignis. ſic in corde
tali eſt ignis ardẽtis ꝯcupiſcẽtie. fetor luxurie
vermis remordentis ꝯſcie. tenebre obſcurate
intelligẽtie. Vñ Pſ. lxviij. Obſcurent oculi
eoꝝ ne videãt. Sicut eñ sterc9 hyrũdinis ex/
cecauit ocl'os thobie. ſic ſterc9 diaboli malarũ
cogitationũ ocl'os cordis excecat ne videant
lucẽ boni. q2 lux grẽ ſpũſſancti aufert p̄ malas
cogitatiões. De q̃ Bern. Sicut repellere a ſe
ſpũmſanctũ nõ eſt in voto cogitãtis. fit tñ ex
culpa negligẽtis. Sap. i. Spũſſanctus diſci
pline effugiet fictũ: ⁊ aufert ſe a cogitationibꝫ
q̃ ſunt ſine intellectu. Quartũ malũ eſt ꝙ ma
le cogitatiões hoiem grã dei priuãt. Vñ poſt
q3 diabolus miſit in cor inde vt traderet deu3
p̄didit oẽm grãm irrecup̄abiliter. ſic ⁊ alij pec
catores q3 plures etiã irrecup̄abiliter propter
malas cogitatões p̄dũt grãm. nã multi habe
rent a deo ſpũales grãs deuotiõis ⁊ diuie dul
cedinis in orõe ⁊ meditatiõe q̃s p̄dũt q̃nq3 p̄
malas cogitatiões. Ecci. x. Muſce morietes
p̄dũt ſuauitatẽ vnguẽti. Muſce ſunt cogita/
tiones volatiles ⁊ vage. q̃ tũc ſunt morientes
q̃ñ ad inſtar cadaueris mortui putreſcunt in
corde. ⁊ iſte muſce p̄dũt ſuauitatẽ vnguenti. i.
oĩs deuotiõis ⁊ grẽ. q2 deuotio p̄ ſpũmſanctũ
vncta eſt. T De tali p̄ditiõe habet exem
plũ in vitaſpatrũ de q̃dã heremita q̃ oĩni die
paſcebat cibo celeſti. cui inuidẽs diabol9 tem/
ptauit eũ nephãdis ⁊ turpibꝫ cogitatiõibꝫ in
q̃bus delectat9 eſt. hic ĝ cum poſt orões more
ſolito cibũ q̃ſiuiſſet ad veſpam ingreſſus locũ
in q̃ refici ꝯſueuerat: inuenit panẽ muſcidum
mẽſe ſuppoſitũ. ex q̃ refect9 nihil emendare cu
rauit de his q̃ verſabant in corde. neq3 p̄prius
dãnũ ſenſit. interea cũ graui tã libidinis incẽ
dio ſtimulat9 ⁊ inflãmat9 turpi cõſcia reuerti
ad ſeculũ cogitabat. illa die cohibuit ſe et ſoli
tas orões p̄ſoluit Iter3 ingreſſus vt cibũ ſu
meret inuenit panẽ mẽſe ſuppoſitũ: ſ3 ſordidi
orem. triſtis effect9 eſt. attñ cibo iſto refect9 p9
diẽ terciũ triplicatis cepit vrgeri ſtimul' ⁊ va/
gis oculis captiu9 mẽte videbat ſibi accuben

tis mlieris imago. ⁊ illã amplecti. ingreſſ9 ad
veſpam q̃ſiuit cibũ quẽ inuenit ſub mẽſa ſor/
didiſſimũ q̃ſi a muribꝫ ⁊ canibꝫ corroſu3. tũc
vt vidit ingemuit ⁊ lachrymas fudit: intelli/
gens ſuis mal' cogitationibꝫ demeruiſſe et ad
priorẽ deuotionẽ nunq3 p̄uenit. V S3
di. vñ hñt ortũ male cogitatiões. Rñdet q̃n/
tũ ad primeuã originẽ: oẽs male cogitatio/
nes ortũ habuerũt a diabolo. q̃d ſic p3. cũ eñ
p̄mus hõ ꝯdit9 in ſtatu innocẽtie nil de mal'
cogitatiõibꝫ ſciret. venit diabolus in ſpecie ſer
pentis ⁊ ſuaſit mulieri: ⁊ mulier viro. et ſic ad
ſuggeſtionẽ diaboli ortũ habuerũt male cogi
tatiões: ⁊ eodẽ mõ ⁊ ordine q̃ ibi ſuggeſſerũt
adhuc in nob ſuggerũt. Vñ ſm Aug. Sug/
geſtio ſerpent; in nob eſt p̄m9 mot9 ex fomite.
comeſtio vero mulier; eſt delectatio. ſed come
ſtio viri eſt ꝯſenſus. p̄ hec eñ tria. ſ. ſuggeſtio
nẽ. delectationẽ ⁊ ꝯſenſum hõ in tẽptationem
ducit. q2 tẽptatio p̄ ſuggeſtionẽ q̃ in cogitati/
one ꝯſiſtit inchoat. p̄ delectationẽ cogitatio p̄
gredit: ⁊ p̄ ꝯſenſum ꝯſummat. S3 di. q̃re hõ
pronior ſit ad cogitãdũ malũ q3 bonũ. huius
p̄nt aſſignari tres cauſe. Prima eſt ex nature
corruptiõe in p̄mo p̄ente. ⁊ ad illud facit q̃d
dicit Sap. ix. Corp9 q̃d corrũpit aggrauat ani
mã: ⁊ terrena habitatio dep̄mit ſenſu3 multa
cogitantẽ. Vñ vn9 equus pl9 trahit deorſum
q3 decẽ ſurſum. ſic fomes q̃ mouet ad malũ ſp̄
intra nos eſt: ergo proni ſum9 ad malũ. Se/
cũda cauſa: q2 incitãs nos ad malũ eſt p̄ſens.
delectabile eñ apphenſum p̄ ꝯſenſum q̃ſi ne/
ceſſitate mouet ꝯcupiſcẽtiã. ſ3 incitãs nos ad
bonũ eſt abſens ⁊ multũ diſtãs. ſ. beatitudo q̃
eſt fons oĩm ꝟtutũ. Tercia cauſa: q2 malum
poſſum9 facere p̄ nos: ſ3 bonũ nõ poſſum9 ſine
grã Oſee. xiij. Perditio tua ex te iſrael: tñmo
do in me auxiliũ tuũ. Iõ Grego. in. v. mora.
Sũmo ſtudio cogitatiões male ſunt ampu/
tande. X S3 di. q̃bus cautelis d3 ſe q̃s
a malis cogitatiõibꝫ p̄munire. Rñdet. p̄mu3
eſt timor dñi. vic3 vt hõ imaginet ſemp̄ deu3
p̄ſentẽ eſſe ⁊ videre ſecreta cordis. multa enim
p̄cta opis cauent p̄pter timorẽ hoim ne hoi/
bus innoteſcãt. multo magi' p̄pter deu3 q̃ oĩa
videt. puer. xv. Per timorẽ dñi declinat oĩs a
malo. ⁊ Ecci. i. Timor dñi expellit p̄cm̃. Se
cũdũ eſt ꝙ dep̄rimẽdi ſunt oculi. de q̃ Grego.
Vt mens ſit mũda a cogitatiõe dep̄mẽdi ſunt
oculi q̃ſi raptores ad culpã. oculi eñ ſunt pri
ma tela libidinis. nã aſpect9 mentẽ ⁊ cor vul/
nerat. Treñ. iij. Ocul9 me9 dep̄dat9 ẽ aiã3 me
am. Iõ docemur Ecci. ix. Auerte faciem tuã

n muliere compta. Jō Job. xxxi. Pepigi fedꝰ
cū ocul' meis ne cogitarē de vgine. vbi di. Gre
go. nō enī eua lignū tetigiſſet niſi ꝓus incau/
ta reſpexiſſet. Terciū eſt fuga ocij. de q̄ Hiero.
Semꝑ aliq̄d boni opis facito ꝛc. nō enī facile
capit a diabolo: q̄ ſedule vacat bono exercitio.
Un̄ legit in vitaſpatrū. Qui eſt occupatꝰ ali
quo bono exercitio hꝫ vnū demonē cū tēptan
tem. ſꝫ q̄ eſt ocioſus hꝫ mille demones cū tem
ptātes. Y Sꝫ ſciendū ꝙ male cogitatio/
nes ꝑ q̄nqꝫ expellunt: q̄ intelligunt ꝑ q̄nqꝫ di/
gitos in manu: ꝑ quā hō expellit a ſe inimicū
volentē eū ledere in corꝑe. Primū eſt mēoria
mortis. Aug. Nihil ſic reuocat a pc̄to q̄ꝫ fre/
quēs mortis meditatio. Sc̄dm eſt memoria
paſſiōis chriſti. Aug. Totꝰ nobis figat in cor/
de q̄ ꝓ nob fixus ē in cruce. Terciū eſt mēoria
extremi iudicij: vbi reddituri ſumꝰ rōēꝫ de co
gitatiōibꝫ nr̄is. Sap. i. In cogitatiōibꝫ ipij
interrogatio erit. Quartū eſt pena dānatorū.
Iſido. in ſynodis. Intēde aīa mea quaſcū/
qꝫ penas ſedī. q̄ſcūqꝫ tormēta ꝛ dolores gehen
ne ꝛ opa. h̄ totū leue eſt q̄d pateriſ. Hiero. in e/
piſtola. Tanta in inferno ē vis dolorū ꝙ mēs
ad aliud dirigi nō poterit niſi q̄d vis doloris
impellit. Quintū ē glīa beatoꝝ. de q̄ pſ̄. lxxxix.
Q̄m mille anni an̄ ocl'os tuos tanq̄ꝫ dies he/
ſterna q̄ ꝑterijt. Un̄ ꝓ ꝯcluſione illiꝰ ſmonis
cauere nos debemꝰ a mal' cogitatiōibꝫ. ꝛ ſi in/
cidant eas immediate expellere debemꝰ. Ceſa/
rius. Incipiamꝰ bonas cogitatiōes diligere.
ꝛ ſtatim ab illis q̄ male ſunt nos dignabit do
minꝰ liberare. Q. aūt diabolus delectet in ma
lis cogitatiōibꝫ. patꝫ ꝑ tale exemplū. Legit ꝙ
quidā habuit malas cogitatiōes ꝛ delectatio
nes. ꝛ diabolꝰ ſe ei aſſocians in ſpecie curſoris ſe
cū ambulauit. ꝛ cū ſil' ambularēt: ille hō cepit
expaueſcere. ꝛ cū ꝑueniret ad q̄ndā eccl'iā: ille
hō intrauit: ꝛ cōpūctus ad ſacerdotē acceſſit.
eo ꝙ in q̄drageſima erat: ꝛ ꝯfeſſus eſt. ꝛ ſtetit fo
ris diabolꝰ qn̄ exiuit de eccl'ia: ꝛ inſpexit hoīes
exeuntes de eccl'ia: interrogauit vbi ſociꝰ ſuus
manſiſſet. ꝛ cū ille diceret. ego ſum q̄ tecū huc
veni. eamꝰ vias nr̄as. At ille. tu nō meꝰ es ſo/
cius q̄ antea fuiſti. ꝛ nō cognouit eū: eo ꝙ cō/
feſſus eſſet: ꝛ deꝰ ſibi pc̄ta indulſiſſet. Et iō do
lendū eſt de mal' cogitatiōibꝫ habitiſ. q2 cogi/
tatiōes male cōpant radici ꝛ tinee. Prio radi
ci. de q̄ Gre. xij. mora. Sicut radix arborꝭ. ſic
cogitatio hoim. Nā qn̄ radix exiccat: corrūpi
tur tota arbor ꝛ ſic de cogitatiōe mala. De qua
Gre. xxiij. moral. Omis iniquꝰ ꝓus areſcit i
cogitatiōibꝫ. ꝛ poſtea ab omibꝫ actibꝫ deficit.

Jō q̄ vult hr̄e arborē bene creſcentē videat ne
radix areſcat. ſic hō q̄ vult creſcere in bonis vi
deat ne areſcat in ramis cogitatiōis. ꝛ cū vidꝫ
hō ſe deficere recurrat ad radicē cordis. h̄ ē ad
cogitationes circa quas occupat: ꝛ emēdet il
las ſi vult vitā ſuā emēdare. Dicit naqꝫ Hu/
go de ſanc. vic. Sicut ligna nutriunt ignē: ſic
cogitatiōes deſideria paſcūt. ſi ſunt bone: ardꝫ
ignis charitatis. ſi vero ſunt male: ardet ig/
nis cupiditatiſ. Sc̄do compant tinee ſꝫ Gre
go. xi. mora. Sicut tinea ſine ſonitu penetrat
veſtimētū: ita cogitatio trāſfigit mentē. iō me
rito arguit malas cogitatiōes dicēs. vt q̄d co
gitatis mala ꝛc. Z Tercie ſunt cogitati/
ones piculoſe ꝛ nō recte. vt q̄dā cogitāt de lon
ga vita: ꝛ velle in ſenio penitere. vt diues Lu.
xij. Letare aīa mea ꝛc. Cōtra q̄s Ecci. v. Ne
dixeris: eſt mihi ſufficiēs vita ꝛc. q2 dr̄ Jaco.
iiij. Que eſt vita vr̄a. vapor eſt ad modicū pa
rens. Jō pſ̄. xx. Cogitauerūt ꝯſilia q̄ nō potu
erūt ſtabilire. Tales ſunt iſti de q̄bus Sap.
ij. Dixerūt impij cogitātes apud ſe nō recte.
venite fruamur bonis ꝛc. ſubdit. hec cogitaue
runt ꝛ errauerūt in voluptatibꝫ ſuiſ. Quarte
ſunt cogitatiōes cōmodoſe ꝛ recte. vt ſunt ille
q̄ ſunt de neceſſarijs vite. ſine quibꝫ ſubſiſtere
nō valemꝰ. ꝛ dicunt tādiu recte q̄ꝫdiu nō exce
dūt limites neceſſitatis. ſ. tp̄e ꝛ loco. Quia dr̄
Eccs̄. iij. Omīa tp̄us hn̄t. q2 ſi in loco incon
gruo. i. oratorio: ꝛ tp̄e incōgruo. i. tp̄e orōnis
in cordibꝫ ꝟſant erūt maxime nocīe. ꝛ iō repri
mende. exemplo abrae Gen̄. xv. qui aues ho
ra oblatiōis q̄ ip̄m īpediebāt abigebat. Quī/
te ſunt cogitatiōes ꝟtuoſe ꝛ ꝑfecte: q̄ ab oībuſ
his expedite ꝯuerſant. vl' in ſuis defectibꝫ hu
militer vl' in dei bn̄ficijs dulciter. vl' ſe erigūt
ad deū fortiter: ꝯtēplantes celeſtia ꝛ diuīa. de
quibꝫ Sap. v. Cogitatiōes eoꝝ apud altiſſi
mū A Et tales cogitatōes ſūt q̄druplices
Prime ſūt q̄ faciūt ad pc̄ti deteſtationē. Dice
res. que ſunt. Rn̄det. cū q̄s cogitat dāna que
pc̄ta inferūt. nā pc̄ta faciūt hoīem miſerū in
hac vita. q2 ſpoliāt eū oībus boniſ. ꝛ q̄ quis fe
cit in oībus ꝟtutibꝫ. etiā ſi tot opa quis hr̄et
q̄t paradiſus habet nobiles arbores. flores. her/
bas ꝛ radices. q̄t celū ſtellas. q̄t guttas mare.
hec om̄ia ꝑ vnicū ꝑeunt mortale ꝙ nūq̄ꝫ ha/
bebit aliq̄d bonū ꝓ his in celo niſi ꝑ pn̄iā re/
cuperaret. Ezech. xviij. Si auerterit ſe iuſtꝰ a
iuſticia ſua ꝛc. Inſuꝑ pc̄tor exiſtens in pecca
to mortali: nihil boni pōt opari q̄d ſibi ſit me
ritoriū q̄ꝫdiu ſcienter ſtat in pc̄to mortali. Le
ui. xxij. Si maculā habuerit nō offeretis. ne/

T

ꝙ erit acceptabile.ſ.dño.⁊ Iſa.i. Ne offeratiſ
vltra ſacrificiū fruſtra.man⁹ em̄ vr̄e ſanguine
plene ſunt. Itē pctm̄ facit hoiem tam vilē ⁊ in
dignū ꝙ ille q̄ an̄ pctm̄ erat dign⁹ celoꝝ celeſti
bus bonis.poſt pctm̄ nō eſt dign⁹ pane q̄ ve/
ſcit̄.iō moderati⁹ vti deberet q̄ntūcūq3 pt̄. Eze
chiel.iiij. Panē tuū in pondere comedes.⁊ a/
quā tuā in menſura bibes .imo pctōr ē īdigni/
or oībꝫ creaturis. Vn̄ Ariſto.x.poli. Sic op
timū aīaliū eſt hō fruens lege ⁊ iuſticia.ſic peſ
ſimū aīaliū eſt hō a lege ⁊ iuſticia ſepat⁹.ergo
ſi indignior ē oībꝫ creaturiſ irratiōnabilibꝫ.cō
ſequēter ſequit̄ ꝙ nō eſt dign⁹ vti creaturis.er
go pctm̄ facit hoiem tā miſeꝝ ꝙ nullius boni
nec tpalis nec ſpūal' eſt dign⁹.ꝗ miſeria pctō/
rū tam magna eſt ⁊ piculoſa:ꝙ ſi oīs creatura
defleret miſeriā pctōꝝ.ſ.oīa ligna ⁊ omēs lapi
des.oīa aīalia terre.oēs volucres celi.⁊ omēs
hoīes viuētes in mūdo.nō taꝫ ꝯdigne deflerēt
illud dānū ī qd̄ ꝑ vnū pctm̄ mortale incidit.
ſed heu q̄dā hoīes centū pctā mortalia cōmi
ſerūt:⁊ nec vnā guttā flent.rō eſt.q2 nō ꝯgno
ſcūt q̄nta bona ꝑdiderūt:⁊ in q̄t mala incide/
rūt.ſ3 ſi hec ꝟaciter cognoſcerēt:nō ſolū plorā
dū eſſet ſ3 etiā vlulandū.q2 nihil tā malū ho/
mini ꝙ pctm̄ mortale .meli⁹ em̄ eſſet homini
ꝙ decē milia demonū in ſe hrēt.vel etiā cū gla/
dijs oībꝫ q̄ fabricati ſunt trāſfigeret̄ vl' in igne
cōbureret̄.vl' in aq̄s mergeret̄.vl' cū rotis rota
ret̄.ꝙ cū pctō mortali deū ſcienter ⁊ volūtarie
offenderet.q2 pctm̄ cū ꝯſummatū fuerit gene
rat mortē.ſ.anie:q̄ magis timēda eſt ꝙ mors
corpis. Grego. Mortē corpis oīs hō timet.
mortē anie pauci. Ex his ſequit̄ ꝙ hō poti⁹ de
beret mori ꝙ deū cum pctō mortali offendere.
Vn̄ Ariſto.iiij.ethi. Meli⁹ eſt mori ꝙ facere
ꝯtra bonū ꝟtutiſ. B Scd̄e cogitationes
ſunt q̄ faciūt ad ꝯtemptū ſuiipi⁹ ⁊ ad humi/
liationē ꝓpriā. Diceres:q̄ ſunt. Rn̄deo.cogi/
tare defect⁹ nr̄os in cōmūi ⁊ in ſpeciali cogita/
re q̄d ſum⁹.q̄d fuim⁹.q̄d erim⁹. Aug.in ſmo/
ne. O hō ſi ꝯſideras q̄d ꝑ os q̄d ꝑ nares cete/
roſq3 meat⁹ egrediat̄.nunq3 vili⁹ ſterquiliniū
inueniſti.⁊ Bern. Nos miſeri ⁊ miſerabiliter
nati q̄bꝫ datū eſt cū merore naſci.cū labore vi
uere.cū dolore mori.⁊ Aug.de ſpū ⁊ anīa. Lu
gentes in hāc vitā intrauimus.cū labore viui
mus.cū dolore ⁊ timore exituri ſum⁹. Tercie
cogitatiōes ſunt q̄ ꝓmouēt hoiem ad ꝑfectuꝫ
⁊ ſtudiū ꝟtutū. S3 di.q̄ ſunt. Rn̄deo de pre/
mio qd̄ ꝟtutibꝫ dat̄:⁊ etiā de dignitate virtu/
tum.nā nihil repit̄ nobili⁹.nil pcioſi⁹ ꝟtutibꝫ
Vn̄ phi qui nō habuerūt noticiaꝫ dei ſicut et
nos p̄miū futurū qd̄ dat̄ ꝟtuoſis.ipi nō expe/
ctabant:ſ3 intēdebāt ꝟtutib⁹ ꝓpter nobilitatē
earꝫ.tempantiā em̄ habuerūt in cibo ⁊ potu et
opibꝫ carnis fortitudineꝫ q̄ eſt ſcd̄a ꝟtus ha
buerūt ſic ꝙ multa mala ⁊ aduerſa opprobria
deriſiones patiēter ſuſtinuerūt. deinde in pru
dentia ſpūs ſtuduerūt.q̄ eſt tercia virt⁹.quia
hec tpalia bona valde ꝯtempſerūt ⁊ nō dilexe
rūt.eo ꝙ cū labore acquirunt̄.cū timore ⁊ ſolli
citudine poſſident̄:⁊ cū dolore amittunt̄ Vn̄
multi eoꝝ magnos theſauros abiecerūt.ſicut
Socrates ⁊ Dyogenes. ⁊ multi alij q̄ ꝓpter
ſtudiū oīa reliq̄rūt.⁊ iuſticiā que eſt q̄rta vir/
tus tm̄ dilexerūt vt nulli inferrēt iniuriaꝫ ali/
quā:⁊ ita ſtudioſe ad ꝟtutes ſe dederūt. quia
null⁹ eſt honorādus niſi virtuoſus.de q̄ Ari
ſto.iiij.ethi. Honor eſt p̄miū virtutiſ. Et Au/
g⁹. Virt⁹ eſt aīe donū excellētiſſimū.⁊ nullus
valet ipam remūerare niſi de⁹. C Quar
te cogitatiōes q̄ hn̄de ſunt homini volēti pfi
cere ſunt ille cogitatiōes q̄ incitant hoiem ad
dilectionē dei ⁊ pximi. S3 di.q̄ ſunt. Rn̄deo
meditatio beneficioꝝ dei et charitatiſ ipi⁹.de q̄
ps̄.xxxviij. In meditatiōe mea exardeſcet ig/
nis. Nota ꝙ beneficia dei ⁊ charitatē ipius co
gnoſcere debes in dignitate creatiōis.i aſſum
ptione carnis.in tolerātia paſſiōis. In digni
tate creationis oñdit ꝙ plus hoiem dilexit ꝙ
aliquā creaturaꝝ mūdi.⁊ h̄ in duobꝫ Primo
q2 ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā fecit eū. Gen̄.i
Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ ſilitudinē nr̄aꝫ
Scd̄o q2 eū oīm creaturaꝝ dn̄m conſtituit.
Gen̄.i. Dn̄amini piſcibꝫ maris et volatilib⁹
celi ⁊ vniūſis animātibꝫ que mouent̄ ſup ter/
ram.ps̄.viij. Omia ſubiecisti ſub pedibꝫ eiuſ
In aſſumptiōe carnis ſic oñdit.ꝙ plus dile/
xit hoiem ꝙ angelū.⁊ h̄ tripl'r. Pri̊o in hono
re.q2 ei⁹ naturā aſſumpſit ⁊ nō angeli.ad He
bre.ij. Nuſq3 anglos apphendit ſ3 ſemē abrae
Scd̄o in amore.q2 hoiem ꝓprio ſanguie re/
parauit:qd̄ nō fecit angelis lapſis.i. Cor.vi.
Empti eſtis pcio magno.et.i. Pe.i. Scientes
ꝙ nō corruptibilibꝫ auro vel argento redēpti
eſtis.ſ3 pcioſo ſanguie q̄ſi agni imaculati xp̄i
Tercio in viſione ⁊ ꝯtēplatiōe hūanitatis q̄
angel⁹ nō ꝑfruet̄ in patria.q2 ibi hoies vidēt
ſuā naturā diuīe nature vnitā qd̄ nō videbit
angelus. Vn̄ Job.xix. In carne mea videbo
deū ſaluatorē meū. In tolerātia paſſiōis oſtē
dit ꝙ plus dilexit hoiem ꝙ ſeipm̄ ꝑ modo lo
quēdi.qn̄ ꝑ hoie expoſuit corp⁹ ⁊ vitā. Vn̄
Joh.xv. Maiorē hac dilectionē nemo habet
ꝙ vt aīam ſuaꝫ ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Sic

habes quō de⁹ hoīem ſup oīa dilexit.ſ.ſup oēſ
creaturas corpales.ſup angl'os ⁊ ſuper ſeipm.
Et qn̄ hō cogitat talia beneficia dei incitat᷑ ad
dilectionē dei ⁊ pximi.quā nobis ⁊c.

Dn̄ica viceſima. Sermo.CLXII.

Multi ſunt vo
cati:pauci vero electi.Mat.xxij.
H Hugo i dyaſcolicon di
cit.Quattuor ſunt q̄ impediūt ſol' ſplendorē
⁊ radiū.ſcꝫ nox.eclipſis.nebula ⁊ nubes.Spi
ritualiter.Per ſolis radiū intelligit᷑ dei gratia
Nā ſicut ſol eſt cauſa generatiōis fructuū.ſic
dei gratia eſt cā generatiōis oīm bonoꝝ.De q̄
Bern.Que ſunt merita nr̄a niſi dei gratia.ſꝫ
illa impeditur ꝑ q̄ttuor.Primo ꝑ noctis tene
bras.i.pc̄ta mortalia.Aug.Sicut lux ⁊ tene
bre ſunt oppoſita.ſic pc̄m̄ mortale et dei gr̄a.
niſi vnū eradicet᷑ aliud nō plantat᷑.Scd̄ꝫ qd̄
impedit ſplendorē ſolis eſt eclipſis.i.interpo/
ſitio lune inter ſolē ⁊ aſpectū noſtrū.h̄ ē amor
mūdi.Aug.Si in te eſt amor mūdi.nō eſt q̄
intrat amor dei.vas es effunde qd̄ habes Un̄
Jaco.iiij.Amicicia hui⁹ mōdi inimica eſt deo
⁊ quicūqꝫ voluerit amic⁹ eſſe ſeculi huius ini
micus dei ꝯſtituit᷑.⁊ ſic obfuſcat᷑ lux gr̄e.Ter/
ciū qd̄ impedit lumē ſolis eſt nebula ⁊ groſſ⁹
vapor aſcendēs de terra.⁊ ſignificat auariciā ⁊
terrenoꝝ nimiū appetitū.de q̄ Eccl.x.Nihil
iniqui⁹ ꝗ̄ amare pecuniā.Jō Lu.xij.Cauete
ab omi auaricia.q̄ dr̄.i.Thim̄.vi.Radix om
niū maloꝝ cupiditas.⁊ ſic impedit lumen gr̄e
De q̄ Mat.vi.Nō poteſtis deo ſuire ⁊ mam
mone.Quartū eſt nubes ſcꝫ ſupbie in alto ſi/
ta q̄ impedit lumē gr̄e.Jaco.iiij.De⁹ ſuperbiſ
reſiſtit:hūilib⁹ aūt dat grām Hiero.Nulli li
cet veniā ſperare ſine hūilitate.Jō Thob.iiij
Supbiā nunqꝫ in tuo ſenſu aut in tuo verbo
dn̄ari pmittas.Jō Judith.ix.Nec ſupbi ab
initio placuerūt tibi.⁊ ſic impedit lucē ſolis.i.
grām dei.⁊ ſic euenit ꝙ pauci ſaluant᷑.q̄ mul/
ta ſunt impedimēta ſalutis lumē gratie impe/
dientia.de q̄ thema.Multi ſunt vocati ⁊c.
E In ſumma euāge.tria innuunt᷑.Primo
gratie prepamentū.ſcd̄o miſicordie impedi/
mentū.tercio iuſticie cōplemētū.Primū ptꝫ
in ꝓncipio.ſcd̄m ibi.nolebāt venire.terciū ibi.
rex aūt cū audiſſet irat⁹ eſt.De pmo dicit.In
illo tp̄e.ſ.feria tercia poſt palmaꝝ cū loqueba
tur turbis iudeoꝝ ⁊ ſcribis in parabolis.tūc di/
xit eis hanc ſilitudinē.Sile eſt regnū celoꝝ.
id ē militās eccl'ia in q̄ habitat de⁹ ꝑ grāꝫ.ho
mini regi.i.deo patri.q̄ dr̄ hō rōne miſicordie
exhibite generi hūano.⁊ rex rōne ſue iuſticie.
q̄ fecit nuptias filio ſuo.ſ.chriſto.ſ.ſpūales in
ꝯiunctione fidel' anie ꝑ fidē.Unde Oſee.ij.
Sponſabo te mihi in fide.He nuptie celebrā
tur in pctōꝝ ꝯuerſione.vbi impletur illud.i.
Cor.vi.Qui adheret deo vn⁹ ſpūs efficit᷑ cū
eo.De q̄b⁹ nuptijs dicit Grego.Nuptie ſpū
ales in luctu incipiūt et ad gaudia perducūt.
Nā de his nuptijs gaudet tota celeſtiſ curia.
de q̄ Lu.xv.Gaudiū eſt angelis dei ſuper vno
pctōre pn̄iam agente.He nuptie celebrant᷑ in
thalamo ꝯſcientie tue vbi aīa deſponſat᷑ deo:
qn̄ ꝓponis deo adherere firma dilectiōe et nō
reſiſtere.⁊ ſic aīa erit dei ſponſa.de qua Sap.
viij.Hanc amaui ⁊ exq̄ſiui eā a iuuētute mea
⁊ q̄ſiui ſponſā mihi eā aſſumere:⁊ amator fa
ctus ſum forme illi⁹.Reuera eſt amator ſpon
ſe.i.anie fidel'.Nā ſicut zelotes terren⁹ ꝑ puel
la quā ſibi cupit copulare inter cetera q̄nqꝫ fa
cit.ſic ſponſus celeſtis.Primo portat amore
eius ſertū.⁊ ſic chriſt⁹ amore anie coronā ſpi
neam.Joh.xix.Itē cirothecas depictas ⁊ cal
ceos exciſos.i.vulnera manuū cruentata.ac
pedū foramia ꝓ aīa tua tulit.Lu.vlti.Uide
te man⁹ meas ⁊ pedes meos.Itē cingulū de
pictū.i.liuorē flagelloꝝ.Joh.xix.Apprehen
dit pylat⁹ ieſum ⁊ flagellauit.Itē veſtes curi
ales.i.purpurā pylati ⁊ albam veſtē herodis
portauit tibi ad amorē:ſibi in opprobriū et in
illuſionē tulit.Scd̄o cātilenas amatorias ca
nit.ſic chriſtus cecinit.i.dixit in cruce.nō vnā
ſed ſeptē omi inſtrumento muſico dulciores.
ad q̄rum melodiā ſol in celo obſcurat⁹ eſt.la/
tro in cruce ꝯuerſus.Maria iuxta crucem
turbata.terra tremuit.petre ſciſſe ſunt.velum
tēpli ſciſſū a ſummo vſqꝫ deorſū.de q̄b⁹ Iſa.
viij.Zelus dn̄i exercituū faciet h̄.Tercio dat
clenodia nobiliſſima.⁊ ſic chriſt⁹ dedit de cor/
pore aīam.de corde ſanguinē.de latere aquam
Quarto ꝓ illa ſe fatigat.ſic chriſtuſ laborauit
torneamēti more.vt adimpletū eſt illud Iſa.
i.A planta pedis vſqꝫ ad verticē non eſt i eo
ſanitas.⁊ ſuabit cicatrices vſqꝫ in diē iudicij:
in ſignū amoris tui.Quinto prepat ei balne/
um aromaticū.et ſic chriſt⁹ nos balneauit in
ſanguine ſuo.Apoc.i.Dilexit nos ⁊ lauit nos
a pc̄tis nr̄is in ſanguie ſuo.O ꝗ̄ ſuauiſſimuſ
odor illi⁹ balnei q̄ recōciliauit irā patris.Ro
ma.v.Cū inimici eſſem⁹ recōciliati ſumus ꝑ
ſanguinē filij ei⁹.Sexto aures puelle pulſat:
rogans miſterialiter:tam ꝑ l'ras ꝗ̄ꝫ ꝑ ſeipm̄ et
nuncios.ſic chriſt⁹ fecit ꝑ l'rās veteris ⁊ noui

deſtamenti.⁊ p ſeipm̄ multipliciter in euange
lio.⁊ p nūcios.i.pdicatores vt maneamus in
ei⁹ dilectione. Joh.xv. Manete in dilectiōe
mea.⁊ Zach.i. Cōuertimi ad me ⁊ ego ꝯūtar
ad vos.⁊ ſic hodie vt ſubdit.miſit ſeruos ſu/
os vocare inuitatos ad nuptias. F No
ta ad nuptias gratie vocat nos de⁹ dupliciter
ſcʒ occulte ⁊ aperte. Primo occulte mittit ſer/
uos.i.inſpiratiōes. Unde Auguſ.de triplici
habitaculo. Dei vocatio eſt occulta inſpira/
tio. De qua ſcribit Job.iiij. Porro ad me di/
ctū eſt verbū abſconditū.vbi Greg.in mora.
Uerbū abſconditū eſt diuinū inſpiraculum
Et ſubdit.nolebāt venire.i.diuinū inſpiracu
lū mente cōcipe. Juxta illud pſ.xxxv. Nolu/
it intelligere vt bene ageret. Hic tangit ſecun/
da ps illi⁹ euāgelij:in qua vt dixi innuit miſe
ricordie impedimentū.⁊ eſt quintuplex. Pri
mū eſt ppria volūtas.qꝛ dicit.nolebant veni
re.ſcʒ ex pueſa volūtate nolebāt obedire.de q̄
Bern. Quid odit de⁹ aut punit niſi ppriā vo
luntatē.tolle ppriā voluntatē ⁊ infern⁹ non e/
rit. Habet nāqꝫ in cano.lvi.di.naſci.vbi dicit
Nō in ſeminibꝫ ſed in volūtate naſcētis cau/
ſa viciorū eſt atqꝫ virtutū. Uolūtas bona ē o/
rigo virtutis. Uolūtas vero mala eſt origo vi
cij. Jō hortamur Ecci.xviij. Poſt ꝯcupiſcen
tias tuas non eas:⁊ a voluntate tua auertere.
Si pſtas anie tue ꝯcupiſcētias ei⁹.faciēt te in
gaudiū inimicis tuis. Scdo vocat nos deus
apte.ſcʒ voce pdicatoꝝ. iuxta illud Jſa.lviij.
Clama:ne ceſſes.q̄ſi tuba exalta vocē tuam:⁊
annūcia pplo meo ſcelera eoꝝ.de qua vocati
one ſubdit in textu. Jterū miſit alios ſuos.id
eſt pdicatores dī. Dicite inuitatis. Ecce prā/
diū meū paraui.i.corpus meū p man⁹ ſacer/
dotis tibi tradendū. O q̄ꝫ venerabile prādiū
eſt. Uñ Sap.xvi. Angeloꝝ eſca nutriuiſti
pplm tuū.ſcʒ in nuptijs gratie. Thauri mei.
id eſt pr̄es veteris teſtamēti q̄ cornu ventila/
bant inimicos.⁊ altilia.i.pr̄es noui teſtamēti
qui penna ꝯtēplatōis alta petūt.occiſa ſunt.i.
peccatis mortui.q.d.ſm Grego. Patrū pce/
dentiū mortē aſpicite.et p ſalute vr̄a cogitate
oīa parata.venite ad nuptias ſcʒ gr̄e. G
Reuera oīa parata ſunt. Prīo pata eſt ſcri
ptura q̄ docet q̄d fugere:q̄d facere debemus.
Joh.v. Scrutamini ſcripturas in q̄bꝫ puta/
tis vitā eternā hr̄e. Et ille ſunt q̄ teſtimoniuʒ
phibent de me Jō Grego.ſup Ezech. Qui vi
am vite deſiderāt:vba vite audire debent.⁊ in
pſ.xcviij. Tu paſti directiōes iudiciū ⁊ iuſti
ciā in iacob tu feciſti.iudiciū q̄d timēduʒ eſt.
⁊ iuſticiā faciendaʒ paſti in ſcripturis.de quo
ad Ro.xv. Quecūqꝫ ſcripta ſunt ad noſtram
doctrinā ſcripta ſunt.vt p patientiā ⁊ ꝯſolati
onē ſcripturaꝝ ſpem habeam⁹. Scdo parata
eſt dei miſericordia.ſ.p paſſionē Uñ Bern. De
ficiente mihi ſcītate ⁊ iuſticia ſuccurrat mihi
paſſio tua:de q̄ aplus ad Tytū.iij. Cū aūt be
nignitas ⁊ hūanitas appuit ſaluatoris noſtri
dei nō ex opibꝫ iuſticie q̄ fecim⁹ nos:ſʒ ſm ſu/
am miſericordiā ſaluos nos fecit. Tercio pa/
rata eſt mēſa.pſ.xxij. Paraſti in ꝯſpectu meo
menſaʒ aduſus eos q̄ tribulant me. Quarto
parat⁹ eſt loc⁹. Joh.xiiij. Uado parare vobiſ
locū O q̄ꝫ amen⁹ loc⁹.pſ.xxij. Jn loco paſcue
ibi me collo. Uñ Joh.x. Jngredietr ⁊ egredie
tur ⁊ paſcua inueniet.ſ.in regno celoꝝ.de quo
Lu.xxij. Ego diſpono vobiſ ſicut diſpoſuit mi
hi pr̄ me⁹ regnū:vt edatis ⁊ bibatis ſup men
ſam meā in regno meo.⁊ ſic oīa para ſunt. De
q̄ Chriſ.ſup Mat. Quicq̄d reqrit ad ſalutē
paratū eſt p ei⁹ mortē. Jō in cruce dixit illud
Joh.xix. Cōſummatū eſt.ſcʒ op⁹ redēptiōis
ad ſalutē hūane gener̄.venite ad nuptias.q̄ſi
dī.cū tanta ſit inſtātia nūcioꝝ ⁊ ppatio pran/
dij ⁊ puocatio exempli nequaqꝫ debetiſ ꝯtradi
cere.ſed ſubdit. Jlli aūt neglexerūt.ecce ſcōm
impedimentū in nuptijs gr̄e negligētia De q̄
Grego. Jlli negligūt q̄ terrena appetunt.eter
na nō intelligūt.intellecta ꝯtēnūt.de q̄bꝫ Pſ.
cv. Pro nihilo habuerūt terrā deſiderabilē.i.
paruipendūt ad modicū curātes.de talibꝫ di/
cit Gre. Quātū negligis tantū decreſcis et re
troꝛſum vadis. Nā dicit Leo papa. Nō ne/
gligentibꝫ ociantibꝫ ⁊ torpētibꝫ:ſʒ laborātibꝫ
pmittit premiū.cū dr̄ Mat.xx. Uoca opari/
os nō deſides ⁊ negligētes:⁊ redde illis merce
dem. Tercīu impedimētū i nuptijs gr̄e ſup
bia dñatiōis. De q̄ dicit. Alij abierūt in villā
ſuā terrenā:appetendo dñationē.de talibꝫ dicit
Grego.xxvi.moral. Qui de terrenis rebꝫ ſup
biunt:celeſtis patrie aditū ſibi claudūt. Nam
via ad nuptias gr̄e et glie eſt hūilitas. Luce.
xiiij. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias recumbe
in nouiſſimo loco. Rō.qꝛ dicit pſ.c. Nō ha/
bitabit in medio dom⁹ mee q̄ facit ſupbiam.
Et Hugo. Supbia aufert homini deū.inui
dia proximū.ira ſeipm. Aufert deū.qꝛ de⁹ ſup
bis reſiſtit. Jaco.iiij. Greg. Qui diligūt glo
riā vanā:amittūt eternā. H Quartum
impedimētū eſt amor terrenoꝝ bonoꝝ p auā/
riciā.de qua ſubdit. Alij abierūt in negociati/
onē ſuā.ſ.cupiditatis. Uñ Naū.iij. Plures
feciſti negociatiōes tuas q̄ſ ſtelle celi ſunt. Di

ſunt quibꝫ nimis prolixū apparet q̄cq̄d agit
in eccl'ia cantando ⁊ p̄dicando. quoꝝ ē mens
circa terrena occupata magꝭ q̄ȝ diuīa. Unde
Greg. Maledictū negociū ꝑ qd̄ negligitur
diuinū ꝯuiuiū. q: inducit ꝑditionē. de q̄ Ec/
cl'i. viij. Multos ꝑdidit aurū ⁊ argentum. et
Mat. xvi. Quid ꝓdeſt homini ſi vniuerſuȝ
mundū lucret. anīe vero ſue detrimentū patia
tur. aut quā cōmutationē dabit hō ꝓ aīa ſua
ſcȝ in h̄ ꝙ lucraris pecuniā ⁊ ꝑdis aniam. q. d.
que erit finalis ſpes taliū. de q̄bꝫ Gre. Quid
p̄nt ſperare in celis q̄ maiorē ſpem ⁊ amorē po
nūt in terris. Jō ps. lxi. Diuitie ſi affluāt no/
lite cor apponere. eo ꝙ ſcribit Mat. xix. Faci/
lius eſt camelū ꝑ foramē acus trāſire q̄ȝ diui/
tem ⁊c. Quintū qd̄ impedit pueire ad nu/
ptias gr̄e ex ꝓpriā malicia. Un̄ ſubdit in tex/
tu. Reliqui tenuerūt ſuos eiꝰ ⁊ ꝯtumelijs af/
fectos occiderūt. ⁊ ſic fecerūt iudei qui occide
rūt ꝓph'as ⁊ ap'los q̄ eos vocabant et inuita/
bant ad nuptias. O q̄t ſunt hodie tales q̄ ſer
uos regis celeſtis. ſ. p̄dicatores pſequūt ⁊ odi
unt. Amos. v. Odio habuerūt corripienteȝ
in porta. ita ꝙ poſſent dicere illud. Ps. cviij.
Poſuerūt aduſum me mala ꝓ bonis ⁊ odiuȝ
ꝓ dilectiōe mea. ſed ne timeas ꝙ h̄ deꝰ dimit/
tet inultū. Quia dicit Petrꝰ in ordiatiō cle/
mentis. ⁊ habet in cau̅. xi. q. iij. q̄cunq;. Qui/
cunq; ꝯtriſtauerit doctorē veritatis peccat in
chriſtū: ⁊ patrē oīm exacerbat deū. ꝓpter qd̄ ⁊
vita carebit eterna. hec ille. nā nō fac̄ ꝯtume/
liā p̄dicatori ſȝ chriſto. Lu. x. Qui vos audit
me audit. ⁊ q̄ vos ſpernit me ſpernit. Ideo ad
Gal. v. Qui ꝯturbat vos portabit iudiciū q̄/
cunq; eſt ille. de q̄ iudicio erat terciū membrū.
J De q̄ ſubdit in textu. Audiēs rex ira/
tus eſt. Eius audire eſt apte ad vindictaȝ iu/
ſticie ꝯſurgere ⁊ alq̄s manifeſtare. ⁊ dicit iratꝰ
eſt. Aug. Jra dei eſt vindicta pc̄ti. nā tunc ira
ſci dr̄: cū exigente culpa iuſticia ſua malos pu
nit. licet h̄ in ſumma trāquillitate facit. ⁊ miſ/
ſis exercitibꝫ. i. plagis vl' angel' ſuis ꝑdidit ho
micidas illos. ſcȝ q̄ occiderūt ſeipos in aīa ⁊
alias ꝑ mala exēpla. De q̄bꝫ Greg. in morali.
Deus q̄s dānādos eternal'r nouit. h̄ etiā ali/
q̄n tēpaliter punit. vt ſic tēpalis pena ſit initiuȝ
eterne dānatiōis. ergo preteritū ponit ꝓ futu
ro. ꝓ certitudine veritatis. q: ita certa eſt dāna
tio maloꝝ apud deū: ac ſi iā facta eſſet. Jō nō
vocat eos: dicēs eis. q̄d audio de vobꝫ ſicut de
villico Lu. xvi. ad deſignādū ꝙ manifeſta cri
mina nō indiget ꝓbatiōe. de q̄ habet de ac. ⁊ de
nun. ca. euidētia. vbi dr̄. Euidētia patrati ſce
leris nō indiget clamore accuſatoris. Jdō ſub
dit in tex. Ciuitatē illoꝝ ſuccēdit. i. corpꝰ illo/
rū cū ſenſibꝫ ſuccēdit igne īfernali. ⁊ ſic ꝯgno/
ſcent duplicē penā. Primo penā dāni q̄ tan/
git ibi. ꝑdidit homicidas illos. Scd̄o penaȝ
ſenſus. q̄ tangit ibi. ⁊ ciuitatē eorū ſuccēdit. id
eſt corpa in q̄bꝫ habitauerūt: igni gehēne tra
det ꝑ exercitꝰ ſuos. i. angl'os puniēdos. per q̄s
vindictam exercet. ſm̄ illud Matt. xiij. Exi/
bunt angl'i ⁊ ſepabūt malos de medio iuſtoꝝ.
Subdit. tūc ait ſeruis ſuis. nuptie q̄dē para
te ſunt. ſ. grāꝝ. q: ſȝ Aug. Paratior ē ds̄ grāȝ
dare q̄ȝ nos accipe. ſed q̄ inuitati fuerāt n̄ erāt
digni. i. indignos ſe reddiderūt ꝑ abuſuȝ libe
ri arbitrij. Jte ergo ad exitꝰ viaꝝ: ⁊ q̄ſcunq; in
ueneritis vocate ad nuptias. Ubi Chriſoſt.
Jubet cuiuſcūq; cōuerſatiōis hoīes inuitare
ad dei grām. q: nō eſt ꝑſonarū acceptio apud
deū. Actu. x. q: vult oēs hoīes ſaluos fieri. i.
Thimo. ij. Jō Aug. de vita chriſtiana. Ma
gis vult te ſua pietate ſaluari q̄ȝ tuo pc̄to perire
Jō ſubdit Et egreſſi ſui eiꝰ. i. p̄dicatores qui
dicunt egredi a voluptatibꝫ carnis et vanita
tibꝫ mūdi ⁊ ab oībus vicijs. in vias. i. ad cele
ſtes doctrinas q̄ ſunt vie ſalutis eterne. in qui/
bus ipi p̄dicatores p̄ncipaliter ambulare de
bent: ⁊ alios ad eos vocare. vt ſecū venire poſ/
ſint ad nuptias gr̄e. K Jō ſubdit. Et cō/
gregauerūt oēs q̄s inuenerūt bonos ⁊ ma/
los. q: ſancta mr̄ eccl'ia in h̄ ſecl'o militās ī me
dio eſt inter celū ⁊ infernū. iō ꝯtinet ciues ad
vtrāq; ciuitatē ꝑtinētes. ſcȝ bonos ⁊ malos. iō
cōꝑatur ſagene miſſe in mari: ꝯgregāti ī ſe pi/
ſces bonos ⁊ malos. Mat. xiij. Sed cum im
plebit in nouiſſimo die. tūc angeli dei educen
tes eā de mari huiꝰ mūdi ad littus eternitatis
eligūt bonos in vaſa ſua. i. in eterna tabernacu
la. malos aūt foras mittūt extra ꝯſortiuȝ bea/
torū ad ignē eternum. Jdeo ſubdit. ⁊ implete
ſunt nuptie diſcūbentiū. i. ſacra eccl'ie ſumēti/
um ⁊ cibū gr̄e comedentiū. ſ. eucharistiaȝ. ſm̄
qd̄ cāit eccl'ia. Sumūt boni ſumūt mali. quo
rū differentiā innuit textꝰ di. Jntrauit auteȝ
rex vt videret diſcūbentes. Chriſo. Dies aſpe
ctiōis eſt dies iudicij. vbi manifeſte apꝑebit
q̄ vbiq; p̄ſens eſt: ⁊ videbit. i. alios videre faci
et ordinē diſcūbentiuȝ in p̄ſenti eccl'ia. Et ſub
dit. vidit ibi. i. videre faciet hoīeȝ. i. ꝯgregatio
nē oīm malorū q̄ in vno deſignant. nā ſic om/
nes electi cū chriſto vnū corpꝰ ſunt. ſic oēs
mali cū diabolo vnū ſunt corpꝰ. iō ꝑ vnū ho/
minē oēs intelligunt. nō veſtituȝ veſte nu
ptiali. i. nō habentē charitatem dei ⁊ proximi.

⁊ ait illi. Amice: ſolo v̄bo nō ope nō in veritate: ſʒ in ſilitudine. amice obligatiōe nō ſolutione. amice p̄ro q̄ tanta feci: dixi ⁊ ſuſtinui. feci mirabilia in creaturiſ. iuxta illud pſ̄. cxxxviij Mirabilia opa tua: ⁊ aīa mea cognoſcet nimis. Dixi vtilia in ſcripturis Iſ̄e. xlviij. Ego dn̄s deꝰ tuus docēs vtilia. ſuſtinui crudelia in preſſuris. Tren̄. i. O vos oēs q̄ tranſit̄ ꝛc. quō huc intraſti. q. d. miror cū tantā dilectionem tibi exhibui. tantā amiciciā tibi oñdi. infinita beneficia tibi tribui. ⁊ tu ingratus fuiſti illoꝝ. ideo dic. quō ſic p̄ſumptuoſe intraſti. ac ſi amicus eſſes nō habens veſtē nuptialeʒ. id eſt charitatē dei ⁊ proximi L Vñ charitas dr̄ merito veſtis nuptial̄. Pr̄io ſm̄ Grego. q2 chriſtꝰ hanc veſtē induit dū ad nuptias eccl̄ie venit. Joh. iij. Sic deꝰ dilexit mūdum vt filiū ſuū vnigenitū daret. Auguſti. Sola charitas fecit chriſtū incarnari. Idē. Si homines nō diligeret de cel' ad terrā nō deſcenderet. ⁊ Bern. Tantā charitatē in carne exhibuit. vt duriſſimi cordis ſit q̄ eū toto affectu nō diligit. ergo hanc veſtē omes h̄re debemuſ. q2 nō ſufficit fides ſine charitate. i. Corint. xiij. Si habuero omnē fidē: ita vt mōtes tranſferam. charitatē aūt nō habuero nihil ſuʒ. Nā illā veſtem charitat̄ texuit nō ex lana brutoꝝ animaliū. ſed ex ſanguine viſcerū. de q̄ Bern. Patet archanū cordis p̄ foramen corpis. clauus penetrās. clauꝰ reſerans factꝰ eſt mihi: vt videam voluntatē dn̄i. Nā idem dicit. Ipſe ſuſtinuit paſſionē vt emeret tuā dilectionem Jō mirū q̄ homo fidelis careat veſte charitatis. nā ad veſtē charitat̄ habendā incitāt nos omes creature. De quo Aug. in li. ↄfeſ. Celū ⁊ terra ⁊ omīa q̄ in eis ſunt dicūt mihi vt amē te. Itē charitas dr̄ veſtis: q2 tegit turpitudīeʒ pctōꝝ. Prouer. x. Uniuerſa delicta opit charitas. Ideo Apocal̄. xvi. Beatꝰ qui cuſtodit veſtimēta ſua ne nudus ambulet. Et dr̄ non ſolū veſtis ſed ⁊ nuptialis. q2 ad nuptias vite eterne nullus pōt ingredi ſine charitate De q̄ Bern. Niſi quis habuerit in p̄ſenti veſtē charitatis: nūq̄ʒ in futuro habebit ſtolā eterne iocunditatis. figurat̄ Heſter. iij. Nō erat licitū indutū ſacco aulaʒ regis aſſueri intrare. Sic ſp̄ūaliter nō licet ingredi in regnū celi timore ſeruili p̄ quē malū vitat̄. ſed debet fore indutuſ veſte nuptiali. i. charitate. p̄ quā q̄s meritorie bonū opatur. Ideo Augꝰ in ſmonib⁹. Multi ſunt qui putāt q̄ ad vitā eternā ſufficit mala nō agere: ſʒ decipiunt̄: niſi aſſit bonū ex charitate facere. iuxta illud Pſ̄. xxxiij. Declina a malo ⁊ fac bonū. ⁊ Matth. vij. Om̄is arbor que nō facit fructū bonū ꝛc. nō dicit malum. q2 chriſtꝰ in iudicio nō obijciet mala q̄ q̄s fecit. ſed bona q̄ nō fecit. Sic hic i p̄poſito. quō huc intraſti. nō dicit: q2 tale malū feciſti. ſʒ ait nō habens veſtē nuptialē. id eſt charitatē. nā deficiente charitate deficiunt oīa bona. vt dicit Hylariꝰ ſup̄ Joh. Fruſtra eſt om̄is bona opatio: niſi aſſit dei dilectio. Ideo Augꝰ. ſup̄ Johan. Habeto veſtē charitatis ⁊ oīa habebis. Et Amb. in exameron. Nunq̄ʒ accipiet aliq̄ſ eternitatē felicitat̄ p̄petue ſine diuina charitate q̄ caruit iſte. de quo ſubdit. Et ille obmutuit. ⁊ merito ſm̄ Greg. Om̄is excuſatio ceſſat cū foris ⁊ intꝰ increpat q̄ ↄſcientias ↄſiderat. ⁊ implebit̄ illud pſ. xxx. Muta fiāt labia doloſa. ⁊ illud Iſa. xxxviij. Quid r̄ndebit mihi cū ipe fecerim. Grego. Nō dabit̄ locꝰ audientie vbi arguunt̄ p̄prie cōſcie. Et ſi r̄ndiſſet. tū inuitaſti me. tunc audiuiſſet. mutare debuiſti veſtē veterē exuendo: ⁊ veſtē charitat̄ induēdo. Nā ſm̄ Aug. Hec eſt tunica incōſutilis quā noluit chriſtꝰ ſcindi. q2 veſteʒ charitatis vult inuiolatā ſeruari ſm̄ qd̄ docuit. Diliges dn̄m deū tuū ꝛc. Gloſa. Qui totū dicit nihil excipit. vbi dat intelligere illud Aug. Charitas valet ad om̄ia: ſine qua nihil valēt omnia

M Jō ſubdit. Tūc dicet rex miniſtris id eſt demonib⁹. p̄ quos exequit̄ ſuā iuſticiaʒ. De q̄ pſ̄. lxxvij. Tribulationē ⁊ immiſſiones p̄ angelos malos. Vñ Adamantius ſuper librū Iudicū. Ipi ſunt pene auctores q̄ fuerūt culpe ſuggeſtores. ligatis manib⁹: id ē opib⁹. ⁊ pedib⁹. i. affectib⁹. Et merito manꝰ ligantur peccatori. Primo q2 noluit ſe defendere cōtra diabolū. vt ſcribit̄ Jaco. iiij. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Sc̄do q2 noluit opari vt acquireret cibū vite. ij. Theſ. iij. Si q̄s nō vult opari nec manducet Tercio q2 nō extēdit manus ad paupem p̄ elemoſynarū largitionem. Prouerb. vlti. Manū ſuā aperuit inopi. cuʒ ſcribit̄ Prouerb. xxviij. Qui dat paupi nō indigebit. qui deſpicit depcantem ſuſtinebit penuriā. Quarto ligant̄ manꝰ peccatori. q2 non leuauit eas ad deū p̄ gratiarumactionem. iuxta doctrinā Treno. iij. Leuemꝰ corda noſtra cū manib⁹ ad deū in celos. Itē pedes ligantur ⁊ merito. Primo q2 noluit fugere pctōꝝ occaſiones. Juxta doctrinā Eccli. xxi. Quaſi a facie colubri fuge peccatū. Sc̄do q2 fuit tardus ad opa luc̄ ⁊ obedientie. vt docemur Johan. xij. Ambulate in luce dū lucē habetis. et Eccl. xxxi. In om̄ib⁹ opibus tuis eſto velox.

Eccl'ſ.ix. Quodcūqꝫ facere pōt manꝰ tua in-
ſtanter oparē.qꝛ nec opꝰ nec ratio nec ſapiētia
nec ſcientia erūt apud inferos quo tu ꝓperas
De quibꝫ ſubdit. Proijcite eū in tenebras ex-
teriores.qꝛ hic habuerūt interiores tenebras
ibi exteriores.qꝛ ſm̄ Magiſtrū in.iiij.di.vlt.
Tunc mali penitꝰ extra lucē corꝑalem ⁊ ſpūa-
lem dei erunt.nunc autē ſi patiunꝰ tenebras ī
cecitate mētis.nō tamē penitꝰ extra lucem dei
ſunt:nec priuenꝰ corꝑali luce.ſed ibi licꝫ ignis
lucet.nō tamē ad aliquā ꝯſolationē:ſed ad pe-
narū augmentationē. Vn̄ tenebre exteriores
ſunt malignitates odij ⁊ voluntatis.ita ꝙ vel
lent deū non eſſe:⁊ eſt quedā obliuio dei.quia
tormentorū interiorū ⁊ exteriorū doloribꝫ ita
afficientur ⁊ turbabunꝰ:vt ab illis ad cogitā-
dum aliq̄d de deo vix et raro vel nunqꝫ mentē
reuocent. Vn̄ Augu. Illuc tendit vis cogita-
tionis vbi eſt imperꝰ doloris. ſed in hac vita
nullus adeo malus eſt vt penitꝰ excludatur a
cogitatione dei.ſimiliter ⁊ an̄ iudiciū iſti in in-
ferno poſſunt videre ⁊ cognoſcere deū oc'lo in-
tellectus:vt dicit Auguſ.de diuite in inferno
poſito:qui eleuans oc'los vidit abraam:⁊ i ſi-
nu eius lazarū.ſed poſt iudiciū erunt in tene-
bris vbi nullā lucē dei videbūt. Subdit.vbi
erit fletus ⁊ ſtridor dentiuꝫ.Bern. Fletus erit
ob ignē qui nō extinguiꝰ. ſtridor ob vermē q̄
nō moritur.De quo Iſa.vlti. Vermis eorū
nō moriet:⁊ ignis eorū nō extinguetur. Sꝫ'r
fletus erit ex dolore.ſtridor dentiū ex tremore
vel fletus ꝓ riſu.ſtridor ꝓ corꝑis cultu.qꝛ mul-
ti ſunt vocati.ſcꝫ ad gratiā.pauci electi.ſcꝫ ad
gloriā. Vbi Greg.O q̄ꝫ ſollicite vnuſquiſqꝫ
metuere debet cū ignorat que reſtant. Nam ſi
vnus ſolꝰ de toto genere humano crederetur
periturus:deberet pro ſe quilibet formidare ne
ipe eſſet vnicus ille. Sic dominꝰ ait diſcipul'
Matth.xxvi. Vnus veſtrū me traditurꝰ eſt.
et cōtriſtati valde ceperūt ſinguli dicere. Nū-
quid ego ſum domine.multo magis cū dicit
multi ſunt vocati ⁊c.timere deberent. Iō Au-
guſti. Nemo glorietur.nemo deſperet.ſolꝰ de-
us ſcit qui ſunt eiꝰ.inquātū poſſumꝰ nulli de-
ſperationē inducamus:ſed oēs dicamus.fi-
at voluntas tua. Dicit nanqꝫ ſanc. Thomas
Sicut preordiata ſunt p̄mia.ſic et media ad
ꝯſequendū illa.que ſunt bona opa ex charita-
te facta.ad que hortamur.ij. Petri.i. Sata-
gite vt per opera veſtra bona certam vocatio-
nem veſtrā atqꝫ electionē faciatis.quia dicit
Athanaſius.Qui bona egerunt ibunt in vi-
tam eternam.

De eadem dn̄ica.
Sermo.CLXIII.

Multi ſunt vo-
cati:pauci vero electi.Mat.xxij.
In ſumma euāge.duo
innuunꝰ.Primo ꝓponit nob' dei amorem.ibi.
Multi ſunt vocati.Scdo incutit nob' terro-
rem.ibi.pauci vero electi.De p̄mo dicit.mul-
ti ſunt vocati.h' eſt amoris indicium ꝙ voca-
mur ſine nr̄o merito.De q̄ ad Roma.xi.Si-
ne penitētia ſunt dona ⁊ vocatio dei.Iō dicit
Ro.iiij.Vocat ea que nō ſunt tāqꝫ ea q̄ ſunt
ſcꝫ p̄deſtinata.vt ptꝫ de iuda qui in numerū
aplor̄ fuerat vocatꝰ.attamē nō p̄deſtinatus.
Ideo apl's.i.ad Corinth.i.Videte vocatio-
nem vr̄am fratres.Nā ipē dicit Matth.xi.
Venite ad me oēs.ecce vocatio eſt general',
ſed p̄deſtinatio ſingularis.idō multi ſunt vo-
cati:pauci vero electi. Pro quo ſciendū.de-
us vocat multa genera hoīm.Primo peccan-
tes ad penitentiā.de qua ſcribit Iſa.xxij.Vo-
cabit dn̄s in die illa ad fletū ⁊ ad planctū et
ad caluiciū ⁊ ad cingulū ſacci.Ad fletum cō-
punctiōis in corde.ad planctū cōfeſſionis in
ore.⁊ ad cingulū ſacci.i.hūiliationis ⁊ ſatiſfa-
ctionis in ope.Vn̄ Mat.ix.Nō veni voca-
re iuſtos ſed pctōres ad p̄niam. Et ſic voca-
uit adam Gen̄.iij.Adam vbi es.q̄ſi di.recor-
dare exceſſus ⁊ defectus tuos.⁊ dole ⁊ fiduci-
am remiſſiōis habe.⁊ ſic etiā vocauit dn̄s a-
gar Geneſ.xxi.Vocauit angelus dn̄i agar d̄
celo dicēs.Noli timere ⁊c.Ex.xvi.Vade hu-
milia te ſub manibꝫ dn̄e tue.ſic nos vocamur
vt humiliemur ſub manu potētie dei.de q̄ vo-
catione Exo.iij.Vocauit nos deꝰ ⁊ ibimꝰ viā
triū dierū in ſolitudinē.id eſt p̄niam ad con-
tritionē.confeſſionē ⁊ ſatiſfactionē:et ſic voca-
uit ſanctū Paulū.ad Gal.i.Cum autē pla-
cuit ei qui me ſegregauit de vtero matris mee
⁊ vocauit ꝑ gratiā.Sequiꝰ.continuo non ac-
quieui carni ⁊ ſanguini.id eſt iudeis.ſꝫ reſpō-
dit illud Actu.ix.Domine quid me vis face-
re.Sic hodie multi ſunt vocati ad penitenti-
am.ſed heu pauci qui veniūt.quod cōqueriꝰ
Hiere.ca.viij.Attendi ⁊ auſcultaui nemo qd̄
bonū eſt loquiꝰ.nullus eſt qui agat penitētiā
ſuꝑ peccato ſuo dicens.quid feci.oēs ꝯuer-
ſi ſunt ad curſum ſuū:quaſi equus impetu va-
dens ad preliū.ſic peccatores in cōſuetudine
culpe multi ſunt.pauci vero in vera peniten-
tia.hec paucitas figuratur Gen̄.vi.Omnis

caro corruperat viā ſuā ſup terrā. ꝓpter qḋ ve
nit diluuiū ⁊ deleuit om̄es ꝑter octo aīas que
ſaluate erant in archa noe. ſic hodie m̄lti ſunt
peccantes. ad Roma. iij. Om̄es peccauerūt et
egent gratia dei. ſed heu pauci penitētes. De q̄
Ambro. Facilꝰ inueni qui ſuauit innocenti
am q̄ꝫ qui verā penitentiā egit. ¶ Se
cūdo vocat penitētes ad cordis mundiciā ⁊ et
ↄtinētiā. Hiere. iij. Ammodo voca me pater
meus dux virginitatis mee es tu. i. puritatis.
De qua vocatiōe. i. ad Theſ. iiij. Non voca-
uit nos deꝰ in immūdiciā: ſed in ſanctificatio
nem. i. Petri. i. Vocauit ſctōs vt ⁊ ipi in om̄i
ↄuerſatione vr̄a ſancti ſitis: id eſt mūdi. Hec
mūdicia figurat̄ Geneſ. xxvij. Vocauit Re-
becca filiū ſuū iacob dicens. Eſau frater tuus
minatur vt occidat te. nunc ergo fili audi vo-
cem meā: ⁊ ↄſurgens fuge ad laban fratrē me
um donec requieſcat furor fratrꝭ tui. Spūali
ter. ꝑ rebeccam intelligit̄ diuīa gratia. q̄ iacob
id eſt penitentē ad ſe trahit. ⁊ ↄtra carnalē ⁊ af-
fectū qui eſt frater nr̄ ex pte noſtri ſuadꝫ vt ad
laban. i. candorē mentis tendat. Iuxta illud
Iſa. i. Lauamini: mūdi eſtote. Hec etiā mun
dicia ad quā vocant̄ penitētes figurat̄ Geneſ
xxviij. vbi yſaac vocauit iacob: ⁊ pcepit ei di-
cens. Noli accipe cōiugem de genere chana-
an. ſed vade ⁊ pficiſcere in meſopotamiā ſyrie
⁊ accipe tibi inde vxorē de filiabꝫ laban. Spū
aliter. q̄ſi d. noli inherere illecebris voluptati
bus ſꝫ puritati. ſed heu pauci ſunt voluptati
carnis ↄtradicētes ⁊ mūdicie adherētes. Hec
paucitas figurat̄ Exodi. xij. ⁊ Nume. xi. vbi
dicit̄ ꝙ filij iſrael egreſſi de egypto fuerunt ſex
centa milia peditū virorū abſq̄ꝫ puulis ⁊ mu
lieribꝫ: ⁊ vulgo ꝓmiſcuo innumerabili quod
aſcendit cū eis. ⁊ tm̄ duo ꝑuenerūt ad terrā ꝓ
miſſionis. ſcꝫ ioſue ⁊ caleph Nume. xiiij. ⁊ ſic
multi egrediunt̄ de egypto. i. de tenebris pctō
rum: ſed pauci pſeuerāt ſe ↄtinētes a peccatis:
ſed cōiter recidiuant. De talibꝫ dr̄ Lu. ix. Ne
mo mittēs manū ſuā ⁊c̄. Bern. Deteriꝰ eſt re-
incidere q̄ꝫ incidere. ⁊ ij. Petri. ij. Melius eſt
nō agnoſcere viā iuſticie q̄ꝫ poſt agnitionem
retrorſuꝫ ↄuerti. ¶ Tercio vocat paſto
res ⁊ ꝓlatos ad ppl̄i cuſtodiā. Vn̄ ad Heb. v
Nec quiſq̄ꝫ ſumat ſibi honorē niſi qui vocat̄
a deo tanq̄ꝫ aaron. Vocant̄ nanq̄ꝫ paſtores ad
tria. Primo vt ſint paſtores in caulis. figura
tur Geneſ. xlvi. Dixit ioſeph fratribꝫ. cuꝫ vo
cauerit vos pharao ⁊ dixerit. qḋ eſt opus ve-
ſtrū. r̄ndebitis. viri paſtores ſumus ſerui tui
ab infantia. q: debent paſcere ppl̄m v̄bo ⁊ exē-
plo ⁊ ſubſidio. i. Pe. v. Paſcite qui ī vobis eſt
gregem dei. Sed heu iā implet̄ illud Ezech.
xxxiiij. Ve paſtoribus paſcentes ſemetipos.
Scḋo vocat eos vt ſint ſpeculatores in peri
culis. Ezech. iij. Speculatorē dedi te domui
iſrael. Sꝫ heu ↄq̄rit̄ dn̄s ꝑ Iſa. c. lvi. Specu
latores eoꝝ ceci oēs. neſcierūt vniuerſi. canes
muti nō valētes latrare. nō attendētes ꝙ ſint
rōnem reddituri ꝓ aīabꝫ cōmiſſis. Ezechie
lis. xxxiiij. Paſtores audite verbū dn̄i. ⁊ ſeq̄-
tur. Ecce ego ipē requirā oues meas. Et Hie
re. xxxiij. Adhuc tranſibūt greges ad manū
numerantis: et dicet illud Hiere. xxxiij. Vbi
eſt grex q̄ datus eſt tibi pecus inclitū tuū. Nā
ſm̄ Grego. nazāzenū. Sicut in corpibꝫ ſunt
aliqua mēbra q̄ regūt corpꝰ. aliq̄ que regunt̄.
ita in eccl̄ia ↄſtituit deꝰ aliq̄s rectores ⁊ aliq̄s
ſubditos. de q̄bꝫ ad Heb. xiij. Obedite ꝑpoſi-
tis vr̄is ⁊ ſubiacete eis. Ipi em̄ ꝑuigilāt qua-
ſi rōem ꝓ aīabꝫ veſtris reddituri. Tercio vo-
cat eos vt ſint doctores in ſcripturis. Hiere.
iij. Dabo vobis paſtores iuxta cor meū ⁊ pa
ſcent vos ſcientia ⁊ doctrina. Ideo dicit Leo
papa. ⁊ habet̄. lxi. dꝭ. ſtatuimus. Rudis ⁊ im
peritis gubernacula eccl̄ie nō ſunt cōmittēda
De q̄ Oſee. iiij. Quia tu repuliſti ſcientiā: re-
pellam te ne ſacerdotio fungaris mihi Vnde
Grego. Nō debet fieri ruſticꝰ qui neſcit arare.
nec miles qui neſcit militare. nec nauta qui ne
ſcit ꝑicula vitare. ſic nec paſtor qui neſcit pa-
ſcere oues ſcientia ⁊ doctrina. Iō Malach. ij
Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſcientiā. eo ꝙ ſcri
bitur de electi. ca. nihil. Nihil eſt qḋ eccl̄ie dei
magis officiat. i. noceat. q̄ꝫ ꝙ indigni aſſumā-
tur ꝓlati ad regimē aīaꝝ: ad qḋ ſunt multi vo
cati: ſꝫ pauci pſiſtunt vt debent. Vn̄ Gre. Quid
miſerabiliꝰ ⁊ triſtiꝰ q̄ꝫ ꝙ multi ſunt paſtores
nomīe: pauci vero re. Hec paucitas figurat̄. i.
Reg. xvi. vbi de multis filijs yſai tm̄ vnus ele
ctus eſt in regē. ſcꝫ dauid. ⁊ ſic multi ſunt vo-
cati ꝓlati vt ſint doctores in ppl̄is. pauci vero
ſm̄ doctrinā viuētes. Iō dicit Ioh. vij. Nō-
ne moyſes dedit vob legē. ⁊ nemo ex vob facit
legem. ¶ Quarto vocat religioſos ⁊ re
gulares ad ↄtemplatiōis dulcedinē. figurat̄
Ioh. xi. Vocauit martha ſororē ſuam ſilētio
dicēs. Magiſter adeſt ⁊ vocat te. Anima cō
templatiua vocat̄ in ſilentio. q: a carnalibus
ſenſibꝫ exuta ⁊ extra munduꝫ effecta. Oſee. ij.
Ducā eā in ſolitudinē ⁊ loquar ad cor eius. ⁊
Zach. iij. In illa die vocabit vir amicum ſuū
ſubter vineā dulcedine inebriantem. ⁊ ſubter
ficum ſobrie reficientem. Grego ſup Ezech.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Quid dulci⁹ q̃z ſupni luminis paſci ↄtēplati
onib⁹. Canti.ij. Fructus eius dulcis gutturi
meo. Auge. Attolle dñe deſideriū meū ⁊ da
mihi guſtare dulcē ↄtemplationis tue fructū
Item inebriant̄ dulcedine ⁊ a ſeipis alienant̄
nihil hac dulcedine iocūdius ſentit̄. Richar.
de ſancto vic. Quādo p ↄtemplatiōis dulce/
dinē ſup nos rapimur q̃ſi quodā ſuauitatꝭ vi
no inebriamur: ⁊ a nobiſmetipis alienamur.
nihil hac dulcedine iocundi⁹ ſentit̄. nihil ſic
ab amore mundi ſepat. nihil ſic mentē contra
temptatiōes firmat. vt dicet aīa ↄtemplati/
ua illud Canti.ij. Introduxit me rex in cellā
vinariā. Vñ Aug⁹. Non actiui ſed ↄtempla
tiui guſtare pñt ſiceram bonā. Ad qḋ guſtan
dū neceſſe eſt relinq̃re ſeculi tumultū. Iđo.ij.
ad Thimo.ij. Nemo militās deo implicat ſe
negocijs ſecularib⁹. Iō Hiero. ad Paulinū.
⁊ habet̄. xvi. q. i. Si cupis. Si cupis eſſe qḋ
diceris monach⁹. i. ſolus q̇d facis in vrbib⁹ q̄
vtiq̄ nō ſunt ſolorꝫ habitacula ſꝫ multorum.
Iō Iſa. xlvi. Vocās ab oriente auē ⁊ de terra
longinqua viri voluptatꝭ mee. Spūalr. per
auē intelligit̄ ↄtēplatiu⁹. ſicut em̄ auis mō ſu
peri⁹ mō inferi⁹ volat: mō dextrorſuꝫ: mō ſini
ſtrorſum: mō in medio ſuſpendit̄ aerꝭ ⁊ tremu
lis alis atq̄ ſtupidis ad lumē ſolis q̃ſi imobi
liter ſe figit. Sic aīa ↄtēplatiua mō volat ſur
ſum ad gaudia. mō deorſuꝫ ad ſupplicia. mō
a dextris ↄtēplans ſctōꝝ exēpla. mō a ſiniſtꝭ
hoīm pcta. mō in ſe rediēs: ⁊ in medio ↄſcien
tie ſue imobiliter exiſtēs. mō pēdet in aere dñi
ce paſſiōis ⁊ ↄtēplat̄ diuinā maieſtatē. mirat̄
ei⁹ patientiā ⁊ hūilitatē ⁊ vocat̄ ab oriente. i. a
ſeipo ⁊ ab oīb⁹ terrenis. de q̄ Gre. Sancti dei
in tāta altitudine ſe eleuāt ꝙ ea q̄ circa ipos cō
tingūt ignorāt. vt dicere poſſint illud Cañ. v
Ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Ad hāc dor/
mitionē ↄtēplatiōis ſunt vocati religioſi. vt fi
gurat̄. i. Reg. iij. ꝙ ſamuel dormiebat i domo
dñi. ⁊ vocauit dñs ſamuelem. ⁊ ſequit̄. reuela
uit ei dñs qḋ futurꝝ ſup domū hely erat. Sic
ſomno ↄtemplatiōis dormientib⁹ reuelauit
ſecreta dei. ſed multi ſunt vocati ad ↄtempla/
tionis apicē: pauci vero electi. q: plures ſunt
religioſi q̄ magis ↄfidūt in habitu q̃z in actu.
in exteriori religiōe q̃z in interiori deuotōe. ↄ
tra q̄s ſcribit̄ Iſa. i. Erubeſcetis ſup ortis q̄s
elegeratis cū fueritis velut querc⁹ defluētibus
folijs: ⁊ velut ortus abſq̄ aqua vbi herbe are/
ſcūt. ſic religioſus habitu ⁊ ñ actu: quorꝝ ſunt
multi ⁊ pauci boni. Que paucitas figuratur
Heſter. ij. Multe vͥgines adducte ſunt ad re

gem aſſuerū. ſola Heſter electa eſt in reginā. ⁊
ſic pauci ſunt veri religioſi. de q̇b⁹ Bern. Vi/
deo mltos ⁊ doleo poſt derelictā ſecli vanitatē
in ſcola hūilitatis ſtudere ſupbiaꝫ. in gimna/
ſio paupertatis addiſcere auariciā. q̇b⁹ magna
cura eſt erigere muros ⁊ negligere mores.
R Quinto vocat milites ⁊ barones ad iu/
ſticie rectitudinē. Vnđ Iſa. xlij. Ego dñs vo
caui te in iuſticia ⁊ apprehendi manū tuam.
vtitur em̄ eccl̄ia p cōſeruanda iuſticia manu
laicali et gladio materiali. de quo ad Ro. xiij.
Nō em̄ ſine cauſa gladiū portat. dei em̄ mini/
ſter eſt vindex in irā ei q̇ malū agit. et ſubdit.
Iō em̄ ⁊ tributa pſtatis. ſ. ppter defenſionē. vt
dicit Hiero. ⁊ habet̄ in cañ. xxiij. q. v. Regū.
Regū officiū eſt ppriū facere iudiciū atq̄ iu/
ſticiā. ⁊ liberare de manu calūniantiū vi oppſ/
ſos. ſed vbi ſunt. multi vocati ſꝫ heu pauci ele
cti. de q̄ Iſa. i. Principes tui infideles ſocij fu
rū oēs diligūt munera: ſequunt̄ retributiōes.
pupillo nō iudicāt. ⁊ cauſa vidue nō ingredi
tur ad illos. Scribit̄ nāq̄ Exo. xxij. Vidue ⁊
pupillo nō nocebitꝭ. ſi leſeritꝭ eos vociferabūt̄
ad me. ⁊ ego audiā clamorē eorꝝ. ſed heu pau
peres diligūt. q: mltos faciūt. Idcirco imple
bitur in eis illud Sap. vi. Potentes potēter
tormenta patient̄. de quib⁹ Baruch. iij. Fue/
rūt gigantes noīati illi q̄ ab initio fuerūt ſta/
tura magna ſcientes bella. Nō hos elegit do
min⁹: neq̄ viā diſcipline inuenerunt. ppterea
perierūt. Nā ipi impugnāt eccl̄iam: cōmouēt
bella. ideo reprobant̄. q: qui deberent eē defen/
ſores ſunt raptoreſ. Hiere. xxij. Principes tui
q̃ſi lupi rapientes pdam. ⁊ tales ſunt ml'ti. de
quo Iſa. i. Oēs diligūt munera. ſequunt̄ re
tributiones. pauci vero iuſticiā facientes. hec
paucitas figurat̄ Iudicū. vij. vbi mult⁹ ppl's
erat cū gedeone. ſed tm̄ trecenti viri q̇ nō flexo
poplice bibebant aquā: iſti fuerūt electi ad pu
gnam. S Sexto vocat clericos in ſecu
lo ad ſapientie altitudinē. de quo Exođ. xxxi.
Ecce vocaui ex nomie beſeleel. ⁊ impleui eum
ſpiritu dei ſapia ⁊ intelligentia ⁊ ſcientia. Sa
pientia ad cognitionē diuinorꝝ. intelligentia
ad cognitionē hūanorū. ⁊ ſciētia ad induſtriā
vtrorūq̄ vt. ſ. ſint a terrenis purgati. in celeſti
bus illuminati. de quo ad Gal'. v. Vos in li/
bertatē vocati eſtis. Tm̄ ne libertatē in occaſi
onē detis carnis. p charitatē ſpūs ſuite inuicē
Videm⁹ em̄ ꝙ aīa ↄiūcta corpi ⁊ carni nō eſt
libera: ſꝫ alligata. ſic q̇ habent oculū mētis ad
tpalia vel tranſitoria ⁊ carnalia nō ſunt liberi
Iō. i. Pe. ij. Vos eſtis genus electum regale

ſacerdotiũ ꝛc.ſeqꝛ.vocauit vos de⁹ de tenebꝛ̃ i
admirabile lumẽ ſuũ.ſ.ſapie ꝛ claritatis vite.
Dicit em̃ Symach⁹ papa. et hꝛ̃ in cañ.i.q.i.
viliſſim⁹. Uiliſſim⁹ cõputãdus ẽ niſi pcellat
ſciã ꝛ ſanctitate q̃ eſt honoꝛe pſtãtioꝛ: Sꝫ heu
multi ſunt vocati ad honoꝛẽ ſacerdotij:pauci
vero in vita ꝛ ope inuẽti. hec paucitas figura
tur Nu.xvij. vbi mlte ṽge poſite fuerãt in ta/
bernaculo feder̃.ſꝫ ſolũ aaron ṽga floꝛuit ꝛ vi
ruit ꝛ fruct⁹ edidit. in ſignũ electiõis ſacerdo/
talis dignitatꝭ. ꝛ ſic hodie plꝛes ſunt ſacerdo/
tes noie:ſicut dicit Chꝛiſ. ꝛ hꝛ̃ in cañ.xl.diſt.
multi. Multi ſacerdotes ꝛ pauci ſacerdotes.
multi in noie ꝛ pauci in ope. Jõ.ij. Pe.i. Sa
tagite vt p bona opa certã vrãm vocationẽ ꝛ
electionẽ faciatis. ❡ Septio vocat dñs
plebeios hoies ad obediẽtie pꝛomptitudinẽ
Uñ pſ.xxxiij. Uenite filij audite me:timoꝛẽ
dñi docebo vos.nõ ſolũ timoꝛẽ ſꝫ etiã ad ali/
as ṽtutes agẽdas vocamur. de q̃ Ephes.iiij.
Obſecro vos vt digne ãbuletis vocatione q̃
vocati eſtis cũ oi hũilitate ꝛ mãſuetudine. In
h̃ obediũt boni. de q̃b⁹ Baruth.iij. Stelle celi
vocati ſunt:ꝛ dixerũt aſſum⁹. ꝛ luxerũt ei cũ
iocunditate q̃ fecit illas. ꝛ ſic nos obedire debe
m⁹ ei⁹ volũtati:vt docuit pꝛ̃ Lu.iij. Hic ẽ fili
us me⁹ dilect⁹:ipm̃ audite. Hoc ec docuit mꝛ̃
Joh.ij. Qdcũqꝫ dixerit vob̃ facite. h̃ docet ec
cleſia di. Huic oẽs auſcultate ppl̃i pceptoꝛi. ꝛ
i. Coꝛ.vij. Unuſq̃ſqꝫ ea vocatiõe q̃ vocat⁹ eſt
in ea pmaneat.ſ. vocatiõe obediẽtie. iuxta illd̃
i. Pe.i. Quaſi filij obediẽtie nõ ꝯfigurati pri/
oꝛib⁹ ignorãtie vr̃e deſiderijs. Sꝫ heu multi
ſunt vocati:pauci obediũt.ſꝫ vt dathan ꝛ aby
ron ſunt. De q̃b⁹ Nu.xvi. Miſit moyſes vt
vocaret eos:q̃ rñderũt.nõ veniem⁹. in q̃ notaꝛ
ꝯtumacia ꝛ inobediẽtia multoꝝ. de q̃b⁹ puer.
i. Uocaui vos et renuiſtis. Et ſequiꝛ. deſperi/
ſtis om̃e ꝯſiliũ meũ. ꝛ ſic ſm̃ Gre. Multi vo
cati ſunt.ſꝫ heu ꝓpter inobediẽtiã ꝯtradicũt.
ꝛ ſic pauci electi. Rõ.qꝛ aliq̃ nec bonũ incipi
unt.ſꝫ dicũt. Si debeo eſſe de nũero pdeſtina/
toꝝ ſum.ſi nõ ĩmutare nõ poſſũ.nõ ſic.qꝛ di
cit Aug. Qui te creauit ſine te:nõ te ſaluabit
ſine te. Cur dixit dñs Mat.xix. Si vis ad vi
tã ingredi ſua man. Itẽ aliq̃ ſup fidẽ ſe remit/
tũt dicẽtes.ſcriptũ eſt Mar.vl. Qui credide
rit ꝛ bap.fu.ſal.erit.h̃ eſt veꝝ de fide foꝛmata:
nõ aũt infoꝛmi.qꝛ di. Iſido.li.ij.de ſum.bono
Multi fidẽ recipiũt:ſꝫ opi fidei diſſentiũt.et
Jaco.ij. Fides ſine opib⁹ moꝛtua ẽ. Itẽ aliq̃
ſunt q̃ bona incipiũt bona fide:ſꝫ mala intẽtio
ne.de q̃b⁹ Mgꝛ̃ in.ij.diſ.xl.di. Actus ſimplꝛ̃
mali ſunt q̃ pũerſã intẽtionẽ hñt. Itẽ aliq̃ bo
na agũt intẽtiõe bona.ſꝫ nõ pſeuerãt. Jõ fina
liter ad ſalutẽ nõ puenĩt. ꝛ h̃ eſt qđ dꝛ Mat.
x. Qui pſeuerauerit in finẽ h̃ ſalu⁹ erit. ꝛ ſic e/
uenit ꝙ multi ſunt vocati: pauci vero electi.

De eadẽ dñica. Sermo. CLXIIII

M Ulti ſunt vocati: pauci vero electi. ſcribitur

Matth.xxij. ❡ In verbiſ
pmiſſis duo innuunꝛ. Pꝛimo vocatoꝝ ho
minũ pluralitas.ſcđo pdeſtinatoꝝ a deo pau
citas. Pꝛimũ ibi.multi ſunt vocati.ſcđm ibi.
pauci vero electi. Pꝛimũ reſpicit dãnandos.
ſcđm ſaluãdos. De pmo dicit. multi ſunt vo
cati. Pꝛo q̃ ſciendũ ꝙ vocatio iuſtoꝝ ſiue ele/
ctio differt a pdeſtinatiõe in duob⁹. Pꝛio.qꝛ
ois a deo pdeſtinat⁹ eſt elect⁹ ꝛ dilect⁹. ſed nõ
ecõuerſo. ꝙ ois a deo elect⁹ ſit pdeſtinatus.qꝛ
iudas fuit elect⁹ a deo ad numerũ aploꝝ ꝛ vo
cat⁹.nihilomin⁹ tñ nõ fuit pdeſtinat⁹: ꝛ p ꝯſe
quẽs nec ſaluat⁹. Sed ꝙ fuit elect⁹ ptꝫ Joh.
vi. Nõne duodecim elegi:ꝛ vn⁹ ex vob̃ diabo
lus eſt. Sꝫ di.qre dñs hũc vocauit ꝛ in apo
ſtolũ elegit quẽ ſciebat periturũ. Rñdeꝛ. dñs
in h̃ oñdere voluit ꝙ q̃ntũ in ipo eſt oib⁹ gra/
tiã dare parat⁹ ſit:ꝛ neminẽ vult perire. ꝛ ideo
nemo perit niſi q̃ ſalutẽ ſuam negligit ꝛ ſe ad
grãm nõ diſponit:vl̃ dei gra male vtiꝛ. nã dei
gratia hꝫ ſe vt lux ſolis q̃ eſt cõmũis omnib⁹.
iuxta illud Job.xxv. Sup quẽ nõ fulget lu/
men illi⁹.in q̃ innuit cõmunitatẽ.ſꝫ heu ꝯq̃ri
tur Joh.iij. Lux venit in mũdũ:ꝛ dilexerunt
homies magis tenebras q̃ꝫ lucẽ. ꝛ ſic gra dei
affuit iude:eũ vocãdo ꝛ in tpe eligendo:ſꝫ nõ
in eternitatem. ꝛ hoc fecit malicia ꝓpꝛia:et ꝙ
abuſus eſt dei gra. Scđo ſic differunt.qꝛ pde
ſtinatio ſm̃ Aug.eſt pꝛeparatio gr̃e in pꝛeſenti:
ꝛ gloꝛie in futuro. Electio aũt reſpicit pſentẽ
iuſticiã ſiue grãm. pdeſtinatio ṽo finalẽ ĩ gra
pſeuerantiã. Sꝫ di.quẽ plus diligit de⁹.pſci/
tũ q̃ eſt in gra in pſenti.vl̃ pdeſtinatũ in pctõ
vt patet de iuda.latrone.vel paulo. Rñdeꝛ ꝙ
vterqꝫ diligitur:ſed differẽter.quia pſcit⁹ pꝛo
nunc diligiꝛ dilectione tempali nõ pmanẽte.
ſed pdeſtinatus ſimpliciter ꝛ nõ tpe vel nunc.
Cũ ergo ppetuũ ꝛ pmanẽs ſit meli⁹ tpali ꝛ nõ
permanente. Ideo pdeſtinati peccatoꝛis dile
ctio eſt melioꝛ q̃ꝫ pꝛeſciti iuſti.ꝓpter qđ Pau
lus et latro plus diligebanꝛ q̃ꝫ iudas. Ratio.
qꝛ nullũ bonũ:nullaqꝫ gra in pꝛeſenti eſt com
parabilis finali beatitudini ꝛ gloꝛie in futuro

Cū ergo deꝰ maiꝰ bonū magꝭ diligit finaliter. iō ſequit̃ ꝙ magis diligit p̄deſtinatū q̄ȝ p̄ſcitū. x Scd̄o dixi ſubiungit̃ p̄deſtinatorū a deo paucitas. Pro q̄ ſciendū in p̄deſtinatione multiplex erat error. Primꝰ mathematicoꝝ dic̄. ꝙ ex diuerſa ꝯſtellatione ꝯtingit aliquē approbari vł reprobari. ꝯtra hoc habetur Roma. ix. Jacob dilexi: eſau aūt odio habui. Nā iacob ⁊ eſau ex vno patre ⁊ eadē mr̄e ſunt nati. ⁊ ſub eadē ꝯſtellatiōe. attamē vnꝰ approbatur: ⁊ alter reprobat̃. Scd̄s error. aliq̄ dixerunt fore ex diuerſitate parentuꝫ. vt ille ſit approbatꝰ qui eſt ex bonis parentibꝫ. ille reprobatus q̄ ex mal' parentibꝫ. Sꝫ h̄ iteꝝ excluditur in iacob ⁊ eſau vbi ſupra. q̄ ex eiſdē parentibꝰ erant. Terciꝰ error eſt Orige. dicētis. ꝙ in alia vita fuerūt aīe in celo ꝯſeruate: ⁊ ſm̄ bona vł mala q̄ egerūt in illa vita aliq̄ ſaluabunt̃. ⁊ aliq̄ dānabunt̃. ſed h̄ eſt falſuꝫ. q2 ſm̄ Themiſtiū. Aīa in p̄ncipio creatiōis eſt tanq̄ȝ tabula raſa in qua nihil eſt depictū: ſꝫ apta depingi. nā ſine corpe nō eſt meritū nec demeritum Jō apl's ad Tytū. iij. Nō ex opibꝫ iuſticie q̄ fecimꝰ nos: ſꝫ ſm̄ ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit. ſed eiꝰ miſericordia ⁊ gr̄a eſt prona. Juxta illud dictū Aug. pronior eſt dare q̄ȝ nos recipere. iō imputat̃ ei q̄ grām nō accipit. Itē notā de p̄deſtinatiōe tria. Primo p̄deſtinatio a deo inchoatur. ſcd̄o depcatione ſctōꝝ adiuuatur. tercio ppria opatōe ꝯſūmat̃. Dixi p̄mo a deo inchoatur. ſ. p vocationē. i. eternā puiſionē ⁊ grē collationē. vt ſcribit Joh. vi. Nemo pōt venire ad me niſi pr̄ meꝰ traxerit eū. vbi Aug. Nō violenter trahit ſꝫ pſuaſiue ⁊ inſpiratiue. de q̄ pſ. lxxxiiij. Audiā q̄d loquat̃ in me dn̄s. glo. eiꝰ locutio eſt inſpiratio. Scd̄o ſctōꝝ p̄cibus adiuuat̃. de q̄ Gre. ⁊ hr̄ in cañ. xxiij. q. iiij. obtineri. Obtineri nequaq̄ȝ pn̄t q̄ p̄deſtinata n̄ fuerūt. ſꝫ ea q̄ viri ſancti orādo impetrāt ita p̄deſtinata ſunt vt p̄cibꝫ obtineant̃. Nā ipa q̄ȝ ꝑhēnis regni deſtinatio. ita eſt ab omipotenti deo diſpoſita. vt ad h̄ electi ex labore pueniāt. quatinꝰ poſtulādo mereant̃ accipe q̄d eis omnipotēs deꝰ ante ſecl'a diſpoſuit donare. Hec Gre. Cui ꝯcordat Aug. ⁊ hr̄ de pe. di. i. §. cecꝰ Tres mortuos reſuſcitauit chriſtꝰ alioꝝ orōibus. q̄rtū ꝟo mortuū nō. Mat. viij. Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. hūc nō ſuſcitauit: q2 defuerāt viui q̄ p eo p̄carent̃. idō reſuſcitari nō meruit. Tercio p̄deſtinatio ppria opatiōe ꝯſummat̃. de q̄. i. Coꝛ. iij. Dei em̄ ſumus adiutores. ita ꝙ dicit Aug. Qui te creauit ſine te. ⁊c. iō ſan. Tho. pte. i. q. xxiij. Predeſtinatio nō imponit nccitatē bn̄ opandi ī ſaluādis: ſicut nec p̄ſcia male agēdi in dānādis. vt dicit Aug. ⁊ hr̄ in cañ. xxiij. q. iiij. Nabuchodonoſor. Itē vaſis ire nunq̄ȝ deꝰ redderet interitū: ſi nō ſpontaneuꝫ inueniret hō hr̄e pctm̄. ergo nō nccitas ſꝫ volūtas opat̃ ad dānatōeꝫ vł ſaluatōnē. q2 dr̄: Matth. xvi. Reddet vnicuiq̄ȝ ſm̄ opa ſua. nā licet deꝰ ſcit q̄ ſunt p̄deſtinati vł p̄ſciti. illa tn̄ p̄ſcientia dei neminē coartat ad bn̄ vł male faciendū. de q̄ Gre. in dyal'. li. i. Predeſtinatio dei multꝭ eſt cā ſtādi. nemini ꝟo cā latendi. iō ij. Pe. i. Satagite vt p bona opa certā vrām vocationē ⁊ electionē faciatis. hec eī faciētes nō peccabitꝭ aliqn̄. Sic em̄ abūdanter miniſtrabit vob̄ introitꝰ in eternū regnū dn̄i. de q̄ Aug. Electi ex labore pueniūt vt mereant̃ accipe q̄d deus ab eterno diſpoſuit eis dare. naꝫ deꝰ eſt iuſtꝰ ⁊ miſericors. Juſtꝰ. q2 neminē coronat ſine iuſticia ⁊ meritꝭ. Miſericors. q2 neminē dānat niſi ſua exigēte malicia.

y Pro q̄ ſciendū licꝫ nll'is certitudinalr̄ ſcit an ſit electꝰ vł p̄ſcitꝰ. vt dr̄ Eccs. ix. Neſcit hō vtrū amore an odio dignꝰ ſit. ſ. certitudinaliter: Attn̄ ſunt aliq̄ ſigna p q̄ ꝯiecturari poſſumꝰ aliquē fore de nūero p̄deſtinatoꝝ vel dānatoꝝ: ⁊ de q̄nto plura apparēt in hoīe de tanto ē maior ſpes. Dicit em̄ Bern. Si nullū eēt ſignū in hac vita ciuiū celi ⁊ ciuiū inferni que tūc poterit eē ꝯſolatio iter ſpē ⁊ metū antia ſollicitudie fluctuātibꝫ nō vtiq̄ȝ penitꝰ ſine teſtimonio ꝯſolatiōis electos ſuos derelinq̄t Jdō notemꝰ ſigna electiōis. Primū eſt pctōꝝ deteſtatio. de q̄ Hiero. Tūc pctōꝛuꝫ ſalus incipit cū q̄s ꝟaciter p delictꝭ ingemiſcit. ſic viceuerſa ſi letat̃ de pc̄tis. vt illi de q̄bꝫ pu̇. ij. Letant̃ cuꝫ malefecerit ⁊ exultāt ī rebꝫ peſſimis: ⁊ tūc ē malū ſignū. q2 dr̄. Gre. Qui adhuc p illicita deſideria deſtuit pfecte deū n̄ amat. Jō Pſ. xcvi. Qui diligitꝭ dn̄m odite malū. q2 dr̄. Aug. in epl'a ad q̄ndā comitē. Nullū ſcelꝰ corā deo tā abomiabile q̄ȝ de ꝑteritꝭ pc̄tis remiſcēdo gaudere. q2 ē ſignū ꝙ nūq̄ȝ ꝟe diſplicuerūt. Jdeo Lu. ix. Nēo mit. manū ad aratrū. ⁊c. Secūdū ſignū ē delectabil' ꝟbi dei auditio. de quo Joh. viij. Qui ex deo ē ꝟba dei audit. nā ꝟbuꝫ dei ē cibꝫ aīe. d̄ q̄ Mat. iiij. Nō in ſolo pa. vi. hō ⁊c. Jō Gre. Quiſq̄ȝ alimēta nō retinet pfecto de hꝰ vita deſpat̃. ſic q̄ nō retinet alimētū aīe. i. ꝟbū dei. Et tales fuerūt ſcribe ⁊ phariſei. Joh. viij. Uos nō auditꝭ: q2 ex deo nō eſtꝭ. vt ſunt pleriq̄ȝ ſtātes in foro vł cimiterio vel etiā p̄ntes exiſtētes ⁊ aures auertētes: cū arguunt̃ eoꝝ vicia q̄bꝫ ſunt innodati. ⁊ h̄ malū ē ſignū

de quibꝫ pſ. lvij. Sicut aſpidis ſurde ⁊ obtu
rantis aures ſuas. Jō Gre. Omnes q̄ viaꝫ vite
deſiderāt v̄ba vite audire debent. Et idē. Cer/
tiſſimū p̄deſtinatiōis ſignū eſt libēter audire
v̄bum dei. Z Terciū ſignū eſt aduerſita
tis patiēs toleratio. vt infirmitas corpis. pau
pertas rer. eo ꝙ dicit aplus. Heb. xij. Flagel/
lat oēm filiū quē recipit. ⁊ Apoca. iij. Ego q̄s
amo arguo ⁊ caſtigo. ⁊ ſi hō patiēter fert ē bo/
nū ſignū. de q̄ Grego. Qual' vnuſq̄ſqꝫ apō ſe
lateat: ɔtumelia illata pbat. Jō hortatur nos
Job. v. Beat⁹ hō qui corripit̄ a dño. Incre/
patione ergo dñi ne reprobes. cū ergo pateris
in mēbris ⁊ i rebꝫ cogita. q: his ſepe deū offen
diſti. eo ꝙ dicit Grego. in moral. Diuina diſ
penſatione agit̄ vt pliori vicio plior detur
egritudo. Nā ſm Aug. in ſmonibꝫ. Corpis
aduerſa ſunt anie medicamēta. Jō Jacobi. i.
Omē gaudiū exiſtimate fratres: cū in tēptati
ones varias incideritis. ſ. in deſpectiōes mūdi.
temptatiōes carnis ⁊ diaboli. ⁊ in pſecutiones
a malis hoībꝫ. q: dicit ſaluator Joh. xv. Si
me pſecuti ſunt: ⁊ vos pſequent̄. ⁊ ij. Thimo.
iij. Omēs q̄ pie volunt viuere in chriſto ieſu
pſecutionē patient̄. Sic ecōuerſo ɔtinua pro
ſperitas in rebꝫ ⁊ corpis ſanitate: honore ⁊ de/
licijs eſt malū ſignū. de q̄ Gre. Cōtinuus ſuc
ceſſus tpaliū eſt eterne reprobatiōis indiciū.
⁊ implebit̄ in eo illud pſ. xlviij. In vita bene/
dicet̄. ⁊ ſeq̄t̄. ⁊ in eternū nō videbit lumē. ⁊ illō
Job. xxi. Ducūt in bonis dies ſuos ⁊ in pun/
cto ad infernū deſcendūt. vt ptꝫ de hoſpite ſan
cti Ambro. querat̄ in vita ei⁹. Jō apls Heb.
xij. Si extra diſciplinā eſtis: cui⁹ pticipes fa/
cti ſunt omēs. Et ibidē. Quis em̄ filius queꝫ
nō corripit pater. nā dr̄ Judith. viij. Oms q̄
placuerūt deo p multas tribulatiōes tranſie/
runt fideles. Jō Gre. Si except⁹ es a paſſio
ne flagellorꝫ: nō eris heres in regno celorum.
Sꝫ di. Quid faciā cū nō punior a deo. Rñr.
debes teipm punire pc̄ta deflendo ⁊ te hūilian
do: ⁊ tibipi tribulatiōes inferēdo. ieiunijs. vi
gilijs. orōibꝫ ⁊ caſtigatiōibꝫ. Nā vt habetur
ſm Hiero. Impoſſibile eſt vt q̄s trāſeat de de/
licijs ad delicias. ⁊ Grego. Nemo pōt h̄ gau
dere. ſ. in ſeculo: ⁊ illic regnare cuꝫ chriſto. De
q̄ legit̄ exemplū in vitaſpatrū pte. ij. ca. de p̄ui/
dentia ⁊ ɔtemplatiōe. Erat quidā ſolitarius
in heremo nyiopoleos: ⁊ miniſtrabat ei q̄daꝫ
ſecularis ſꝫ fidelis. erat aūt in eadem ciuitate
hō qui erat diues ⁊ impi⁹. ɔtigit ergo vt mo/
reretur ille diues. ⁊ deducebat cū tota ciuitas
ſimul ⁊ epſ cū lampadibꝫ. Egreſſus eſt aūt il

le qui miſtrabat illi ſolitario ſm ɔſuetudineꝫ
portans ei panes. ⁊ inuenit: q: comederat euꝫ
belua ⁊ cecidit in faciē ſuā in ɔſpectu dñi dicēs
Nō ſurgā hinc donec demonſtret̄ mihi a deo
que ſint hec. q: ille quidē impi⁹ talē appara/
tū habuit in deducēdo. hic v̄o qui ſuiuit deo
die nocteqꝫ iſta ptulit. Et ecce angl's dñi ve
niens dixit ei. Ille impi⁹ habuit paruū bonū
in h̄ ſeculo: ⁊ recepit illud hic vt illic nullaꝫ re
quiē inueniat. Iſte autē ſolitari⁹ q̄ hō erat or/
natus ad oēm v̄tutē. habebat v̄o ⁊ ipe vt ho/
mo modicū aliq̄d culpe. ⁊ recepit hic illud vt
ibi inueniat̄ purus corā deo. ⁊ ita ɔſolatus in
his v̄bis abijt glorificans deū ſup iudicia ei⁹
q: vera ſunt. A Quartū ſignū eſt ſub pe
nalitatibꝫ vite melioratio. dicēdo cū pſ. cxiij.
Tribulationē ⁊ dolorē inueni ⁊ nomē dñi in
uocaui. Sed ecōtra induratio eſt malum ſi/
gnū. de q̄ Eccl. iij. Cor duruꝫ habebit male in
nouiſſimo. De q̄ Eugeni⁹ papa. Cor durꝫ eſt
qō nec cōpunctiōe ſcindit̄. nec pietate mollit̄.
nec mouet̄ p̄cibꝫ. nec minis cū ceditur: ſꝫ i flagel
lis indurat̄. Talis fuit pharao. de quo Greg.
Qui inter flagella deteriores fiūt illis tempa/
le ſuppliciū fit eterne pene initiū. ⁊ vt h̄ videa
tur q̄d in inferno ſequat̄. ſ. illud Dutero. xxxij.
Ignis ſuccēſus eſt in furore meo: ⁊ ardebit vſ
qꝫ ad inferni nouiſſima. i. hic incipiet ⁊ ibi du
rabit. Quintū ſignū eſt ſi q̄s timētes deuꝫ
honorificat. pſ. xiiij. Dñe q̄s habitabit in ta/
bernaculo tuo ⁊c. Et ſubdit. timētes aūt dñꝫ
glorificat. ⁊ ſic bonū ſignū eſt bonos diligere.
Et etiā ſi tu es pctōr. nā ſicut cōtingit ꝙ q̄nqꝫ
denari⁹ falſus inter bonos recipitur. ⁊ ſic q̄nqꝫ
pctōr merito bonorꝫ ſuſcipit̄. nā ſi dñs voluit
parcere ſodomitis in q̄nqꝫ ciuitatibꝫ ⁊ regiōi
bus circūiacentibꝫ ꝑpter decē bonos: nōne de/
beret de⁹ miſereri vni pctōri ꝑpter multos bo
nos q̄s fouet ⁊ diligit. nā ſicut ille naturalr̄ ē
v̄tuoſus q̄ alienas amat v̄tutes. Sen. Sci/
as hunc mult̄ v̄tutibꝫ abundare qui alienas
amat. ſic ecōuerſo eſt ſignū reprobatiōis. Au
g⁹. Iniquus eſt bonorꝫ inimic⁹. ſicut diabol⁹.
Joh. viij. Vos ex patre diabolo eſtis. Sicut
cayn. abel. eſau. iacob: ⁊ eſt grāde pctm̄ Mat
thei. xxv. Qō vni ex minimis meis feciſtis ⁊c.

Sextū ſignū eſt humilitas. ⁊ ecōuerſo ſu/
perbia. Grego. Euidentiſſimū ſignuꝫ repro/
borū eſt ſupbia. electorꝫ hūilitas. Bern. Cum
te humilē videris habeto ſignū grē appropin
quātis. Orige. Si hūilis nō fueris grām ſpi/
ritusſancti nō habebis. Aug. Quē ſupbuꝫ vi
des filiū diaboli nō dubites. nā ſicut p arma

milites cognoſcunť cuius regis ſunt.ſic et hic Job.xli. Jpe eſt rex ſup oēs filios ſuperbie. Septimū ſignū eſt qn̄ q̇s nō libēter audit male loq̇ de primis ꝛ oīa dicta ꝛ facta primi ad bonū ↄuertit.nā h̄ eſt ſignū dilectōis pri/mi.de q̄ Joh.xiij. Jn h̄ cognoſcēt oēs ꝙ mei eſtis diſcipuli ſi dilectōez habuerit̄ ad inui/cē Sꝫ ecōuerſo detrahere ꝛ detractōes audire ꝛ oīa q̄ hō videt vl̄ audit in malū interpꝛtari ē malū ſignū.de q̄ Bern̄.in li.de ↄſideratōibꝫ Detrahere ꝛ detrahentē audire qd̄ illoꝝ dam nabili⁹ ſit.nō facile dixerim.nā detractoꝛ ꝛ li/bens auditoꝛ vterqꝫ diabolū in lingua portat. Jdcirco noli exponere in malo qd̄ nō ſcis foꝛe malū.alias ē ſignū malicie tue.De q̄ Chriſ. ſup Mat. Sicut difficile ſuſpicať q̇s maluꝫ q̄ bon⁹ eſt.ſic ecōuerſo difficile ſuſpicať q̇s bo/nū q̄ mal⁹ eſt. Jdcirco noli iudicare. Rom.ij. Jn q̄ alteꝝ iudicas teipm̄ ↄdēnas.nā dubia ad melioꝛeꝫ partē ſunt interpꝛtanda.ſ.a bonis hoībꝫ.ſꝫ de malis habeť in cano.xi.q.iij. Gra/ue. Graue ſatis eſt ꝛ indecēs vt i re dubia cer/ta deť ſentētia. B Octauū ſignū eſt pri/mi i neceſſitatibꝫ cōpaſſi⁹o ꝛ miſatio.de q̄ pſ. cxi. Jocund⁹ hō q̄ miſereť ⁊c̄.nā miſeratio bn̄ diciť ſignum pdeſtinatōnis.vt dicit ſaluatoꝛ Mat.v. Beati miſicoꝛdes:qm̄ miſicoꝛdiāꝫ ↄſequenť.nā ſm̄ Grego. Aliter mēbꝛa noſtri redēptoꝛis nō efficimur niſi primo cōpatia/mur.Et idē.xxij.moꝛal̄. Tanto quiſqꝫ perfe/ctioꝛ eſt q̄to pfecti⁹ doloꝛes ſentit alienos. Jō pſ.xl. Beat⁹ q̇ intelligit ſup egenū ⁊c̄.ecōuer/ſo vero imiſericoꝛdia malū eſt ſignū. Jaco.ij. Judiciū ſine miſicoꝛdia fiet illi q̄ nō facit mi/ſericoꝛdiā.vt ſunt tales q̇ ſpernūt paupes petē tes.ꝛ qd̄ ampli⁹ eſt verecūdanť loq̇ paupibus ꝛ infirmis.qd̄ eſt malū ſignū.eo ꝙ dicit Gre. Miſericoꝛdiā dei mereri nō poterit q̇ hic mi/ſericoꝛs nō fuerit.qꝛ ſcribiť Eccli.xvi. Oīs miſicoꝛdia faciet locū vnicuiqꝫ ſm̄ meritum opeꝝ ſuoꝝ. Nonū ſignū iniurie facilis di/miſſio.qd̄ docet apl̄s Eph̄.iiij. Eſtote inuicē benigni ꝛ miſicoꝛdes ↄdonantes inuicē. Ju/xta illud Luce.vi. Dimittite ꝛ dimittemini. Ratio Aug. Vnuſquiſqꝫ talē indulgētiā ac/cipiet a deo q̄leꝫ faciet primo.ꝛ ſi q̇s ad indul gentiā inclinatus eſt:ſignū eſt bonū.ecōuerſo ſꝫo rancoꝛoſitas eſt ſignū malū.de q̄ Ambꝛo. Jndignū eſt illi deū eſſe ppiciū q̄ crudelis eſt ad primū. Jdeo docet apl̄s.i.Choꝛ.vi. Si q̇s videť ↄtentioſus eſſe nos talē ↄſuetudineꝫ n̄ habem⁹.ſ.pdeſtinati. Quia diciť.ij.Thim̄. ij. Seruū dei nō opꝫtet litigare:ſꝫ manſuetum eſſe ad oēs. Quapꝛopter docemur Eccli.xx/viij. Relinq̄ primo tuo nocēti te.ꝛ tūc depcan ti tibi pc̄ta ſoluenť.eo ꝙ ſcribiť Luc.vi. Eadē menſura q̄ menſi fueritis remetieť vobis. Deci mū ſignū eſt melioꝛitatis adoptio.videlicꝫ qn̄ q̇s frequēter moueť ab intra vt bon⁹ fieri vale at. Mat.v. Beati q̇ eſuriūt ꝛ ſitiūt iuſticiam Vbi glo.oꝛdinaria. Juſticiā eſurire ꝛ ſitire ē deſideriū pficiēdi habere. Dicit namqꝫ Bern̄. Cū in nobis deficim⁹:tūc coꝛā deo p deſideriū pficim⁹.qꝛ nō attēdit de⁹ qd̄ es:ſꝫ qd̄ eſſe deſi/deras.pſ.ix. Deſideriū paupeꝝ exaudiuit do min⁹.ꝛ ſic licet hō deficit in opibꝫ.nō tn̄ debet deficere i deſiderijs. Jdeo dicit Aug. Vbi di/xiſti ſufficit ibi defeciſti.eo ꝙ ſcribiť Lu.xvij. Cū feceritis oīa q̄ pcepta ſunt vobis:dicite qꝛ ſerui inutiles ſum⁹ qd̄ debuim⁹ facere fecim⁹. Jdeo docet Aug.de verbis apl̄i. Semp tibi diſpliceat qd̄ es ſi vis peruenire ad id qd̄ non es. Vndecimū ſignū eſt paſſionis xp̄i fre/quens meditatio ꝛ regratiatio.vt ſcribiť d̄ ele ctis. Ezech.ix. Signa thau i frontibꝫ coꝝ.i. ſignū crucis.qꝛ dicit Bonauē. Nihil ita illu minat intellectū accēdit affectū.nihil ita mo/uet ad dilectōeꝫ eleuat ad ↄtemplatōeꝫ.nihil ita opať ad vniuerſalē ſanctificatōneꝫ ſic paſ/ſio dn̄i. Jdeo ſemp deberet foꝛe in coꝛde:oꝛe:ꝛ ope. Sꝫ ecōuerſo vbi tradiť obliuioni eſt ma lū ſignū. De q̄ ſext⁹ pitagoric⁹. Nulla ſal⁹ cer/niť vbi paſſio xp̄i a memoꝛia elongať. C Duodecimū ſignū eſt ad mādata dei inclina tio. Mat.xix. Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata.ꝛ Eccl̄s.viij. Qui cuſtodit pceptuꝫ nō experieť quicqꝫ mali. Sꝫ ecōuerſo māda/toꝝ dei trāſgreſſio ē malū ſignū.qꝛ dic̄ Sene. Sepꝫ occidit q̇ pcepta medici nō cuſtodit. modo de⁹ eſt medic⁹ aīe.ideo ad ſalutē pcepta ei⁹ debem⁹ cuſtodire.puerb.xxix. Qui cuſto/dit legē beat⁹ eſt.ſ.h̄ in grā:ibi in gloꝛia. Sed trāſgredientes maledicunť oībꝫ maledictōibꝫ. vt patꝫ Deutero.xxviij. Jdeo Eccli.xxiij. Ni hil dulci⁹ qꝫ reſpicere i mādatis dn̄i. Tre/decimū ſignū eſt ad dei viſionē ardēs anhela/tio. Juxta illud Job.x. Tedet aiam meā ⁊c̄. Sup q̄ Greḡ. Preſens vita tedere incipit.cū vita celeſtis dulceſcit.ꝛ ſic pſens vita fuit i te/dio ipi dauid dicēti pſ.xli. Fuerūt mihi lacri me mee ⁊c̄. Ecōtra q̄ toto deſiderio iacet in in fimis nihil curādo de celeſtibꝫ ꝛ eternis.eſt ſi gnū repꝛobatōis.de quibꝫ ad Phil̄.iij. Quo rū finis interit⁹ quoꝝ de⁹ venter eſt ꝛ gloꝛia i ↄfuſione ipſoꝝ q̄ terrena ſapiūt. Quartū/decimū ſignū eſt in oībꝫ pmiſſis bona intētio.

V

q: dicit Greg. xxviij. moral'. Intentio pſtitui/at fundamentũ opi noſtro ꝛ vigilãti cura per cũcta opa noſtra intẽtio eſt penſanda. eo ꝙ dicit mgr in. ij. diſt. xl. Act⁹ ſimpliciter mali ſũt q̃ pueꝛſaꝫ intentõeꝫ habẽt. eo ꝙ mala intentio facit op⁹ bonũ nõ valere. de q̃ Gre. xxviij. moraliũ. Qui rectã intentionẽ in ope nõ tenet totũ op⁹ amittit. Ideo Luc. xi. Si ocul⁹ tu⁹ nequã eſt totũ coꝛp⁹ tenebroſuꝫ erit. Ubi Gre. Sicut oculuſ coꝛpalis eſt coꝛpis lucerna. ſic p radiũ intentõis illuſtrant actõnis nr̃e merita. Quintũdecimũ eſt in oib⁹ pſtatis final' perſeuerãtia. de q̃ Mat. x. Qui pſeuerauerit vſqꝫ in finẽ ꝛc. Nã ſm Greg. in omel'. In cõuiuio nuptiali nõ initiũ ſꝫ finis querit. nã nõ ſolut⁹ eſt debitoꝛ a debitis q̃ dedit multa. ſed q̃ oĩa reddidit. ꝛ ſic nos nõ reſpiciam⁹ id qḋ egim⁹: ſꝫ qḋ ſupeſt qḋ agam⁹ In figura hui⁹ legit Leui. iij. ꝙ i ſacrificõ debeꝫ cauda hoſtie adeſſe deſignãs pſeuerãtiã. De q̃ Gre. Incaſſũ bonũ agit ſi an̄ terminũ vite deſerat. Jõ mlti vocati: pauci electi. q: mlti ſunt q̃ bona incipiũt: ſꝫ pauci q̃ pſeuerãt. Sedecimũ ſignũ ꝛ finale ẽ dei dilectio. nihil ei pdeſſent oĩa pdicta ſine dei dilectõe. eo ꝙ dic Aug. Sola charitas diſtinguit iter filios dei ꝛ filios diaboli.

Dñica vicesimaprima
Sermo CLXV.

Erat quidã regulus

e

Erat quidã regulus cui⁹ fili⁹ infirmabat Capharnaũ. Scribit Joh. iiij. ꝛ legit in preſentis dñice euãgelio. D Dicit Ariſt. vij. politi. ꝛ phibet pueris dare vinũ in pꝛima infirmitate ꝓpter infirmitates indeſequẽtes. Ideo Egidi⁹ roman⁹ in de regimine pꝛincipũ di. Juuenes decet eſſe ſobꝛios ne efficiant ebꝛij ex nimia ſumptõe pot⁹. vinũ enim ĩmoderate ſumptũ tria cauſat mala. Pꝛimo venerea ꝓuocat: q: calefacto coꝛpoꝛe maioꝛ fit incitatio ad act⁹ venereos. Et hui⁹ figurã habemus Geñ. xix. in Loth. q̃ cũ inordinate vinũ bibiſſet ambas filias ꝯdoꝛmiuit. Secundũ malũ eſt depſſio rationis. nã aſcẽdentibus fumoſitatib⁹ vini ad caput turbat cerebꝛuꝫ. q̃ turbato depꝛimit ratio q̃tũ ad ſuos act⁹ Tercũ malũ eſt lis ꝛ diſſenſio. turbato ei cerebꝛo ex nimia ſumptione vini ꝛ amiſſo vſu ratõis de facili ꝓrũpit in ṽba inoꝛdinata. ex quib⁹ ꝯſurgũt diſſenſiones ꝛ lites. imo q: ira cõſurgit ex inflãmatõe ſanguinis. vinũ qḋ p ſui caliditatẽ inflãmat ſanguinẽ reddit homiẽꝫ animoſum ꝛ iraſcibilẽ. hec ille. Raro eñ fit ꝙ iuuenes ꝛ ſpẽaliter diuitũ filij viuãt moderate in cib⁹ ꝛ potu. ideo illa tria mala adherẽt eis ſpecialiter q̃ reddũt eos infirmos ĩ coꝛpe. ꝛ cõſeq̃nter in aĩa. ꝓpterea parentes eoꝝ ꝛ pcipue patres debẽt cũ deuotõe ire ad ieſum ꝛ rogare ꝓ filijs ſuis. exẽplo hui⁹ reguli q̃ rogabat ieſũ. de q̃ thema. In ſumma euãgelij duo innuũt. Pꝛimo reguli ſupplicatio ꝓ filij ſanitate ſcḋo xpi rephenſio ꝓ ei⁹ incredulitate. De pꝛimo dicit. In illo tpe. ſ. cũ ĩ chana galilee ꝯuertit aquã in vinũ ꝛ diſ. credere feciſſet. poſt h̃ deſcẽdit in capharnaũ cũ mr̃e ꝛ diſcipulis. ꝛ ibi nõ mãſit mult' dieb⁹. ſꝫ inde aſcẽdit hieroſolimã pꝛimo paſcate poſt inceptã publicã pdicationẽ vbi eiecit vendẽtes ꝛ emẽtes. ꝛ aliqꝰ diſcipulos ſibi attraxit. ſic dicit Joh. ij. poſtea voluit reuerti ĩ galileã opꝛtuit eũ ire p mediam ſamariã. vbi mltos ſibi ad fidẽ copulauit. in ciuitate ſychar mãſit p duos dies. poſtea iterũ de ſamaria venit ĩ chanã galilee vbi cõuertit aquã in vinũ. Et vt eſſet ibidẽ erat quidã regul⁹. nõ diminutiue. i. paru⁹ rex. q: tũc tpis ñ legit aliquẽ fuiſſe ĩ galilea regẽ niſi herodẽ antipã. ergo ſm Oꝛig. debet h̃ capi ꝓ officiali regis vl' ceſar' habẽſ tũc in iudea ptãteꝫ. q: dicit Nicola⁹ de lyꝛa. Romani abſtulerũt regnũ ꝛ diuiſerũt in q̃tuoꝛ tetrarchias. ꝛ ſic ille ñ fuit rex ſꝫ quidã nobilis habẽs ptãteꝫ reg'. Nota h̃ tria. Pꝛimũ vñ habet oꝛtuꝫ nobilitas. Secundũ q̃ ſunt ſigna nobilitatis. Terciũ q̃d tenent nobiles ſuis ſbditis. E Pꝛo q̃ ſcẽdũ nobilitas oꝛtũ habuit a virtutib⁹. nã pꝛimus rex ſup iſrael. ſ. Saul eſt elect⁹ a deo: q: humilis fuit ꝛ ṽtuoſus. Uñ. i. Reg. xv. Cuꝫ eſſes paruul⁹ ĩ oculis tuis. i. hũilis. caput in tribub⁹ iſrl' fact⁹ es. vnxitqꝫ te dñs ĩ regẽ ſuper iſrl'. Itẽ ſecundus rex fuit dauid. q̃ etiã ꝓpter ſuã ꝓbitatẽ elect⁹ eſt a deo. Uñ dicit dñs d eo Inueni viꝝ ſm coꝛ meũ. ſ. miſicoꝛdẽ. de q̃ ſcribit. i. Mach. ij. Dauid ĩ miſicoꝛdia ꝯſecutuſ eſt ſedẽ regni ĩ ſecula. Ex his habet ꝙ nobiles ſunt ex ṽtute cognoſcẽdi. de q̃ Greg. Sũma nobilitas eſt claꝝ eſſe virtutib⁹. ideo nõ ex longis tunicis ꝛ long' manic' ꝛ ſciſſur' ſũt cognoſcẽdi. q: ſic mechanici ꝛ ruſtici eſſent nobiles. qḋ nõ eſt. q: dicit Ariſt. in poli. li. x. Uirtus ꝛ malicia determinãt nobiles ꝛ ignobiles. ꝛ Canone. xl. diſt. nos. Nobilitas moꝝ pl⁹ oꝛnat q̃ꝫ ꝓgenitoꝝ. Et ſocrates. Generoſiſſim⁹ eſt q̃ optim⁹ eſt. quapꝓpter iudei q̃ ſe iactabãt de nobilitate abꝛae. illis rñdit ieſus Joh. viij. Si filij abꝛae eſt' opa abꝛae facite Nã ſm Chꝛiſ.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Quid ꝓdeſt generatio clara quā mores ſordidant. Ideo Hiero. Ille apud deū eſt generoſior q̄ eſt fide deuotior: vita ſanctior: ⁊ ope virtuoſior. Sꝫ di. q̄ ſunt ille virtutes ꝑ q̄s cognoſcunt̄ nobiles. Rn̄det̄. prima eſt largitas. vn̄ de⁹ q̄ eſt nobiliſſim⁹ ē largiſſim⁹. q᷑ nō ſolum dat nobis ſua bona ſꝫ ſeipm̄ in p̄ſenti ſacramētaliter ⁊ in futuro in p̄miū. Gen̄. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Itē apparet ei⁹ largitas in h̄. q᷑ ſcribit̄ Mat. v. Facit ſolē ſuum oriri ſup̄ bonos ⁊ malos. Itē in h̄ ꝙ quinq̄ milia hoīm cibauit Ioh. vi. Nā ſic aq̄la nō comedit p̄dā ſola ſed diuidit alijs rōne ſue nobilitatis. ſic ⁊ xp̄s fecit. qd̄ pertinet ad nobiles Vn̄ Ariſto. de regimine principū. O alexander tuus larg⁹ eſto. q᷑ ignominia reg̃ vl̓ principis eſt paup̄tas ppl̄i. ſed viceuerſa auaricia ⁊ rapina ſunt ignobilitat̃ ſigna. q᷑ n̄ decet p̄ncipē fore ſociū fur̄. Scd̄a virtuſ eſt gr̄itudo ⁊ r̄cognitō bn̄ficioꝝ dei ⁊ hoīm. d̄ q̄ Aug. Qui bn̄ficia n̄ cognoſcit ingrat⁹ eſt. vt ſunt de q̄bꝫ p̄s. lxxvij. Obliti ſunt bn̄factoꝝ ei⁹. Que quidē gr̄itudo nō ſolū debet referri deo: ſꝫ exhiberi ſubdit̃ a q̄bꝫ nutriunt̄ nobiles etiā ꝑ ſudoris effuſionē ruſticoꝝ. ⁊ q̄to in maiori reuerentia habēt ſb̄ditos: tāto ſunt nobiliores. ſꝫ iſti ſūt ignobiles q̄ ſpernūt ⁊ paruipendūt paup̄es. ⁊ ſunt ignobiliores canibꝫ q̄ cognoſcūt bn̄ficia eis exhibita. ⁊ retribuūt q̄nq̄ bona ſuis bn̄factoribꝫ. vt legit̄ in vita beati Macharij. ꝙ cū quedā leena h̄ret ſpeluncā iuxta cellam ſancti viri dū inueniſſet vna vice catulos excecatos portauit eos ad pedes ei⁹. Cumq̄ intelligeret vir dei leenā rogare ꝓ illuminatōe catuloꝝ eo orāte illuminabant̄: ⁊ ſeq̄bant̄ ad ſpelūcā. nō tn̄ ingr̄te. q᷑ pelles ouiū cū pilis q̄s capiebant ī venatōe cū m̄re q̄ſi ꝓ mercede an̄ oſtiū celle deportabāt. F Tercia virt⁹ ꝑ quā nobiles cognoſcunt̄ eſt miſcd̄ia in paup̄es. ideo in ſignū clemētie reges inungunt̄. ⁊ rex apū non habet ſtimulū pungēs ſic alie apes. Q, autē clemētia p̄tinet ad reges ⁊ principes oſtendit Sen̄. dicēs. Nullū ex oībꝫ mag̃ q̄ʒ clemētia regē ⁊ principē decet. Sꝫ iſti q̄ ſunt duri ⁊ immiſericordes ad paup̄es nō ſunt corā deo nobiles. Quarta virt⁹ nobiliū eſt virilitas et ſtrēnuitas. ſ. paup̄es ⁊ ſb̄ditos defendēdo. iō nouis militibꝫ dat̄ enſis ad defendēdū orphanos ⁊ viduas. vt legit̄ de Dauid. ij. Reg. xxij. Cōuenerūt ad eū om̄es q̄ erāt ī anguſtia ꝯſtituti. ⁊ opp̄ſſi ere alieno ⁊ amaro animo. ⁊ fact⁹ eſt eoꝝ p̄nceps. q᷑ habet̄ in canone. xxiij. q. v. regū. Regū ꝓpriū eſt facere iudiciū atq̄ iuſticiā ⁊ liberare de manu calūniantiū vi opp̄ſſos Sꝫ heu quidā defendūt ſb̄ditos ab alijs. ſed ꝑ ſe ſpoliāt eos. ⁊ tales ſunt ſil̄es ceto ī mari q̄ defendit alleca ab alijs piſcibꝫ. ſꝫ ꝑ ſeipm̄ deuorat. quibꝫ minat̄ dn̄s Iſa. xxvij. In illa die occidet dn̄s cetū q̄ in mari eſt Quinta virtus eſt iuſticia. de q̄ Sap. vi. Audite reges ⁊ intelligite. diſcite iudices finiū terre. p̄bete aures vos q̄ ꝯtinetis multitudīes ⁊ placetis vobis ī turbis nationū: q̄m̄ data eſt a dn̄o p̄tās vobis ⁊ virt⁹ ab altiſſimo. Et ſequit̄. Ad vos ergo reges ſunt hi ſermones mei vt diſcat̃ ſapientiā ⁊ ne excidat̃. Sap. i. Diligite iuſticiā qui iudicat̃ terrā. p̄s. lvij. Recte iudicate filij hoīm. Ideo Sap. vi. Qui cuſtodierint iuſticiā iuſte iudicabunt̄. ⁊ q̄ didicerint iuſta inuenient q̄d rn̄deant. vt ſcribit̄ Thob. xij. Facite iuſticiā corā deo credētes ꝙ faciat vobiſcū miſicordiā ſuā. Ideo Deut. xvi. Iuſte qd̄ iuſtū eſt ꝓſeq̄ris. ⁊ tales ſunt nobiles coraꝫ deo. Ideo ſb̄dit in textu. cui⁹ filius infirmabat̄ capharnaū. hic cū audiſſet q᷑ ieſus adueniret a iudea in galileā abijt ad eū ⁊ rogabat eū vt deſcenderet ⁊ ſanaret filiū eiuſ. Capharnaū fuit ſita ī valle reſpectu chane galilee. Vn̄ infirmitas illuſ fuit cauſa ſanitatis patris in fide. q᷑ xp̄m nō viſitaſſet regul⁹ ille ſi fili⁹ ei⁹ infirm⁹ n̄ fuiſſet. ⁊ ꝑ ꝯſequēs nec credidiſſet. Sic hodie infirmitas īmittit̄ alicui a deo ꝓpter ei⁹ ſalutē. vt dicit Greg. ⁊ habet̄ in cano. vij. q. i. cū percuſſio. Cū p̄cuſſio corꝑalis imīnet vtrū ꝓ purgatōe an ꝓ vindicta ꝯtingat dei iudiciū ī h̄ ignorat̄. ⁊ ideo nō debet a nobis addi flagellatis afflictio. ne nos culpe qd̄ abſit offenſa reſpiciat. G Ideo ſciēdū ꝙ infirmitas patienter eſt tolerāda mult̃ de cauſis. Prima q᷑ ad bonū incitat. vt. ſ. hō ſe p̄paret ad exitū ab hoc ſeculo. iuxta illud Luc. xij. Cū venerit ⁊ pulſauerit ꝯfeſtim aperiāt ei. incerti em̄ ſum⁹ q̄n̄ ⁊ qualiter veniet ⁊ ī q̄ ſtatu moriemur. vt dicit Seneca. Mors vbiq̄ te expectat. ſi ſapiens fuer̃ vbiq̄ eā expectabis. ergo infirmitas eſt nunci⁹ quē nobis xp̄s mittit vt p̄paremus nos. Eccli. xxxi. Infirmitas grauis ſobriā facit animā. Greg. in moral̄. ⁊ habet̄ i canone. xxxviij. di. Qui ea. Quicūq̄ ſtultuſ eſt in culpa erit ſapiēs in pena. p̄s. xv. Multiplicate ſunt īfirmitates eoꝝ ⁊c. Secūdo debem⁹ patiēter infirmitatē ſuſtinere: q᷑ a peccat̃ purgat. Greg. in moral̄. Diuina diſpenſatōe agit̄ vt pluriori vicio plurior det̄ egritudo. vt patet Nu. xij. Maria ſoror moyſi p̄cuſſa eſt lepra ꝓpter detractōez eo ꝙ detraxit fratri ſuo moyſi

vt ſic p illã infirmitatẽ purgaret̃ ab illo pecca/
to. Iſido. in ſinonimis. Aduerſa corporis ſunt
anime remedia. egritudo carnẽ cruciat ſ; mẽ/
tem curat. Ideo qñq; p eadẽ mẽbra punit̃ q̃ſ
ꝛ infirmat̃ p que peccauit. Verbi gratia. Sic
q̃ offendit deũ per illicitũ viſum efficit̃ qñq; ce
cus. ꝛ q̃ p illicitũ greſſum. ſ. ſaltando: chorizã
do: ꝛ ſuplex incedẽdo deum offendit. erit qñq;
claud⁹. Similiter q̃ libenter audit detractõeſ
erit qñq; ſurduſ. Iuxta illud Sap. xi. Per q̃
q̃s peccat p hec ꝛ torquet̃. vt etiã dicit Greg.
Contraria ꝯtrarijs curant̃. nã ſicut mater i ſuo
dilecto filio nõ pt̃ ſuſtinere maculã i facie ſed
imediate lauat. ſic xp̃s i ſuis dilectis nõ pt̃ ſu/
ſtinere maculã peccati: ſed delet p corporis infir
mitatẽ. Tercio pariẽter debem⁹ infirmitatẽ ſu
ſtinere. q; hoſtẽ noſtꝝ debilitat. ſ. carnẽ q̃ ꝯcu
piſcit aduerſus ſpũm: q; corp⁹ eſt maxim⁹ ini
micoꝝ noſtroꝝ. Mich. vij. Inimici hominis
domeſtici ei⁹. ꝛ Bern̄. Eſt manifeſtũ q; in car
ne gerim⁹ laqueũ noſtꝝ. q; corp⁹ de terra for/
matum eſt. ideo ſemp trahit infra. ſ; anima a
deo creata eſt ꝛ infuſa. ideo ſemp tendit ſurſũ.
S; qñ corp⁹ infirmat̃ tunc ſpũs fortificat̃. ij.
Choꝝ. xij. Cũ infirmoꝛ tũc fortioꝛ ſum ꝛ po/
tens. Amb. Infirmitas corporis eſt ſobrietas
mentis. ḡ libenter debem⁹ infirmitates corporis
ſuſtinere vt aĩa; ſanã habeam⁹ H Quar
to infirmitas eſt pariẽter ſuſtinẽda: q; a pecca
tis trahit: ꝛ ad bonũ faciendũ incitat. Iuxta il
lud Iſa. i. Quieſcite agere pûerſe diſcite bñfa
cere. ſic infirm⁹ quieſcit a mult' malis. nõ dele
ctat̃ em̄ ſupbire in veſtib;. nec luxuriã exerce/
re. nec ad tabernã ire ꝛ inebriari. vt impleat̃ il/
lud ꝑpheticũ Oſee. ij. Sepiã viã tuã ſpinis
ꝛ ſepiã eã maceria. Et illud Eccli. xxviij. Se
pi aures tuas ſpinis ꝛ linguã nequã noli au/
dire. ꝛ ori tuo facito oſtia ꝛ ſeras auribus tuis.
q; hõ multa peccata ſan⁹ facit q̃ in infirmita/
te dimittit. Ideo Hugo li. iij. de aĩa di. Quoſ
dã ꝑſciẽs de⁹ multa peccare poſſe flagellat eos
infirmitate corporis ne peccẽt. ꝛ vtili⁹ eſt frangi
doloribus ad ſalutẽ q; vti columitate ad dam/
nationẽ. Vñ exemplũ. quidã laborãs in gra/
ui ꝛ lõga infirmitate rogauit ſanctũ tho. can/
tuar̃. vt impetraret ſibi ſanitatẽ. ꝛ factũ eſt. ſta
tim ille cepit cogitare. forte ſanitas illa nõ ex/
pedit tibi. q; ſenſit ſe pronũ ad peccandũ. Ite/
rum rogauit ꝑdictũ ſanctũ cũ ꝯditõne ſalutiſ
vt daret ſibi ſanitatẽ vl' infirmitatẽ qd̃ expedi/
ret ſaluti ſue. ꝛ ſtatim infirmat⁹ eſt. Itẽ nõ ſo/
lũ a peccatis trahit: ſed etiã ad bonũ adducit.
ſic ꝙ hõ ꝯterit̃ ꝛ cõpungit̃: qd̃ alias nõ facer;

iuxta illud Luc. xiiij. Compelle intrare. Vbi
Gre. Mala q̃ nos hic ꝑmunt ad deũ ire cõpel/
lunt. ꝛ Iſa. xxvi. Dñe in anguſtia requiſierunt
te. nã infirm⁹ odit gaudiũ mũdi. ꝛ habet tedi/
um videre ꝛ audire q̃ mũdi ſũt. dicẽs cũ ap̃lo
ad Phil. i. Cupio diſſolui ꝛ eſſe cũ xp̃o. ꝛ q̃rit
miſcdiã; dei ꝛ auxiliũ eius. di. illud ps. cxiiij.
Tribulatõe; ꝛ dolorẽ inueni ꝛc. ꝛ ſic infirmi/
tas trahit hoĩe; ad bonũ. Exẽplũ narrat mgr̃
Iacobus de vitriaco. ꝙ quidã miles erat i fran
cia cui paup cleric⁹ deferebat aquã benedictã
ad domũ ei⁹. ꝛ ille miles pauperi nihil dabat
ſ; ꝯtumelijs eũ afficiebat. poſt hec miles infir/
mabat̃: ꝛ miſit vocare clericũ ꝑcipiẽs ſibi da/
re elemoſinã. rogans vt oraret p eo vt de⁹ eu;
ſanaret. quẽ queſiuit cleric⁹ in quo ſtatu eſſet
magi' virtuoſus. Rñdit. in infirmitate ibi deũ
magis timeret: ſanctos inuocaret. tũc clericuſ
ait. Et ego rogabo deũ vt i illo ſtatu vos ꝯſer/
uet in quo melioꝛ eſtis. Quito infirmitas
eſt pariẽter ſuſtinẽda. q; eſt ſpeciale donũ dei
ꝛ ſignũ dilectõis ipi⁹. Apoc. iij. Ego q̃s amo
arguo ꝛ caſtigo. ꝛ ſic caſtigauit lazar; Ioh. xi.
Dñe ecce quẽ amas infirmat̃. Vñ Orig. ſup
Oſee. iiij. Qui diligit̃ a dño corripit̃: q̃ nõ di
ligit̃ in peccatis ſuis dimittit̃. ergo poti⁹ debet
homo velle ꝙ ſit de amicis dei ꝛ filijs q; de ini/
micis. Itẽ legit̃ in vitaſpatꝝ. Quidã ſenex fre
quenter infirmabat̃ omi anno pter vnũ annũ
q̃ flebat grauiter dicẽs. Dñe reliq̃ſti me ꝛ hoc
anno nõ viſitaſti me. ſ. dũ ſan⁹ fuit. Ideo i vi
taſpatꝝ legit̃. ꝙ ſumma eſt religio i infirmita/
te gr̃as agere deo. eo ꝙ dicit Sen̄. Infirmitaſ
corporis eſt intermiſſio voluptatis I Se
xto infirmitas corporis eſt libẽter ſuſtinẽda. q;
a futuris penis liberat. Naũ. i. Afflixi te in p/
ſenti ꝛ ampli⁹ nõ affligã. Quã afflictõe; ꝑſen
tẽ deſiderabat Aug. dicẽs. Hic ſeca hic vre ꝛc.
Eſt nãq; dei magna miſicordia hic punire cri/
mina. de q̃ Hiero. ꝛ habet̃ in canone. xxiij. q. v.
q̃d ergo. vbi dicit̃. Scitote eũ ideo ad ꝑſens
reddidiſſe ſupplicia ne in eternũ puniret. ideo
hic quibuſdã parcit vt eos i eternũ feriat. ẽcõ
uerſo. aliq̃s hic ferit nõ parcẽdo vt in eternu;
parcat. Hoc ſumme placere debet cuilibet pec/
catori q̃ peccauit ꝛ neceſſe eſt eũ puniri aut hic
aut i futuro cũ tñ ꝑſens tribulatio eſt minima
reſpectu future tribulatõis. de q̃ ſapiẽs Eccli.
xxix. Minimũ p magno placeat tibi. nã pre/
ſens tribulatio ꝛ infirmitas eſt q̃ſi denari⁹ re/
ſpectu mille florenoꝝ. q; ignis purgatorij ꝛ ig
nis iferni vn⁹ eſt q̃ ad calorẽ. niſi ꝙ ignis pur
gatorij eſt trãſitori⁹: ſed inferni ꝑpetu⁹. ignis

noſter reſpectu ignis purgatorij eſt q̄ſi depi/
ctus vbi vnuſquiſq; purgabit̃ ⁊ grauiſſime pu/
niet̃ q̄ h̄ p̄ pctis ſuis nō eſt purgat⁹. Exēpluz
legit̃ q̄ quidā aduocat⁹ rogauit quēdā hoīez
ſibi charū ⁊ dilectū vt poſt obitū ſibi infra tri/
ginta dies appareret. ⁊ ille promiſit ſibi ſi dei
voluntas eſſet. ⁊ poſt obitū apparuit ſibi di/
cens ſe eſſe in maximis penis. Et ille. Es in
purgatorio: aut in inferno. R̄ndit. In purga/
torio ſum. Et ille. Eſt ne aliqua pena tp̄alis
q̄ poſſet cōparari tue pene. R̄ndit. Tanta eſt
pena mea. q̄ ſi oēs montes ⁊ omnia ligna ⁊
oīa viſibilia ī mūdo exiſtētia arderēt. ⁊ ego ī
medio illi⁹ ſtarē: adhuc n̄ poſſent equipari pe
ne mee quā patior. Tūc ille aduocat⁹ q̄ſiuit ī
q̄ ſtatu eſſet. R̄ndit defunctus eū eſſe in malo
ſtatu ꝓpter ſupbiā ⁊ auariciā ſuā. ⁊ ſi ſic ī tali
ſtatu moreret̃: eternaliter dānaret̃. Qui ex h̄
ꝯuict⁹ ꝯuerſus eſt a peccatis ſuis penitēdo et
ſatiſfaciēdo bon⁹ fact⁹ eſt. vitāq; ſuā in bono fi
niuit. Vn̄ tanta eſt pena purgatorij q̄ q̄s poti
us deberet h̄ p̄ triginta annos infirmari q̄; ibi
vnā diē ardere. Vn̄ dicit̃ in decretis. Igni pur
gatorij nulla pena eſt cōparabilis. di. xxv. §.
Qui in aliud. Ergo patiēs debet eſſe q̄libet in
infirmitate ſua. ⁊ deo ꝓ peccatis ſuis offerre. ſed
q̄ eſt impatiēs habet duplicē infernū. q: h̄ illā
infirmitatē ꝯtra quā murmurat: ⁊ poſt eternā
damnationē. q: ſic in patiētia q̄s poſſidet ani
mā ſuā Luc. xxi. ſic ī impatiētia p̄t q̄s perdere
animā ſuā. Greg. Regnū celoꝝ null⁹ murmu
rans accipit. nec q̄ accipit murmurare p̄t k

Septimo infirmitas ⁊ tribulatio eſt ſuſti
nenda patiēter: q: eſt pign⁹ eterne ſalutis ⁊ via
⁊ porta celi. q: in tribulatōe ꝯformamur capi
ti noſtro. ſ. xp̄o in p̄ſenti vt ſequamur veſtigia
ei⁹. i. Pe. ij. Xp̄s paſſus eſt ꝓ nobis vobis re/
linquēs exemplū vt ſeq̄mini ⁊c. eo q̄ ſcribitur
Eccli. xxiij. Magna glīa ē ſeq̄ dn̄m. Et ap̄ls
ij. Thimo. ij. Si ſuſtinebim⁹ ⁊ ꝯregnabim⁹.
Sz heu q̄; plēs ſunt volētes regnare cū xp̄o ī
celo: ſz nihil volūt pati cū eo hic ī mūdo. Cō/
tra q̄s dicit̃ Luc. vlti. Nōne oportuit xp̄m pati
⁊ ſic intrare ī gloriā ſuā. Sic ⁊ nos ī neceſſita/
te optet pati ſi volum⁹ intrare ī regnuz dei. nā
hec ē porta ſalutis eterne. Ideo Greg. Si dul
cia querim⁹ necē eſt vt amara toleremus. Bern̄.
Qui carnalibꝫ voluptatibꝫ paſcit̃ eternaꝝ de
liciarū epulis indign⁹ habet̃. Nā ſm̄ Hiero.
Impoſſibile eſt vt p̄ſentibꝫ q̄s ⁊ futuris fruat̃
bonis. vt hic ventrē ⁊ ibi mentē repleat. ⁊ de de
licijs ad delicias tranſeat. Inſup etiā p̄ſentes
tribulatōes ⁊ infirmitates augmentāt homi

ni premium celeſte. vbi implet̃ illud Luc. vi.
Gaudete in illa die ⁊ exultate: ecce enī merces
vr̄a multa eſt in celo. Quaꝓpter dicit Hiero.
in ep̄la. Libens nūc tormēta patior vt futura
mihi gloria ſeruet̃. modo quotiēs aliquē do/
lorē corpis patiēter ſuſtines totiēs mereberis
coronā vite eterne. ⁊ illud p̄miū excedit oēs
paſſiones p̄ſentis tp̄is. etiā ſi vnus ſuſtineret
oīm hoīm infirmitates. de q̄ ad Ro. viij. Nō
ſunt cōdigne paſſiones hui⁹ tp̄is ad futuraz
gloriā q̄ reuelabit̃ in nobis. Itē nō ſolū ē me/
ritoriū infirmitates patiēter tolerare. ſz etiam
valde meritoriuz eſt infirmis famulari. De q̄
magiſter Humbert⁹ ſup regulā beati auguſti
ni q̄ ſic inquit. Nō eſt maior miſericordia in
exterioribꝫ opibꝫ miſericordie q̄; q̄ exercet̃ circa
infirmos miniſtrādo ⁊ ſeruiēdo. Ratō: q: ibi
paſcit̃ eſuriēs. ibi potat̃ ſitiēs. ibi nudus tegit̃.
ibi hoſpitalitas exhibet̃. qn̄ lect⁹ ad quieſcen/
dū parat̃ ibi viſitat̃ infirm⁹. ⁊ vinct⁹ vinculis
infirmitatis ligat⁹. tandē exhibet̃ mortuo of/
ficiū ſepulture. ⁊ ſic infirmis ſeruiēdo exhibē/
tur opa miſericordie oīa q̄ xp̄s ita accipit ac ſi ſi
bi ſit factū. de q̄ Matth. xxv. Qd̄ vni ex mini
mis meis feciſtis ⁊c. Itē ſeruire infirmis p̄cel/
lit alia opa miſericordie ⁊ religionis. qd̄ ſic ꝓ/
bat: q: in opibꝫ rigoris ⁊ religionis ſeruit̃ qn̄/
q̄; deo vno ſenſu vel mēbro. vt in obediētia de
guſtu in ieiunio. de lingua ī ſilētio. de oculis ī
vigilijs ⁊c. In opibꝫ ꝟo pietatis circa īfirmos
Primo ſuit ocul⁹ in vigilādo: ⁊ interdū hor
renda vidēdo. ꝓ quibꝫ dabit̃ viſio diuina in
celis. Secūdo ſeruit̃ odoratu fetores ſentien
do. Tercio auditu dura ⁊ importunitates in
firmoꝝ audiendo. Quarto tactu infirmū tan
gendo. Quinto guſtu ſolitam comeſationez
intermittendo. Sexto lingua eos cōſolando
Septimo pedibꝫ ꝓ eis diſcurrendo Octauo
totū corp⁹ ſeruit ꝓ eis diuerſimode laborādo.
Que ergo religio poterit huic comparari. in
qua ſeipm homo ligat ⁊ totuz ſe hō religat. vt
ei ex toto corde ſeruiat ⁊ corpe ⁊ oībꝫ ſenſibꝫ
vt dictū eſt. Hui⁹ religionis ſectā de dedit no
bis exemplū xp̄s q̄ tā benignū exhibuit ſe in/
firmis eos viſitādo: dulciter alloquēdo: ⁊ fre
quenter ſanando. Q, autē meritorium ſit in/
firmis ſeruire legit̃ exemplū in Vitaſpatrum.
Duo erāt fratres quoꝝ vn⁹ multū ieiunabat
⁊ alter ſeruiebat infirmis deuote. queſitū autē
erat a quodā ſene: quis eoꝝ eſſet maioris me/
riti. Reſpōdit ſenex. ſi frater ille ieiunās appē/
deret ſe p̄ nares nō poſſet peruenire ad menſu/
ram illi⁹ qui ſeruit infirmis.

De eadē dominica.
Sermo CLXVI.

d Eſcende dñe

priuſq̄ moriat̄ fili⁹ me⁹. ſcribit Joh. iiij. L Iſta eſt ſcd̄a pars iſti⁹ euāgelij. in q̄ dixi ſubiungit̄ xp̄i rep̄hēſio p̄ ei⁹ icredulitate. Dicit nāq̄ Theophilus. ille regul⁹ interfuit miraculo facto in nuptijs cū aquā cōuertit in vinū. ⁊ ex h̄ credidit xp̄m poſſe ſanare filiū ei⁹. ſ; credidit h̄ nō poſſe facere ſine p̄ſentia corpali. ideo xp̄s corripuit incredulitatē ei⁹ dicēs. Niſi ſigna ⁊ p̄digia videritis nō credetis. rep̄hendit eū. nō q2 petiuit p̄ ſanitate filij. ſ; p̄pter defectū fidei. Vn̄ gre. Memētote q̄d petijt ⁊ apte cognoſcens. q2 in fide dubitauit. popoſcit nāq̄ vt deſcēderet. O q̄t ſunt hodie tales ſigna poſcētes. cū tn̄ dicat Greg. Jā fides xp̄i eſt firmata p̄ ſcripturas ⁊ ſanguinis effuſionē xp̄i. ideo ſigna nō ſunt q̄renda. Mat. xij. Generatio praua ⁊ adultera ſignū q̄rit. Vbi Greg. Semp̄ ſigna q̄rere eſt nunq̄ velle q̄d credere. Ideo glo. yſa. vij. Achaz noluit ſigna petere ne videret̄ deū temptare. talis fuit iſte dicēs. Dñe deſcēde pri⁹ q̄ moriat̄ fili⁹ me⁹: incipiebat eñ mori. Moraliter. regul⁹ eſt ratio hoīs a paruo ſuo regno. q2 habet regimē ſenſuū exterioꝝ ⁊ interioꝝ ſuper cogitatōnes ⁊ deſideria. Vn̄ Iſid. de ſum. bo. Rex inquā eris ſi ratio te rexerit. Dicit nāq̄ Phs. iiij. polit. Mēs rōnalis regali dominio regit appetitū ſenſitiuū. Et merito ſuperior ps rōnis dicit̄ rex a dignitate corone: q2 digna eſt eterna corona ſi bn̄ rexerit. Ideo p̄uerb. xx. Rex qui ſedet ī ſolio iudicij diſſipat om̄e malū intuitu ſuo. Sic ratio p̄cauet ſollicite ne q̄s vnq̄ mot⁹ inordinat⁹ inſurgat ī regno aīe ꝯtra diuinū honorē. ⁊ ſi inſurgere ceperit ſtatim ī regali manu debet cohibere ⁊ cōpeſcere. iuxta illud ps̄. cxviij. Aīa mea ī manibus meis ſemp̄. Sup̄ q̄ Amb. Qui corp⁹ p̄priū rōni ſubegerit nec ei⁹ paſſionib; aīaʒ ſuā turbari p̄miſerit h̄ corona eterna dign⁹ erit. et h̄ totū fit p̄ rationē. Ideo Aug. Hō p̄ ratōeʒ efficit̄ capax diuīe eſſentie. Nota vt h̄ regimine ſp̄ūs ratōnalis debite gubernet̄ tria ſunt neceſſaria. ſ. ſapiētia: iuſticia: ⁊ potentia. Primo ad regimē requirit̄ ſapiētia ī ordinatōne. de q̄ Sap. vi. Audite reges ⁊ intelligite. Sequit̄. Ad vos ō reges ſunt hi ſermones mei vt diſcatis ſapiētiā: ⁊ ne excidatis. Hāc petiuit ſalomon. iij. Reg. iij. Da ſuo tuo cor docile vt populū tuū iudicare poſſit ⁊ diſcernere inter bonū ⁊ malū. nō petiuit auꝝ aut argentū nec gloriā terrenā ſ; ſapientiā. ⁊ ſi h̄ petiuit rector corpoꝝ magis rector aīaꝝ. eo q̄ ſcribit̄ Sap. vij. Neminē diligit de⁹ niſi quē cū ſapiētia inhabitat. ideo diuinā ſapientiā om̄es debem⁹ appetere. dicētes illud Sap. ix. Mitte ſapiētiā de celis ſanctis tuis ⁊ a ſede magnitudis tue vt mecū ſit ⁊ mecū laboret. vt ſciā q̄d acceptuꝫ ſit corā te om̄i tp̄e. Que quidē ſapiētia ꝯſiſtit ī verbo dei. Eccli. i. Fons ſapiētie verbū dei in excelſis. qua ſi q̄s careat corā deo ſatu⁹ ⁊ deli⁹ eſt. Sap. xiij. Vani ſunt oēs hoīes in quib; nō ſubeſt ſciētia dei. Et cano. xxxviij. diſt. q̄ ea vbi dicit Greg. Qui ea q̄ dei ſunt ſapiūt a dño ſapiunt̄. Et q̄ ea q̄ dei ſunt neſciūt a dño neſciunt̄. Ideo Greg. ſup̄ Ezech. Om̄es q̄ eternā patriā deſiderāt verba vite ſcire ⁊ addiſcere debent. ⁊ q̄ hec ignorant veri ignari ſunt. de quo Hiero. Ille lr̄as neſcit q̄ ſacras ignorat. n⁹ vere p̄t deū cognoſcere ſine ſapiētia v̄bi dei. De q̄ ſanct⁹ Tho. p̄te. i. Maior noticia nō habet̄ d deo ī hac vita q̄ in ſacra ſcriptura. Jō. Chriſ. ſup̄ mattheū ſup̄ illo v̄bo Om̄ia parata ſunt Mat. xxij. dicit. In ſacra ſcriptura ignorans inuenit q̄d diſcat. ꝯtumax q̄d timeat. laborās q̄d ſperet. Ideo hec eſt ſapiētia quā vnuſq̄ſq̄ rex aīe habere debet ne aīa in eternuꝫ pereat: q2 ſcribit̄ Eccli. x. Rex inſipiēs p̄det p̄pl'm ſuuꝫ ſcilicet memoriā: volūtatē ⁊ intellectū: bonas cogitatōes ⁊ inſpiratōes q̄s ratio regere debet ⁊ ſic implebitur illud Eccl'e. x. Ve tibi terra cui⁹ rex eſt puer. i. ratio puerilis ſequēs vanitatem. Secūdo rex debet habere iuſticiā. yſa. xxxij. Ecce ī iuſticia regnabit rex. Nā nulluꝫ regnū p̄t ſbſiſtere ſine iuſticia. p̄uer. xxv. Firmabit̄ in iuſticia thron⁹ ei⁹. Dicit nāq̄ Cyprian⁹. Queq̄ bona in regno operat̄ iuſticia. Et idē in lib. de. xij. abuſionib; ſeculi dicit. Juſticia regis pax populoꝝ. tutamē ſubditoꝝ. vnitas plebis. munimentū gentis. gaudiū hoīm. ſic tu ī regno aīe iuſticiā debes habere. Thob. xiij. Facite iuſticiā credētes q̄ de⁹ faciet vobiſcū miſericordiā. M Sʒ diceres. q̄d eſt iuſticia. Audi. Dicit canō. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. §. ſi ſeculi. Juſticia eſt ſummū bonū colere ac vnicuiq̄ ſua iura ſuare. hec fac ⁊ eternaliter regnabis. p̄uerb. xi. Juſticia liberabit a morte. Vn̄ patet ī daniele. Daniel. vi. Deus me⁹ miſit angelū ſuū ⁊ ꝯcluſit ora leonū ⁊ nō nocuerūt mihi. q2 corā deo inuēta eſt iuſticia ī me. ⁊ ſic rex Ezechias yſa. xxxviij. ⁊. iiij. Regū. xx. di. Memento dñe quō ambulauerim

corā te in veritate. ⁊ qđ rectū erat ī oculis tuis
fecerim. ⁊ xv. anni ei ſupadditi erant. Tercio
rex debet habere potentiā vt poſſit rebelles coar
cere. Eccli. vij. Noli q̄rere fieri iudex niſi va/
leas virtute irrūpere iniq̄tates. Sic ratio de/
bet habere potentiā vt valeat oēs mot⁹ animi
ad bonum virtutꝫ ordinare. vt figuraꝫ in rege
Jozia. iiij. Reg. xxiij. q̄ potētia lucos ſuccidit
⁊ pplm ad veri dei cultū reduxit. Primo ma
la eradicauit. ſcđo bona induxit. Sic ⁊ tu i re
gno aīe. Vn̄ amb. li. i. de offi. Nō mediocris
eſt fortitudo ſpūs vt aduerſuſ oīa certet vicia
⁊ aduerſus voluptates cuſtodiat iuſticiā. Il
lā potentiā habuit Eufroſina. de qua q̄re i vi/
taſpatꝝ. q̄ potēter ꝯtra vicia carnis pugnauit
Ideo Proſper. Nō caret regia ptāte q̄ nouit
corpi ſuo rōnabiliter impare. Et Greg. xxij.
moralꝫ. Bn̄ ſancti viri ſacre ſcripture teſtimo/
nio reges vocanꝫ. q̄ modo ignē luxurie. modo
eſtū auaricie. modo gloriā mūdi vincūt. q̄ de
eis ſcribiꝫ Luc. xvij. Regnū dei intra vos eſt.
In his trib⁹ in ſtatu innocentie eram⁹ reges
q: magna erat noſtra potētia ⁊ iuſticia. ſꝫ nūc
ꝑ trāſgreſſionē primoꝝ parentū facti ſum⁹ re/
guli. de q̄ Aug. in enchiridion. Ade peccatuꝫ
viciauit totū genus humanū. nā cū cecidit de
dei charitate ⁊ obedientia fact⁹ eſt paru⁹ in ſa/
pientia iuſticia ⁊ potētia. Idcirco merito nūc
dicꝫ regul⁹ cui⁹ filius. i. opa noſtra. Nā ſm
Ariſto. in. iij. ethi. Nos compamur ad opera
noſtra ſicut pater ad filios ex ſe natos. h̄ filiuſ
. i. opa noſtra infirmata ſunt in caphamaū. i.
i paradiſo Nā caphamaū interpꝛtaꝫ villa pin
guedinis. q: in pinguedine gule fuit cauſa in
firmitatis hūane. Eccli. xxxvij. Propter cra/
pulā mlti perierūt. q̄ poſſum⁹ ꝯq̄ri illud Eze
chielꝫ. xviij. Patres comederūt vuā acerbā et
dentes filioꝝ obſtupeſcūt. q: dicit Amb. in li.
de paradiſo. ⁊ hꝛ in cano. xxxv. diſt. ſexto die.
Gula a paradiſo regnantem expulit. ⁊ de ꝯſe.
di. v. nihil. Gula morbos facit. moleſtias ige
rit. q̄ q̄libet pt ꝯq̄ri illud pſ. xxxvij. Nō eſt ſa/
nitas in carne mea. ⁊ illud yſa. i. Om̄e caput
languidū. Et ſic quilibet infirmaꝫ cū ad opa
bona indiſpoſit⁹ reddiꝫ. Incipit aūt mori cuꝫ
ad peccatū mortale inclinaꝫ Ezech. xviij. Aīa
q̄ peccauerit ipa morieꝫ. ¶ Sꝫ ſic in in/
firmitate corpali ſunt aliq̄ ſigna morꝫ pericu
loſa. ſic ⁊ i ſpūali. Primū ſignū ſi infirm⁹ odit
lucē. ⁊ fugit hoīes ⁊ faciē abſcōdit: eſt ſignum
mortis. Spūaliter. q̄ odit lucē ſacre ſcripture
⁊ verbū dei. ita q̄ nō pt audire verbū dei ⁊ veri
tatē. Joh. iij. Qui male agit odit lucē ne argu
anꝫ opa ei⁹. d' q̄ pſ. cxviij. Lucerna pedib⁹ me
is verbū tuū ⁊ lumē ſemitis meis Hec lux eſt
delectabilis ſanis ⁊ ad vitā tendentib⁹. Eccs.
xi. Dulce eſt lumē ⁊ delectabile oculis videre
ſolē. ⁊ ſic fuit odibile iudeis verbuꝫ dei: ⁊ dele/
ctabile diſcipulis. Joh. vi. cū dn̄s interroga/
uit eos an vellēt etiā abire. Rn̄dit petr⁹. Dn̄e
ad quē ibim⁹ verba vite eterne habes. Se
cundū ſignū ſi ſtridet dentib⁹ ⁊ eſt antiquus.
nec hoc ante facere ꝯſueuit eſt malū ſignum.
Spūaliter. ſic q̄ eſt iracund⁹ ⁊ impatiēs. ⁊ cū
verbis maledicis ꝓximū offendit. eſt ſignum
morꝫ ſpūalis. de quo. i. Chor. vi. Neqꝫ male
dici neqꝫ rapaces regnū dei poſſidebūt. Et ſūt
tales q̄ nullo modo poſſunt ꝯcordiā nec pacē
habere. tales habebūt duplicē infernū. in pſen
ti penā ire. in futuro penā damnatōis eterne.
de quib⁹ Hiere. xvi. Seruietꝫ ibi dijs alienis
die ac nocte qui nō dabunt vobis requiē. pſ.
xiij. Contritio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ ⁊ viā pa
cis nō cognouerūt. Greg. Impacifici ſunt fi
lij diaboli. ⁊ ecōuerſo pacifici ſunt filij dei. ⁊ de
us qui eſt vita anime eſt cū eis. ij. Chor. xiij.
Pacē habete ⁊ de⁹ pacis ⁊ dilectōis erit vobi/
ſcū. q: dicit pſ. lxxv. In pace fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹.
Terciū ſignū: ſi os ⁊ labia contrahit: eſt ſi/
gnū mortis. Spūaliter. Sic qui nō apit os
⁊ labia ad deū laudandū ⁊ ei regratiandū: eſt
ſignū mortis ſpūalis. de q̄ pſ. cxiij. Nō mor/
tui laudabūt te dn̄e. q̄ autē os apit ⁊ labia nō
euaneſcūt: ē ſignū vite. ſic q̄ grās agit vt poſſit
dicere cū pſ. xxxiij. Bn̄dicaꝫ dn̄m in omi tpe
q: dicit Aug. Nil meli⁹ ore ꝓmim⁹ q̄ꝫ q̄ gra/
tias agam⁹ dicēdo cū aplo. i. Chor. i. Grās
ago deo meo ſemꝑ. Ideo ſm Amb. De⁹ plus
tribuit ei q̄ grās agit. Quartū ſignū: ſi in/
firm⁹ habet linguā ſiccā ⁊ nigrā ⁊ puſtulā in
lingua: eſt ſignū morꝫ. ⁊ ſic qui habet linguā
mendacem: eſt ſignū mortis ſpūalis. Sap. i.
Os qđ mentiꝫ occidit aīaꝫ. nā mendax ligua
eſt tanq̄ꝫ falſa moneta. q̄ nō valet niſi ad ignē.
pſ. v. Perdes om̄es qui loquunꝫ mendaciū.
Ideo Amb. in ſer. ⁊ hꝛ in cano. xxij. q. v. caue
te. Cauete fratres mendaciū. q: om̄es q̄ amāt
mēdaciū filij ſunt diaboli. ⁊ ecōuerſo ſi hō eſt
verax in verbis: eſt ſignū vite. puerb. iij. Mi
ſericordia ⁊ veritas te nō deſerant. q: ſcribiꝫ p
uerb. xij. Labium veritatis firmū erit i perpe/
tuū. ⁊ q: xp̄s veritas eſt. Joh. xiiij. Et q̄ i cha
ritate manet in deo manet. ¶ Quintuꝫ
ſignū eſt: ſi ſternutatōe caret dū piper vel elle/
boꝝ imittiꝫ in naſum infirmi: qđ tn̄ ſimplices
facere nō debēt. alioquin lederēt infirmum: eſt

ſignū mortis.ſic ſi audit infirm⁹ de morte pro
pria vel de extremo iudicio:vt de penis inferni
⁊ gaudijs celi perditis per peccata ⁊ nō ꝯcutit
in ſeipo.eſt ſignū mortis eterne.q̄z reputat ſe
quaſi ſecuꝝ. Eccl's.viij. Sunt impij qui ita
ſecuri ſūt q̄i iuſtoꝝ facta habeāt.⁊ ecōuerſo bo
ni timent.pſ̄.cxviij. A iudicijs tuis timui.et
Job.xxxi. Quid faciā cū ſurrexerit ad iudicā
dum deus. Hiero. Siue dormio ſiue vigilo
ſemp ſonat vox iſta ī auribꝰ meis.ſurgite mor
tui venite ad iudiciū.   Sextū ſignum eſt ſi
aruina auriū eſt dulcis que naturaliter ē amara.
Spūaliter.ſic ſi dulce eſt audire detractio
nē de ꝓximis:ſignū eſt mortis. Vn̄ aug. Nō
accōmodes aures tuas audire detractōes ne
cōcipias mortē in anima tua detrahenti em̄ ⁊
audienti vtriuſqꝫ eſca eſt mors anime. Ideo
apl's Ro.i. Detractores deo odibiles. Et pſ̄.
c. Detrahentē ſecrete ꝓximo ſuo hunc perſeq̄/
bar.ſic ecōuerſo.ſi quis libenter audit bona lo
qui ⁊ ex fraterna charitate cōgaudet eſt ſignū
vite.i. Joh.iij. Nos ſcim⁹ quoniā trāſlati ſu/
mus de morte ad vitā quoniā diligim⁹ fratreſ
   Septimū ſignū eſt.ſi infirm⁹ nō p̄t plena
⁊ itelligibilia v̄ba ꝓferre ⁊ exprimere:ſignum
eſt mortis corpalis. Sic ſpūaliter.ſi q̄s p̄ ve/
recūdia nō p̄t integre ꝯfiteri ⁊ plene eſt ſignū
mortis eterne.pſ̄.xxi. Aruit tanq̄z teſta virt⁹
mea ⁊ lingua mea adhe.fau.m.⁊ in pul.mor/
tis deduxiſti me. Dicit em̄ Amb.in li.d̄ para/
diſo. Nō em̄ quiſq̄z a pc̄to iuſtificari poterit
niſi ipm peccatū ante ꝯfeſſus fuerit.⁊ puer.xx
viij. Qui abſcondit ſcelera ſua non diriget.q̄
aūt ꝯfeſſus fuerit ⁊ reliq̄rit ea miſicordiā ꝯſe/
quet.de q̄ pſ̄.xxxi. Delictū meū cognitum ⁊c̄.
Ideo yſa.xliij. Narra ſi quid habes vt iuſti/
ficeris.   Octauū ſignū eſt ſi anhelitus frige
ſcit ⁊ pedes ⁊ man⁹ frigide ſunt ⁊ cor:ſignū
eſt mortis. Spūaliter.ſic q̄ frigid⁹ eſt ⁊ tepi/
dus ī amore dei ⁊ ſine om̄i deuotōne exiſtit in
his q̄ pertinēt ad ſalutē aīe:eſt ſignum mortis
eterne.i. Joh.iij. Qui nō diligit manet ī mor
te. Ecōuerſo vero ſi anhelit⁹ pedes ⁊ man⁹ ha
bent calorē naturalē:eſt ſignū vite.ſic ſi opati/
ones ⁊ affectōes fiūt in charitate. Hugo in li.
de laude charitatis. Charitas eſt fons ꝓpri⁹
de q̄ nō cōmunicat alien⁹.quicūqꝫ illā habet a
deo alien⁹ nō eſt.   P   Nonū ſignū ſi infir
mus rapit lectū trahēs fila ⁊ plumas ⁊ habet
man⁹ nigras:eſt ſignū mortis. Spūaliter.ſic
qui auare retinet nec aliena reſtituit nec de ꝓ/
prijs elemoſinā p̄ſtat:eſt ſignū mortꝫ ſpūalis
Abacuc.ij. Ve q̄ multiplicat non ſua. Aug⁹.

Peccatū nō dimittit ⁊c̄. Dicit nāqꝫ apl's Ne
qꝫ auari neqꝫ rapaces regnū dei poſſidebunt.
i. Choꝝ.vi.⁊ Mat.xvi. Quid ꝓdeſt homi/
ni ſi vniuerſum mundum ⁊c̄. Ideo docemur
Eccli.v. Noli attēdere ad poſſeſſiones iniq̄s
⁊ ne dixeris eſt mihi ſufficiēs vita.nihil em̄ ꝓ
derint in tp̄e vindicte ⁊ obductōis.⁊ Mat.
v. Eſto ꝯſentiēs aduerſario tuo cito dū es cū
eo in via.ne forte tradat te aduerſarius iudici
⁊c̄. Sequit. Amē dico tibi.nō exies inde do/
nec reddas nouiſſimū quadrantē. Ideo aug.
⁊ hr̄ in cano.xiiij.q.vi.ſi res. Si res aliena ꝓ/
pter quā peccatū eſt reddi poſſit ⁊ non redditꝰ
penitētia n̄ agitꝰ ſꝫ ſimulatꝰ   Decimū ſignū ē
ſi aures ꝯtrahuntꝰ:eſt ſignū mortis.ſic q̄ odit
correctōes:eſt ſignū mortis ſpūalis. De quo
ꝓuerb.xv. Qui increpatōes odit morietꝰ.⁊ ſe/
quitꝰ. Nō amat peſtilēs eū q̄ ſe corripit. Ideo
Chriſ. Correctio nō eſt ꝯtemnēda.q̄z eſt via
aīe ad deū. Idcirco q̄ correptōes ſuſcipit beni
uole:eſt ſignū ſanitatis aīe.q̄z dicitꝰ Eccs.vij.
Meli⁹ eſt a ſapiēte corripi q̄z ſtultoꝝ adula/
tione decipi.   Vndecimū ſignū ſi infirmus
nō p̄t manere ī vno loco ſꝫ iā vult huc modo
illuc. Spūaliter.ſic q̄ ſemp occupatꝰ circa ter/
rena ⁊ tranſitoria:die noctuqꝫ diebꝫ etiā feſti/
uis nō ceſſat a laboribꝫ timēs ſibi ſemp defice/
re ⁊ inquietū habet cor ſuū pre ſolicitudine q̄
etiā de deo nō p̄t cogitare ⁊ de ꝓpria ſalute eſt
ſignū mortis ſpūalis. Ideo Mat.vi. Noli/
te ſolliciti eſſe dicētes.q̄d māducabim⁹ ⁊c̄. De
hac cupiditate dicit Chriſ. Solicitudo cu/
piditatꝭ eſt filia deſperatōis. Ideo Phil.iiij.
Nihil ſoliciti ſitis.ſ.ex cupiditate.⁊.i. Pet.v.
Omnē ſolicitudinē veſtrā ꝓijciētes ī eū.q̄m
ipi cura eſt de vobis.ipe em̄ eſt q̄ dixit Mat.
vi. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iuſticiā ei⁹.et hec
oīa adijcientꝰ vobis.   Duodecimū ſignū eſt
ſi infirm⁹ perdit requiē:eſt ſignū mortꝭ.ſic q̄ n̄
p̄t quieſcere a pctīs:eſt ſignū mortis ſpūalis.
ideo ꝓuerb.iij. Time deū ⁊ recede a malo.ſa/
nitas quippe erit vmbilico tuo.de q̄ dicitꝰ yſa.
i. Quieſcite agere peruerſe:diſcite benefacere.
Sꝫ heu iā aliq̄ ſe peccata dicūt dimittere nō
poſſe. De talibꝫ dicit Greg. Vane indulgen/
tie graꝝ ſperāt qui a peccatꝭ nō ceſſant.q̄z dicit
Chriſ.in de lapſu. Humanū ē peccare.ſꝫ dia
bolicū in peccatꝭ pſeuerare.de q̄ Aug.de ſincbo
na dicit. Nolētes ſi peccauerint reſipiſcere q̄d ē
niſi cū h̄ mūdo dānari.⁊ ſic talis incipit eter/
naliter mori. Ideo Eccli.xxi. Fili peccaſti nō
adijcias iterꝝ.ſꝫ de priſtinis deꝓcare vt tibi di/
mittantꝰ.quaſi a facie colubri fuge peccata.⁊ ſꝫ

acceſſeris ad illa ſuſcipiet te. dentes leonis dē/
tes eiꝰ interficiētes aīas hoim. qꝛ quaſi rum/
phea bis acuta hoīs iniquitas. ⁊ plage illiꝰ
nō eſt ſanitas.

Dominica viceſimaſecunda.
Sermo CLXVII.

Iratus domi

nus eiꝰ tradidit eū tortoribus
quoadulqꝫ redderet vniūſum
debitū. ſcribit Mat. xviij. ⁊ legit in p̄ſenti do/
minice euāgelicali officio. Q Agricola
plantās arborē exigit ab arbore fructū tpe ſuo
quā plātauit ī orto: qꝛ inutiles arbores n̄ ſinit
creſcere. Spūaliter. Sic deus pr̄ eſt agricola
Joh. xv. Pr̄ meꝰ agricola ē. q̄ plātauit hoīem
in orto eccl'ie ad fructificandū. Joh. xv. Ego
poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis. ſ. bonorū
opeꝝ. De q̄ Col'. i. In omī ope bono fructificā
tes ⁊ creſcētes in ſciētia dei. Hūc fructū reqret
a nobis tpe autūni. i. iudicij vel mortis. Vn̄
Aug. de vita xp̄iana. Nō ſolum a xp̄iano qrit
vt malo careat: ſꝫ vt in bono ſe exerceat. ⁊ ſi bo/
nū nō inuenerit in ignē eū p̄jciet. Vn̄ Ezech.
xv. Fili hois q̄d fiet de ligno vitis ⁊c. nunqd
tollet de ea lignū vt fiat opus: aut fabricabitur
de ea paxillꝰ vt dependeat in ea qd̄cunqꝫ vas.
ecce igni datū eſt in eſcā. de q̄ habet figuratiue
Matth. xxi. ficꝰ infructuoſa in q̄ xp̄s q̄ſiuit
fructū ⁊ nō inuenit. maledixit ei ⁊ ſtatim aru/
it: ſic homo nō ferens fructū boni opis. de quo
Mat. vij. Ois arbor q̄ nō facit fructū bonuꝫ
excidet ⁊ in ignē mittet. Jō hortat nos Aug.
in omel'. Audite deſides: audite negligentes
q̄ ſperatis ſaluari in h̄ qꝫ xp̄iani appellamini.
cū nō nomen ſꝫ xp̄iani vita ſaluat hoīeꝫ. ideo
his ſine fructu boni opis iraſcit deꝰ. de quo the
ma Iratꝰ dn̄s ⁊c. In ſumma euāgelij duo
innuunt. Primo diuina iuſticia debitum exi
gens. ſecūdo hūana miſeria primū puniens
Primū a p̄ncipio. ſcd̄m ibi. egreſſus ſeruꝰ il/
le ⁊c. De primo dicit. Sile eſt regnū celoꝝ. i.
p̄ſens eccl'ia militans. homini regi. i. xp̄o ieſu.
de q̄ Apoc. xix. Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium. qd̄
figurabat pylatꝰ in titulo triūphali quem ſcri
pſit triplici lingua. ſ. hebraica: greca: ⁊ latina.
in q̄ totꝰ mundꝰ cōphendit. quē ⁊ iudei vo
luerūt delere ſꝫ nō potuerūt R Pro q̄ no
ta: antiq errauerūt circa p̄uidentiā dei dupli/
citer. Primo in generali. ſcd̄o in ſpeciali. Pri
mo ī generali dicētes mundū generaliter n̄ re
gi p̄uidentia dei. ſed oīa fieri vl' euenire a ca

ſu. ſicut empedocles. ſed hoc eſt falſum: qꝛ aſſi
milatur homini regi. cuiꝰ officiū eſt guberna/
re. ⁊ ſic deꝰ totū mundū regit. de q̄ Sap. xiiij.
Tua pater p̄uidentia ab initio cuncta guber/
nat. ⁊ hoc etiā patet in ordine reꝝ. qꝛ quecūqꝫ
habent certū ordinē oportet q̄ aliqua p̄uidētia
gubernant. eo q̄ ſcribit p̄uerb. xi. Ubi non eſt
gubernator populꝰ corruet. ſed ecōtra vbi p̄/
uidus gubernator ibi oīa rite ordinant. vt
patet de Salomone. iij. Reg. x. de ordine cu/
rie. vbi oīa rite fuerunt ordinata. ſic nos vi
demꝰ q̄ oēs res naturales certū tenent ordi
nem ī ſuis motibꝫ. vt corpora celeſtia ⁊ elemē
ta. vt patet de terra Mar. iiij. Ultro terra fru/
ctificat. primū herbam. deinde ſpicā ⁊c. Ideo
apoſtolꝰ ad Ro. xiij. Que a deo ſunt ordina/
ta ſunt. ideo nō a caſu ſꝫ ordinatōne diuina re
gunt. De quo philoſophꝰ. vij. politicoꝝ. Uir
tus diuina totū vniuerſum ꝯtinet ⁊ gubernat
⁊ pſ. lxxiij. Deꝰ rex noſter ante ſecula. i. ab eter
no oīa p̄ſciēdo ⁊ p̄uidēdo. ⁊ pſ. xlvij. Quo/
niā hic eſt dn̄s deꝰ noſter in eternū ⁊ in ſeculū
ſeculi ipſe reget nos in ſecula. ſ. ꝯſeruādo ⁊ gu
bernando. de quo Boetius. iij. de ꝯſol. lib. iij.
metro. ix. ſic di. O q̄ perpetua mundū ratione
gubernas. Terraꝝ celiqꝫ ſator qui tps ab euo
Ire iubes ſtabiliſqꝫ manens das cuncta mo/
ueri. ideo dicit homini regi. ratione guberna/
tionis in generali. ⁊ dicit homini ratōe pieta/
tis ⁊ virtuoſitatis. qꝛ oīa q̄ deꝰ regit ⁊ ordi/
nat pie ⁊ bn̄ ordinat. licet aliqua male eueni/
ant. illa fiunt p̄miſſiue vt aliq bona eliciat. qꝛ
dicit ſanctꝰ Tho. ꝯtra gētiles lib. i. c. xcv. De
us nō p̄t velle malū. qꝛ volūtas mali eſt ab er
rore. ſꝫ deꝰ nō errat. ideo ois opatio dei eſt opa
tio virtutis. Ideo Deutero. xxxij. Deꝰ fidelis
⁊ abſqꝫ vlla iniq̄tate. ⁊ pſ. v. Qm̄ nō deꝰ volēs
iniquitatē tu es. ⁊ Aug. Deꝰ adeo bonꝰ eſt q̄
nullū malū permittit quin bonū elicere velit.
ſcribit nanqꝫ Job. v. Nihil fit ī terra ſine cau
ſa. ſ. rationabili vel gubernatōis ſiue permiſſi/
onis ſue Secūdo errauerunt antiqui circa p̄
uidentiā dei in ſpeciali dicentes deū ſpecialiter
de humanis actibꝫ p̄uidentiā non habere. ta/
les fuerūt amici Job qui dixerunt Job. xxij.
Nubes latibulū eiꝰ circa cardines celi peram
bulat ⁊ nr̄a nō ꝯſiderat. ꝯtra h̄ dicit in textu.
q̄ voluit rationē ponere cū ſeruis ſuis In hoc
q̄ exigit rationē dat intelligi q̄ cōſiderat opa
nr̄a. Vn̄ pſ. inqt pſal. xciij. Qui finxit oculū
nō ꝯſiderat. q. d. inſipienter ⁊ ſtulte eſtimat il
le nō ꝯſiderare opa nr̄a qui finxit oculū. ⁊ qui
plantauit aurem q̄ ille non audiat. vt dicitur

ſn illo pſal. ¶ Et dicit cũ ſeruis ſuis id eſt cũ oĩbus hominibꝰ.nã oẽs ſumꝰ ſerui xpi dei tribꝰ rationibꝰ. Primo ratõe creatõis. d q̃ yſa.xliiij. Formaui te ſeruꝰ meꝰ es tu iſrl.non obliuiſcaris mei.de q̃ mgr in.ij.diſt.i. Factus eſt hõ ꝓpter deũ vt ei ſeruiret.⁊ mundꝰ ꝓpter hominẽ vt homini ſeruiret. Poſitꝰ eſt g hõ i medio vt ei ſeruiret ⁊ ipe ſeruiret.⁊ vtrũqꝫ acci peret. voluit eñ ſibi deꝰ ab hoĩe ſeruiri vt ea ſer uitute nõ deꝰ ſꝫ hõ ſeruiẽs iuuaret.⁊ mundus ſeruiret homini vt ſilr hõ iuuaret. Totũ igit bonũ homis ⁊ qd̃ factũ eſt ꝓpter ipm ⁊ ꝓpter qd̃ ipe factꝰ eſt. Ideo aplus.i. Chor.iij. Oia veſtra ſunt:vos aũt xpi.dicit oia.ſ.ſupiora eq̃ lia ⁊ inferiora.ſupiora ad pfruendũ vt deꝰ tri nitas.equalia ad ꝯuiuendũ.ſ.angeli.qui licet modo ſunt nobis ſupiores.i futuro erũt equa les. Mat.xxij. Erũt ſicut angeli dei in celo.q̃ ⁊ modo noſtri ſunt q2 ad vſũꝫ nobis ſunt mi niſtrandi.ſicut res dñoꝝ dicunt eſſe famulo rũ nõ dominio:ſed q2 ſunt ad vſum illorum. Sꝫ diceres.tñ de hoĩe in ſcriptura interdũ re perit ꝙ factꝰ ſit ꝓpter reparatõeꝫ angelice ruine. Rñdet mgr vbi ſupra.ꝙ nõ eſt ita intelligen dũ quaſi nõ fuiſſet hõ factꝰ ſi nõ peccaſſet an gelꝰ.ſꝫ q2 inter alias cauſas pcipuas hec etiaꝫ nõnulla.i.aliqua extitit. Scd̃o oẽs ſumus ſerui dei ratõe emptõis.q2 empti ſumꝰ ad eiuſ ſeruitiũ.i. Chor.vi. Empti eſtis pcio magno ⁊.i. Pe.i. Nõ corruptibilibꝰ auro vl' argento redempti eſtis:ſꝫ ſanguine quaſi agni imacu lati xpi ⁊ incõtaminati. Tercio ſumꝰ ſerui dei ratione ꝯductõis.ꝯducti eñ ſumꝰ in vineam pſentis vite. Mat.xx. Exijt primo mane cõ ducere operarios in vineã ſuã ⁊c. Vbi Grego. in omel. Conductio eſt vite eterne ꝓmiſſio ꝓ opibꝰ ſeruitutis noſtre. Cũ q̇bꝰ filius vult po nere rationẽ.ſ.in morte ſpecialiter.in nouiſſi mo die generaliter.qñ manifeſtabit oĩbus q̃uo vnuſquiſqꝫ vixit in vita ſua.nã deficienti bus nũdinis vadũt mercatores ad pagamen tũ.ſic deficiẽte pſenti vita rationẽ ſumꝰ reddi turi an viximꝰ rõnabiliter vt hoĩes.vl' irratio nabiliter vt beſtie.nã hõ eſt aĩal rõnale.ideo rõnabiliter debet viuere:⁊ de vita eiꝰ rõneꝫ deo reddere. De quo habet in cano.xv.q.i.merito .§.ex eo. Hoĩes q2 rõnabiles ſunt facti de ſe et de oĩbꝰ rationẽ reddituri ſunt.meliuſ eñ eſſet homini ratione carere q̃ꝫ cũ magna ſapientia rationis irrõnabiliter viuere.q2 ſcribit in ca none.xv.q.ij.ſi q̇s. Ea q̃ ſiũt mente alienata ⁊ ſi nõ imputant ad penã.tñ ſacri muneris exe cutionẽ impediũt.vt patet de pueris fatuis q̃

ſine ꝓpria culpa incidũt in furiã.⁊ ſi q̇d mali agunt nõ imputat eis ad culpã.q2 habet.xv. q.i.nõ eſt. Ex voluntate naſcit peccatũ Et aug. li.i.retractationũ. Nihil peccatũ niſi volũtari um.⁊ ergo meliꝰ eſſet ratõe carere ⁊ ſaluari q̃ꝫ abuti ⁊ dãnari. Ideo Aug.in ſoliloquio. In felices ſunt qui ignorãt quid faciũt ⁊ rationẽ habẽt. vadũt de tenebris ad tenebras ⁊ neſciũt vbi cadũt.infeliciores q̃ ſciũt p rationẽ q̇d fa ciunt.⁊ apertis oculis ad infernũ deſcendunt. Idcirco in fine vite vl' mũdi de oĩbꝰ rationẽ ſumꝰ reddituri. Vñ Greg. Tũc ab vnoquo qꝫ noſtꝝ venturꝰ iudex exiget p iuſticiã ⁊ veri tatẽ qd̃ dedit p miſericordiaꝫ ⁊ largitatẽ.creſcũt dona:creſcũt ⁊ rationes donoꝝ. Quapropter Gregoriꝰ dat nobis salubre ꝯſiliũ dicẽs. Tã to humilior atqꝫ ad ſeruiendũ deo ꝓmptior quiſqꝫ debet eſſe ex munere quãto obligatiorẽ ſe eſſe cõſpicit in reddenda ratione.q2 ſcribit Eccl's.xij. Cuncta que fiunt adducet dñs ad iudiciũ.⁊ p oĩ errato ſiue bonũ ſiue malum expetet ratio ⁊ exigetur. ¶ Nota illa ra tio erit magne periculoſitatis ⁊ multiplicita tis. Primo magne periculoſitatis.q2 dicitur Eccl's.ix. Qui in vno peccauerit multa bona perdet. Itẽ erit magne multiplicitatis.quia d̃ oĩbus. Primo de oĩbus cogitatõibꝰ.de quo Job.xxiij. Ipſe ſcit vias meas. Super q̃ Grego. Sic deus greſſus noſtros conſiderat vt minutiſſime cogitationes indiſcuſſe nõ re maneant. vt ſcribit Matth.x. Oẽs capilli capitis veſtri numerati ſunt.capilli id eſt co gitationes. Sap.vi. Interrogabit opera ve ſtra ⁊ cogitatõnes veſtras ſcrutabitur. Ideo Hiero.in ep'la ad filiũ Mauricij. Nõ dicas cogitaui malũ:ſed nõ feci.nã cogitare maluꝫ nephas eſt.ſꝫ facere crimẽ. Ideo Aug. Quic quid pudet dicere pudeat ⁊ cogitare.q2 ſcri bitur.i. Regũ.xvi. Homo videt ea que parẽt deꝰ aũt intuet cor.⁊ arguet cogitatões cordis. Sap.i. In cogitationibꝰ impij interrogatio erit Secũdo iſta ratio erit de oĩbꝰ locutõibꝰ Matth.xij. De omni verbo ocioſo qd̃ locuti fuerint hoĩes reddẽt rationẽ. Hiero. Verbuꝫ ocioſum eſt qd̃ ſine vtilitate loquentis et au dientis ꝓfert.⁊ ſi de talibꝰ reddituri ſumus ra tionem quid de ſcurrilibꝰ ⁊ criminalibꝰ.d̃ qui bus glo. Matth.xij. Verba ſcurrilia nõ ſunt ocioſa ſꝫ criminoſa.ideo inutilia ꝓhibet aplꝰs ad Eph.iiij. Oĩs ſermo vanꝰ vel malꝰ de ore veſtro nõ ꝓcedat.rationẽ dic' Iſi. Sermo va nꝰ eſt vane mẽtis ſignũ.q̃lis ẽ ſermo audit tal' animꝰ ꝓbat. Attñ nota exceptis ꝟbis vanis

⁊ ocioſis m̄ltiplicia ſunt ỽba criminoſa ď qbꝫ
ratione debem⁹ reddere. ſ. ỽba adulatoria: ma
ledictoria: detractoria: nugatoria: blaſphema
toria: pompoſa: luxurioſa. Prima ſunt verba
adulatoria. Vñ Aug. Adulatio eſt peruerſa
laudatio vbi inducit ille q̄ laudat ad peccādū
de q̄ Greg. ⁊ habet in cano. xlvi. diſt. ſunt nō
nulli. Sunt nōnulli q̄ male facta hoim lau
dant. illi edificāt iſti liniūt parietē. tales adu
latores ſunt ď numero fatuoꝝ. De qbꝫ Eccs.
vij. Meli⁹ eſt a ſapiēte corripi q̄ȝ ſtultoꝝ adu
latione decipi. qꝛ dicit Aug. ſup ps. Adulatō
eſt fallaci laude ſeductio. vt etiā narrat Var
ro in ſentētijs. Talis eſt q̄ adulatorie ſugge
rit ſicut q̄ clam pimit ⁊ occidit. Quapropter
ſcribit Tulius. Nolo eſſe laudatoꝛ ne videar
adulatoꝛ. nam adulatores ſunt valde nociui
laudatores. De quo Greg. Quē perſecutio n̄
vincit m̄ltotiēs adulatio perimit. Ideo aug.
⁊ hr̄ in ca. xi. q. iij. nemo. Meli⁹ eſt ꝓ veritate
pati ſuppliciū q̄ȝ ꝓ adulatōne ꝯſequi bñficiū
V Secunda ſunt ỽba maledictoria vt ex
rancore ira vl' inuidia. q̄ etiā hoiez ſegregāt a
facie diuia. de q̄ apl's. i. Chor. vi. Neq; male
dici regnū dei poſſidebūt. Ideo Eccli. xxviij.
Verbis tuis ſtaterā facito. ⁊ frenos ori tuo re
ctos: ⁊ attēde ne forte labaris ī lingua tua. nā
iſta ſunt mortalia ⁊ dānabilia. de qbꝫ Mat.
xij. Ex ỽbis tuis iuſtificaberis. ⁊ ex ỽbis tuis
dānaberis. Iuſtificaberꝭ quidē ex bonis. dam
naberis ỽo ex maledicꝭ. de quibꝫ Gen. xxvij.
Qui maledixerit tibi ſit ip̄e maledictus. De q̄
cañ. xxiiij. q. iij. q̄ negligunt. vbi dicit Hiero.
Qui negligunt oris maledicti cōſuetudineȝ
reſecare. ⁊ ſi nō corde maledicūt tñ immūdici
am labioꝝ ſm̄ Yſaie verbū. ⁊ inquinamenta
oris per maledictionē incurrunt. Tercia ſunt
ỽba detractoria q̄ etiā dñs odit. vt dicit apl's
Ro. i. detractores deo odibiles. ⁊ ps. c. Detra
hentē ſecreto ꝓximo ſuo hūc perſeqbar. qꝛ qui
mala faciunt bonis peiores ſunt q̄ȝ infernus q̄
malos deuorat. ſȝ iſti bonos ⁊ malos. ⁊ tolera
biliores ſunt fures q̄ȝ detractores. qꝛ fures tm̄
bona tpalia auferūt. iſti vero auferūt qđ reſti
tuere nō poſſunt. ſ. famā bonā. Vñ Anaclet⁹
papa ⁊ habet in cano. vi. q. i. deteriores. Dete
riores ſunt qui detrahendo vitā ⁊ moreȝ cor
rumpūt q̄ȝ q̄ ſubſtantias auferūt. Et Alexan
der ⁊ habet ī cano. vi. q. i. ſumma. Sūma ini
quitas eſt detrahere. qꝛ om̄is q̄ detrahit fratri
ſuo homicida eſt. de q̄ ⁊ ca. xi. q. iij. nemo. Ne
mo peritoꝛ aut prudentiū putet q̄ minus ſit
periculū ī verbis lingua mentiēdo q̄ȝ manibꝫ
ſanguinē fundendo. ⁊ Bern. Nunq̄d detra
hentis lingua eſt quaſi vipera qui tres inficit
vno flatu. ſ. ſeipm̄. i. aīaȝ. ⁊ illū de quo detrahit
ī fama. ⁊ audiētē vulnerat ⁊ inficit in ſua ꝯſci
entia. Ideo ꝓuerb. xxx. Generatio q̄ ꝓ dētibꝫ
gladios habet maledicta. Ideo aug. ſup illđ
ps. cxviij. Pro eo vt me diligerēt. ďtrahebāt.
dicit. Ne detrahas aut audias detrahentem.
nā qui detrahit eradicabit de terra viuentium
qꝛ dicit Bern. Detrahere ⁊ detrahēteȝ audire
q̄s hoꝝ dānabilioꝛ nō facile dixerim. qꝛ detra
ctoꝛ ⁊ libens auditoꝛ vterq; diabolū in lingua
portat. Quarta ſunt verba nugatoria. de qui
bus Iſid. ⁊ habet in cano. xxij. q. ij. Om̄e ge
nus mendacij ſummope fuge. nec caſu nec ſtu
dio loquarꝭ falſū. qꝛ dicit ſanct⁹ Tho. ij. ij. q.
cx. ar. iij. Om̄e mendaciū eſt pctm̄ ad minus
veniale vt iocoſuȝ ⁊ officioſuȝ. ſȝ dānoſuȝ eſt
mortale. de q̄ Sap. i. Os qđ mētitur occidit
aīaȝ. ⁊ ps. v. Perdes oēs q̄ loquunt mēdaciū
Ideo Greg. Incauti ſunt hūiles q̄ mēdacio
ſe illaqueāt. vt ſunt q̄ negant veritatē cū inter
rogant. De qbꝫ Aug. de ỽbis apl'i. ⁊ habet in
cañ. xxij. q. ij. cū humilitatꝭ. Cuȝ humilitatis
cauſa mētiris ſi nō eras pctōꝛ mentiendo effi
cieris. Nā dicit Aug. ſup Ioh. Non ita arro
gantia caueat vt veritas relinquat. Ideo Ec
cleſiaſtici. xx. Potioꝛ eſt fur q̄ȝ aſſiduitas viri
mēdacis. Ideo aug. Nec artificioſo mēdacio
nec ſimplici verbo opꝫt quenq; decipere. X
Quita ſunt ỽba blaſphematoria vt ī deū ⁊
in ſctōs ei⁹. O q̄ȝ dura ſunt talia. de qbꝫ Leui
ti. xxiiij. Qui blaſphemauerit nomē dñi moꝛ
te moriat. Nā tales peiores ſunt iudeis. Vñ
Aug. ſup illud Matth. xxvi. blaſphemauit
di. nō min⁹ peccāt q̄ xp̄m blaſphemāt regnātē
ī celis q̄ȝ q̄ crucifixerunt ambulantē in terris.
imo ⁊ magis peccant. nā aliqui iudei ignoran
ter crucifixerūt. vt dicit. i. Chor. ij. Si cogno
uiſſent nunq; dñm glīe crucifixiſſent. quāuis
nō excuſant. Sed multi xp̄iani ſcienter eum
blaſphemāt. Ideo glo. ſup ps. lxxiij. Graui⁹
peccat ꝯtemptoꝛ ſedēns in celo q̄ȝ qui crucifi
xit ambulantē in terra. In ſignū illi⁹ xp̄s non
orauit ꝓ blaſphematoribꝫ qñ dixit Luc. xxiij
Pater dimitte illis: nō eñ ſciūt quid faciunt
Ideo Lu. xij. Seru⁹ ſciēs volūtatē dñi ⁊ nō
faciēs vapulabit plagis multis Quapropter
ait ſaluatoꝛ Mat. xij. Spūs blaſphemie nō
remittet. Glo. i. difficulter dimittet. hoc facit
enormitas ⁊ ꝯtempt⁹. qꝛ blaſphem⁹ infert cō
tumeliā deo in ꝓpria pſona. qđ nō facit ſuper
bus vl' auar⁹. Ideo glo. Yſa. i. Om̄e peccatuȝ

leue reſpectu blaſphemie. q2 ſm Tho. ij. ij. q.
xiij. ar. i. Blaſphemia eſt derogatio diuine bo
nitatis Sexta ſunt verba pompoſa ⁊ elata cū
quis gloriaꝛ nō ſolū de bone pacto: ſꝫ etiā de
malo. Prouerb. ij. Letanꝛ cū malefecerint ⁊c.
tales inficiūt corda alioꝝ. Ideo poeta. Dupli
citer peccat q̄ ſe d crimine iactat. q̄s arguit ps̄.
li. Quid gloriaris in malicia. Nā eſt ſignū ꝙ
de talibꝫ peccatꝭ nunq̄ꝫ egerūt verā penitentiā.
q2 dicit Aug. Uerꝰ penitēs ſemp doleat. ſꝫ de
peccato reminiſcēdo gaudere eſt nō vere peni
tere. Septima ſunt verba luxurioſa ⁊ carna
lia q̄ ꝓhibet dn̄s Eccli. v. Sit manꝰ tua ſup
os tuū. ne capiaris ī verbo indiſciplinato. i. lu
xurioſo. nā talia v̄ba ſunt ſigna indiſciplinati
animi. de q̄ Chriſ. ſup Mat. Cū audieris ho/
minē male loquentē. multo amplius eſtimes
nequiciā q̄ꝫ verba demonſtrāt. Nā qd exteriꝰ
dicitꝛ eſt ex ſupefluētia illiꝰ qd intꝰ eſt. Mat.
xij. Ex abundātia cordis os loquitꝛ Ideo ps̄.
xi. Eloquia dn̄i eloquia caſta. nā corrumpūt
bonos mores colloquia praua. i. Chorin. xv.
Ideo Iſid. Diſcerne q̄d loquarꝭ. talis ſermo
ꝓcedat ex ore tuo q̄ expedit ⁊ nō impedit. Nā
ſm Aug. Loq̄la tm̄ hominibꝫ rōnabilibꝫ data
eſt vt v̄ba nr̄a ſint ſm rōnem ꝓlata. q2 ſcribitꝛ
ꝓuerb. x. Qui moderatꝛ labia ſua prudentiſſi/
mus eſt. Iſid. de ſum. bo. Tpe ꝯgruo loq̄re et
tpe ꝯgruo tace. ab ocioſo ſermone cōpeſce lin/
guā. q2 dicitꝛ ꝓuer. xiij. Qui cuſtodit os ſuūꝫ
cuſtodit aīaꝫ ſuā. Nā ſi q̄s ꝯſideraret ratōēꝫ
de v̄bis reddēdā ſilentiū ſibi placeret. Y
Tercio ratio reddenda erit de omībꝫ opibꝫ. ſ.
viſu tactu ⁊ auditu. de q̄. ij. Choꝝ. v. Omnes
nos manifeſtari oportet an̄ tribunal xp̄i vt re/
ferat vnuſquiſq̄ꝫ ꝓpria corpis ꝓut geſſit ſiue
bonū ſiue malū. Dicit nanq̄ꝫ ps̄. cxxxviij. In
libro tuo om̄es ſcribentꝛ Ubi Anſ. O iuſte iu
dex ſignaſti quaſi in ſacculo pecuniam ⁊ ſilui
ſti ⁊ patiēs fuiſti. ve mihi demū vt ꝯquereres
⁊ nō ſilebis ſꝫ rationē exiges. ꝯq̄ri poſſuꝫ illd
Job. xxxi. Quid faciā cū ſurrexerit ad iudicā
dum deus. implebꝛ in me illud Job. ix. Si vo
luerit cōtendere cū eo nō poterit reſpondere ei
vnū ꝓ mille. ⁊ ꝯtinget nobis ſicꝫ huic de quo i
textu. Oblatus eſt ei vnꝰ. i. quilibet pctōr deſi
gnatꝰ ꝑ vnū. ad Gal. vi. Unuſquiſq̄ꝫ onꝰ ſuū
portabit. Gre. Nō alioꝝ virtutes nos ſequūtꝛ
ſꝫ nr̄e opatōēs. Sꝫ hāc ratione incipit pone/
re hic in mūdo. ſm Gre. cū hō in ꝯſciētia pen
ſat ea bona q̄ recepit a deo ⁊ mala q̄ egit cuꝫ ſit
in eo cōſcientia accuſans ratio iudicās. Qui
debebat decē milia talēta. Ubi Greg. hoc eſt.

vniuerſaliter decē ꝓcepta tranſgreſſus eſt. ⁊ cū
nō haberet vnde redderet. q2 ꝑ ſe nō pt ſatiſfa
cere vt dicit Iſid. de ſum. bo. Homo per ſe po/
teſt ruere: nō autē reſurgere. ⁊ Oſee. xiij. Per/
ditio tua ex te Iſrł tantūmodo in me auxiliuꝫ
tuū. Apl's Ro. vij. Uelle adiacet mihi. perfi/
cere autē bonū nō inuenio. q2 dicit Aug. de li/
bero arbitrio. ⁊ habetꝛ in ca. de ꝯſe. diſt. iiij. gra.
Nō eſt nr̄i tm̄ arbitrij: ſꝫ donū dn̄i. ideo faci/
liꝰ ⁊ meliꝰ eſt pctm̄ cauere q̄ꝫ penitere. q2 ex pu
ris naturalibꝫ ad tps pt hō aliqd pctm̄ caue/
re. ſꝫ de nullo ſine gr̄a aſſiſtēte penitere. de quo
Joh. vi. Nemo pt venire ad me niſi pr̄ meus
traxerit illū. Ideo. ij. Choꝝ. iij. Nō ſumꝰ ſuf/
ficientes cogitare aliq̄d a nobis q̄ſi ex nobis:
ſꝫ ſufficiētia nr̄a ex deo eſt. ideo nō poſſumus
reddere debita ſine eiꝰ gr̄a. Sbdit. iuſſ. t eum
dn̄s eiꝰ venūdari. i. eterno incēdio dari. prius
em̄ peccator vendidit ſe diabolo ex delectatōe
culpe. iuxta illud Tren̄. i. Dederūt p̄cioſa que
q̄ꝫ ꝓ cibo ad refocillandā animā. deinde vendi
tur ſupplicio. Iſa. l. Ecce em̄ iniquitatibꝫ ve/
ſtris venditi eſtiꝭ. vbi Bern̄. Noſtra volūtas
nos diabolo mancipat nō eius ptās. Nā ſm
Amb. de beata vita. Neminē iugo ſeruitutis
diabolꝰ poſſidet niſi ſe ei priꝰ ere peccatoꝝ ven
diderit. Prima venditio fit ab hoīe ad culpā
ſcd̄a fit a dei iuſticia ad penā. Deutꝛ. xxxij. De
us ſuꝰ vēdidit eos ⁊ dn̄s ꝯcluſit illos. Et vxo
rē. i. ꝯcupiſcētiā. de qua Iac. i. Cōcupiſcentia
cū ꝯceperit parit pctm̄. ⁊ filios. i. cogitationes
delectatōes: ⁊ ꝯſenſus: ⁊ opatōēs. q̄ oīa eliciū/
tur a cōcupiſcentia praua. De quibꝫ filijs ſcri
bitꝛ Exod. xx. Uiſitabo iniq̄tatē patꝝ in filios
in terciā ⁊ quartā generatōēꝫ. Ideo Rabanꝰ
ſup Leuiticū ſcribit. Concupiſcentia praua
om̄is peccati mr̄ eſt. Z Sbdit. ⁊ om̄ia q̄
habebat. i. om̄es circūſtantias. q2 om̄es circū/
ſtantie peccati ſunt puniende. ⁊ reddi. i. om̄es
vires aīe venditōi exponūtꝛ. eo ꝙ dicit Aug.
Nullū malū impunitū. Ecce q̄ꝫ ſerioſa erit ra
tio. quā etiā tenuit ſanctꝰ Hiero. dicēs. Quo
tiens diem illū cogito toto corde cōtremiſco.
Ideo hortatꝛ nos Grego. dicens. Nunq̄ꝫ ſit
huiꝰ tpis leticia ꝙ recedat amaritudo iudicij
a memoria. Rationē ponit Anſ. dicēs. Late/
re erit impoſſibile. apparere v̄o intolerabile.
quid igitꝛ faciendū ſit docemur cū ſbiungitꝛ. ꝓ
cidēs autē ſeruꝰ ille. ⁊ ſic nos ꝑ humilitatē ⁊ pe/
nitentiā. iuxta illud ps̄. xciiij. Uenite ado2e/
mus ⁊ ꝓcidamꝰ ⁊ ploremꝰ ante dn̄m. qd do/
cet Bern̄. di. O ſi videas q̄ꝫ mlta debeāꝭ nihil
eſt qd facis. nā xp̄o debes totā vitā tuam. q2 ꝑ

te expēdit totā vitā ſuā. Jdcirco ꝯſiderata dei
iuſticia appella ad curiā ſue miſericordie. eo ꝙ
dicit pſ. cxliiij. Miſeratōes ei⁹ ſup oīa opera
ei⁹. Jdeo Anſ. in oꝛōibꝫ di. Hic cōſidera q̄d
feciſti. q̄d neglexiſti. feciſti multa mala: negle
xiſti multa bona. Jdcirco multū luge. ⁊ cū p̄/
ſenti ſeruo ꝑcide. di. patiētiā habe in me. i. mi/
ſerere mei clamādo cū Job. x. Dimitte me vt
plangā paululū dolorē meū anteq̄ꝫ vadā ⁊c.
Nā ipe diſſimulat pc̄ta hoīm ꝓpter penitētiaꝫ
Sap. xi. Et ſbdit. Miſert⁹ eſt dn̄s ſerui illi⁹
⁊ di. eū ⁊ debita dimiſit ei. de q̄ Oroſi⁹ ſup pſ.
l. Miſerere mei de⁹. ſic di. ꝑ humilitatē ⁊ ora/
tionē deuotā relaxant pc̄ta. Eccli. xxxv. Orō
humiliātis ſe nubes penē. ⁊ pſ. ci. Reſpexit in
oꝛationē humiliū ⁊c. reuera reſpexit. q꞉ dicit
Chriſ. Famul⁹ petit dilatōeꝫ ⁊ accipit totalē
dimiſſionē. ⁊ ſic freq̄nter pl⁹ dat nob de⁹ q̄ꝫ pe
tim⁹. Juxta illō Amb. Maioꝛ eſt grā q̄ꝫ pca
tio. vt patet i latrone Luc. xxiij. q̄ petiuit me/
moriā di. Memēto mei dn̄e. ⁊ impetrauit r̄gni
gl̄iaꝫ audiēdo. Hodie mecū eris i ꝑadiſo. vbi
Aug⁹. Miſcdia attulit qd̄ miſeria diſtulit.
Jdeo Chriſ. Sic̄ gutta vna ad aq̄s pelagi.
ſic oīs nr̄a miſeria ad miſcdiaꝫ dei. de q̄ Apl̄s
ad Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronuꝫ
grē ei⁹ vt miſcdiaꝫ ꝯſeq̄mur oꝛādo cuꝫ p̄ſenti
ſeruo. Patientiā habe i me. q꞉ ſm̄ Greg. Ju/
dicis terroꝛ ante iudiciū p̄cibꝫ placat.

De eadem dn̄ica.

Sermo CLXVIII.

Erue nequaꝫ

f
Omne debitū dimiſi tibi: qm̄ ro
gaſti me. nōne ergo opoꝛtuit ⁊ te
miſereri ꝯſerui tui Mat. xviij. A Phy
laret⁹ i de natura febriū dicit. q̄ a moꝛbo ꝯua/
leſcit ⁊ denuo incidit i ipm moꝛbū tal' moriet.
ideo q꞉ p̄cedēti moꝛbo natura eſt nimiū debili
tata. adueniēte vō moꝛbo altero reſiſtere n̄ po
terit. Spūaliter. ſic q̄ a moꝛbo pc̄ti ꝑ grām dei
ſurrexerit. ⁊ ꝑ pcc̄m ingratitudinis iteꝝ i pcc̄m
ceciderit i aīa moriet. q꞉ dicit Aug. ad comitē
i epl̄a. Eſt zel⁹ corā deo abominabile pc̄ta di/
miſſa ruminare. q꞉ eſt viciū ingratitudinis. d̄ q̄
Chriſ. in omel'. Jngrat⁹ eſt q̄ poſt veniā pec/
cat. indign⁹ eſt q̄ poſtq̄ꝫ ſanat⁹ eſt ſe vulnerat
ſic q̄ ſeipm poſt graꝫ ſordidat. nā ſm̄ Grego.
Nō eſt dign⁹ dādis q̄ nō agit grās de datis.
Jn figura illi⁹ filij iſrl' ꝓpter pcc̄m ingratitu/
dinis oēs in deſerto moꝛtui ſunt p̄ter duos. q꞉
obliuiſcebant beneficioꝝ dei. de quibꝫ pſ. lxx/
vij. Obliti ſunt benefactoꝝ ei⁹ que oſ̄dit eis.
nā ſm̄ Chriſ. Quāto maioꝛa beneficia tanto
maioꝛa iudicia. ⁊ h̄ ꝓpter igratitudinē. Jdeo
ſymon d̄ caſſia. Jngratitudinis viciū eſt inex
piabilis iniq̄tas apud deū. quapropter hoꝛta
tur nos Chriſ. dicēs. Audiam⁹ quō ingtos
corripit dn̄s vt nos ei gratos exhibeamus. nā
ſeruū ingratū dicit neq̄cioſuꝫ i themate ſerue
nequā. Jſta eſt ſc̄da ꝑs p̄ncipalis iſti⁹ euā
gelij. in q̄ vt dixi innuit hūana miſia. primū
puniēs. ibi. Egreſſus ſeru⁹ ille iuenit vnuꝫ de
cōſeruis ſuis qui debebat ei centum denarios.
Chriſ. Sic̄ ſunt. x. milia ad centū cōputādo
ſic pc̄ta ꝯtra deū r̄ſpectu exceſſus ꝯ͂ primū. nā
ſic q̄ peccat i regē grauius delinq̄t q̄ꝫ ꝯtra militē
ſic mai⁹ eſt pcc̄m ꝯ͂ deū q̄ꝫ ꝯtra hoīem. ⁊ tenēs
ſuffocabat eum. i. grauiter inſiſtebat ⁊ acriter.
nolēs audire excuſatōeꝫ dicēs. Redde qd̄ de/
bes. ꝓcidens ꝯſeru⁹ ſu⁹ rogabat eū dicēs. Pa
tientiā habe i me ⁊ oīa reddā tibi. Jlle aūt no
luit ſꝫ abijt ⁊ miſit eū in carcerē donec redde/
ret vniuerſuꝫ debitū. B Pro q̄ ſciēduꝫ
oīe debitū dimittit ꝑ ſex. Primo penitēti ſuf
ficienter. ſc̄do roganti diligēter. tercio amanti
feruēter. quarto cōpatiēti clemēter. quinto to/
lerāti patiēter. ſexto ꝯdonāti libēter Primo
pcc̄m dimittit penitēti ſufficiēter. de q̄ Hiere.
xviij. Si pn̄iam egerit gens iſta a malo ſuo:
agā ⁊ ego pn̄iaꝫ ſup malo qd̄ cogitaui vt face
rem ei. i. rationeꝫ exigendo. Jdeo hoꝛtat nos
Luc. iij. Facite fruct⁹ dignos penitētie. dicit
nāq̄ꝫ apl̄s. i. Choꝛ. xi. Si noſmetipſos diiu/
dicarem⁹ nō vtiq̄ꝫ iudicaremur. De q̄ ⁊ Ana
clet⁹ papa. vi. q. i. ſi oīa. Si oīa in h̄ ſeculo
vindicata eſſent locū diuia iudicia n̄ haberēt
Jdcirco impenitentibꝫ minat dn̄s Luc. xiij.
Niſi penitētiā habueritis oēs ſimul' peribitis. et
Aug. Quiſq̄s penitētie hūilitatē recuſat deo
appropinq̄re nō cogitat. Nā null⁹ hō trāſit
ad xp̄m niſi eum peniteat fuiſſe qd̄ erat. Jdeo
Aug. in lib. de fide ad Petꝝ. Feſtinemus in/
gredi i requiē ꝑ penitētiā emendādo vitā ex/
tinguamus moꝛtē moriēdo pc̄tis vt vitā acq̄
ram⁹ vite meritis. nā ipe eſt patiēs ⁊ miſericors
qui dixit Ezech. xviij. Si auerterit ſe impi⁹
⁊c. Ecce debitoꝝ remiſſio. Secūdo dimit
tunt debita roganti diligēter. de quo in textu.
Omne debitū dimiſi tibi qm̄ rogaſti me. ecce
quāta eſt virtus pure oꝛationis. Jdeo hoꝛta/
mur Eccli. xxi. Fili peccaſti nō adijcias iterū
ſed de priſtinis depcare vt tibi dimittant. vt
ſcribit Leui. iiij. de offerēte ſacrificiū ꝑ pc̄to. ro
gabit ꝑ eo ſacerdos ⁊ dimittet ei. ſicut beatus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſtephanꝰ orauit ꝓ lapidatoribꝫ ⁊ exauditus
eſt ꝓ ſancto Paulo. De quo Auguſtinꝰ. Si
ſtephanꝰ nõ oraſſet eccleſia Paulũ nõ habu
iſſet. Tercio dimittunť debita amanti ferven/
ter dñm deũ. ꝓuerb. x. Uniuerſa delicta operit
charitas. ſic factũ eſt marie magdalene Luc.
vij. Dimittunť ei peccata multa ⁊c. Ideo Re/
migiꝰ. Si multũ peccaſti multũ dilige vt mľ
tũ tibi dimittať. qꝛ ſcribiť. i. Pe. iiij. Charitas
operit multitudinẽ peccatoꝝ. de q̃ Aug. Pec/
catũ ꝯdonať ꝑ gr̃az. deleť ꝑ xp̄i ſanguinẽ. tegiť
ꝑ charitatẽ. De quo Ezech. xvi. Expãdi ami
ctum meũ ſup te. ⁊ operui ignominiã tuã. ſ. ꝑ
veſtẽ charitatis. Quarto remittunť debita cõ
patienti clemẽter. ꝓuer. xv. Per miſericordiã
⁊ fidẽ purganť peccata. nã miſcďia eſt q̃ſi vn/
guentũ pietatis. de q̃ Bern. Multe miſerie ꝓ/
ximoꝝ collecte oculo pietatis inſpecte de neceſſi
tatibꝫ paupeꝝ ⁊ anxietatibꝫ oppſſoꝝ ſunt ſpe/
cies vnguētoꝝ que ſanãt vulnera peccatoruꝫ.
Eccli. iij. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃ ⁊ elemo
ſina reſiſtit peccatis. Luc. xi. Date elemoſinã
⁊ ecce oĩa mũda ſunt vob. Quĩto dimittunť
debita tolerãti patiẽter. de q̃ Thob. iij. In tẽ/
pore tribulatõis peccata dimittis. Ideo hor/
tamur Eccli. ij. In dolore ſuſtine ⁊ in hũilita
te tua patiẽtiã habe. qm̃ in igne ꝓbať auꝝ ⁊ ar
gentũ. hoĩes v̾o receptibiles ĩ camino humi/
liatõis. Ideo Apoc. vij. Uidit Johẽs turbã
magnã in albis. cui dixit vnꝰ de ſenioribꝫ. Hi
ſunt q̃ venerũt de tribulatõe magna ⁊ lauerũt
ſtolas ſuas ⁊c. ideo tribulatões patiẽter ſunt
ſuſtinẽde. qꝛ habeť in cano. v. q. v. non om̄is:
Sepe deꝰ mordaciſſimũ medicamentũ tribu
lationis adiũgit ad aĩe medicamẽtũ ⁊ ad cul
pe remediũ. Sexto dimittunť debita condo/
nanti libenter. de q̃ Eccli. xxviij. Relinq̃ ꝓxi/
mo tuo nocenti te. ⁊ tũc dꝑcanti tibi pc̃ta ſol/
uenť. De q̃ ⁊ Mat. vi. Si dimiſeritis hoĩbꝫ
pc̃ta eoꝝ dimittet ⁊ vobis deus debita veſtra
C Sũt em̄ multa q̃ inducũt ad dimitten/
dũ offenſam ⁊ ad indulgẽdũ inimicis. ſ. pctõꝝ
dimiſſio: orationũ exauditio: bonoꝝ accepta/
tio: mortis anime vitatio: ⁊ ſanctoꝝ exultatio
Primũ qď inducit ad indulgendũ inimicis
eſt peccatoꝝ dimiſſio. de quo Luc. vi. Dimit/
tite ⁊ dimitteť vobis. ideo libenter debemꝰ di/
mittere paruũ vt deꝰ dimittat nobis magnuꝫ
Nã ſm̄ Aug. Unuſquiſqꝫ talẽ gratiã accipi/
et ⁊ indulgentiam a deo qualẽ faciet proximo
de quo Luc. vi. Eadẽ menſura qua menſi fue
ritis remetieť ⁊ vobis. Ideo petrus rauenenſ.
Uis tibi dimitti alijs dimitte. Nã ſm̄ Gre.
in omel. Ille recte ſui delicti veniã poſtulat q̃
prius delinquenti in ipſo relaxat. Talis fuit
quidam miles de quo legiť qui occidit patrẽ
alterius militis. ⁊ ille volens vindicare homi
cidiũ patris. nunq̃ꝫ tamẽ potuit eundẽ militẽ
inermẽ inuenire: ſed ſemper armatus inceſſit.
accidit aũt die paraſceues q̃idẽ miles inceſſit
nudipes ⁊ inermis. tunc alius miles euagina
to gladio cucurrit ad ip̄m vindicare homici/
diũ patris. tunc ille miles ꝓſtrauit ſe ante pe/
des alterius militis dicẽs ei. Ego humiliter
ſupplico vos per illũ q̃ hodie ꝓ nobis in cru/
ce mortuus eſt. vt ignoſcatis mihi quicquid
ꝯtra vos feci occidendo patrẽ veſtꝝ. ⁊ ille mi
les erexit eũ. ⁊ ꝓpter ieſum xp̄m crucifixũ totũ
indulſit ei. ⁊ in ſignũ recõciliationis oſculatꝰ
eſt eũ. Cũ autẽ ille miles in eccleſia cũ ceteris
hoĩbꝫ oſculari voluit crucifixũ ſicut moris eſt
in illa die. tũc ieſus in cruce amplexatꝰ eſt eũ
dem militẽ cũ brachijs ⁊ oſculatꝰ eſt eũ coraꝫ
om̄i populo. ⁊ vox ab om̄ibꝫ audita eſt. tu ho
die ꝓpter me indulſiſti illi qui occidit patreꝫ
tuũ. ⁊ ego indulgeo tibi om̄ia peccata tua ho/
die. ⁊ ſic impletũ eſt in illo milite illud dictuꝫ
xp̄i qď habeť Luc. xi. Dimittite ⁊ dimittemi/
ni. Uñ aug. Multa ſunt genera elemoſinaꝝ
q̃s cũ facimꝰ adiuuamur ⁊ dimittunť peccata
noſtra. ſꝫ eo nihil ẽ maiꝰ q̃ꝫ cũ ex corde dimit/
timꝰ qď in nos quiſqꝫ peccauit. Sꝫ indurati
q̃ noluũt indulgere offenſoribꝫ ſuis nullo mõ
debeť ſperare veniã ſuoꝝ pctõꝝ etiã q̃ꝫtumcũ
q̃ꝫ ꝯteranť vľ ꝯfiteanť. qꝛ dicit Iſiď. de ſum. bo
no. Fruſtra ſibi propiciari deũ credit qui cito
placari primo negligit. imo obſtinatis ⁊ ira/
cundis qui noluũt indulgere. id qď eis dimiſ/
ſum fuit exigeť ab eis. Uñ Greg. li. iiij. mora.
Si h̾ qď in nos delinquiť ex corde noſtro nõ
dimittimꝰ. ⁊ h̾ rurſum exigiť qď nobis iam ꝑ
penitentiã dimiſſuꝫ fuiſſe gaudebamꝰ. C
Scďo debemꝰ indulgere. ideo vt deꝰ exaudi/
at orões noſtras ⁊ acceptet bona opa noſtra.
Rõ: qꝛ deꝰ nullũ bonũ acceptat nec orõem ex/
audit q̃ꝫdiu quis ſtat in rancore ⁊ nõ vult in/
dulgere. Uñ Aug. Qui non vult dimittere
fratri ſuo nõ ſperet orationis effectũ. Uñ etiã
Ambro. Si iniuriã nõ dimittis que tibi fa/
cta eſt. orationẽ ꝓ te nõ facis. ſed maledictões
ſuper te inducis. Itẽ nec opa bona: etiã quecũ
q̃ꝫ ſunt illa ſiue elemoſina: ſiue ieiunium: ſiue
peregrinatio. ⁊ caſtigatões corpis ⁊ frequen/
tatio eccliaꝝ ⁊ miſſaꝝ auditio ⁊c. Si em̄ tot
bona opa q̃s om̄i die faceret q̊t ſunt ſtelle celi.
deꝰ nullũ illoꝝ acceptat. Uñ Greg. Munus

nõ acceptaꝫ niſi añ diſcordia ab aĩo pellatur.
Uñ etiã Aug. in ſmone de ſctõ Stephano.
Nemo ſe circũueniat. nemo ſeducat qui vel
vnũ hoĩez in h̃ mũdo odio habet. qc̃qͥd deo in
bonis opibꝫ obtulerit totũ pdet. ꝙ recõciliari
debemꝰ fratri noſtro ſi volumꝰ vt deꝰ acceptet
bona opera nr̃a. Uñ ſaluator Mat. v. Uade
priꝰ recõciliari fratri tuo. ⁊ tũc veniẽs offeres
munꝰ tuũ. Uñ Eccli. xxxiiij. Dona iniquoꝝ
nõ ꝓbat altiſſimꝰ. Quartũ eſt morſ aĩe vita/
tio. nã ꝑ odiũ ⁊ rancorẽ occidimꝰ aĩam. De q̃
i. Joh. iij. Qui odit fratrẽ ſuũ homicida ẽ. ſ.
ꝓprie aĩe. q꞉ ſm Aug. Uita aĩe amor eſt. q̃ nõ
amat mortuꝰ eſt. de q̃. i. Joh. iij. Qui nõ dili/
git manet i morte. ſ. aĩe. ⁊ Aug. Maꝰ eſt dã/
num i amiſſione vniꝰ aĩe ꝗ̃ corpoꝝ mille. nõ/
ne ſtultꝰ eſſet q̃ manũ pforaret vt tm̃ tunicam
primi ledere poſſet. ſic ſtultior eſt q̃ ꝓpter vin
dictã primi occidit ꝓpriã aĩam q̃ pcioſior eſt
ꝗ̃ totꝰ mundꝰ ⁊ oĩa viſibilia mũdi. Uñ Ber.
Totꝰ mundꝰ ille reſpectu vniꝰ anime non pt̃
eſtimari. Quintũ eſt ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ exul
tatio. Uñ Eccli. vi. Uerbũ dulce mltiplicat
amicos. nã angeli ⁊ ſancti ꝑ indulgentiã ini/
micoꝝ erunt tui amici. nõ ſolũ angeli ſ; ⁊ deꝰ
De quo Aug. in ſermone de beato ſtephano.
Pro amore hoĩs inimici efficieris amicꝰ dei.
Nã ſm Criſ. Nihil facit hoĩez deo ita ꝓba
biliter ſimilẽ ſicut ledentibꝫ fore placabilem.
Ideo Mat. v. Diligite inimicos veſtros ⁊c̃.
vt ſitis filij patriſ veſtri q̃ in celis eſt. Nã pr̃is
celeſtis filiꝰ ꝑ naturã. ſ. xp̃s h̃ fecit. q̃ cũ i ligno
extenderet ⁊ crucifigeret qͣſi oĩm imemor cla/
mauit ad patrẽ di. Pater dimitte illis. ſic de/
bet facere filiꝰ dei ꝑ gratiã. Ad qꝺ̃ hortaꝫ nos
Aug. dicẽs. Indulgere inimicis grãdis eſt la/
bor in h̃ ſeculo. ſ; grandiꝰ pmiũ in futuro.

De eadẽ dominica.

Sermo CLXIX.

[P]atiẽtiã habe i

me ⁊ oĩa reddã tibi. Mat. xviij.
E Omĩs peccator q̃ ad ratio/
cinia ſpũalia eſt aſtrictꝰ. debet implorare omi/
potentẽ. vt ipſe ꝑ patientiã eũ tãdiu ſuſtineat
donec poſſet agere de peccatiſ penitẽtiã di. Pa/
tientiã habe i me Pro q̃ nota. triplex eſt pa
tientia dei. Prima q̃ tolerat reprobos miſicor
diter vt cõuertanꝫ q̃ ad eos: ⁊ vtiliter q̃ ad bo/
nos vt ꝑ eos purgenꝫ. Aug. Omĩs malꝰ aut
ideo viuit vt ꝯuertaꝫ: aut vt bonꝰ ꝑ eũ exercite
tur. Ro. ix. Suſtinuit in multa patiẽtia vaſa
ire apta i interitũ vt oſtẽderet diuitias glorie
ſue i vaſa miſericordie q̃ ꝓparauit in gloriam.
Gre. Tanto diſtrictiꝰ iudicabit de qͣ̃to diuti
us patientiã ꝓrogauit. Eccli. v. Ne dixeris pec
caui: ⁊ quid mihi accidit triſte. Alia eſt patiẽ
tia qua expectat pdeſtinatos adhuc auerſos
ſuſpendens vltionẽ vt impleat pdeſtinatõis
electionẽ. Sap. xi. Diſſimulas peccata homi
num ꝓpter penitentiã. ⁊ ſic de Paulo. i. Thi/
mo. i. Ideo miſericordiã ꝯſecutꝰ ſum vt i me
primo oñderet ieſus xp̃s oẽm patiẽtiã ad in/
formatõez coꝝ q̃ credituri ſunt illi in vitã eter
nã. Bern. Propter hoc diſſimulat vt cõmen
det patientiã ſuã vt impleat electionẽ ſuam ⁊
ꝯfirmet charitatẽ ſuã. Tercia patiẽtia eſt qua
ꝯuerſis ad ſe indulget ſpaciũ vite vt faciãt di
gnos fructꝰ penitẽtie. ſicut regi Ezechie. Yſa.
xxxviij. Ecce ego adijciã ſup dies tuos. xv. an
nos. Sap. xij. Dans tempus ⁊ locũ per q̃ poſ
ſunt mutari a malicia. Hanc patientiam hic
ſeruꝰ exorat di. patiẽtiã habe in me. In ver
bis pmiſſis tangiꝫ humane beneficentie grati
tudo. cũ dicit. patiẽtiã habe i me ⁊c̃. q꞉ ſm au/
guſtinũ in li. de patiẽtia. Patiẽtia diciꝫ a pati
endo. biñ ꝗ xp̃s eã nob dedit in exemplũ dũ ꝓ
nob mlta paſſus eſt vt ⁊ nos reddamꝰ ei pati
entiã ꝓ ipo reciproce patiẽdo. q꞉ ipe venit ad
nos deſcẽdendo ad paſſionẽ. vt ꝑ eã ſimiliter
ad ipm aſcendamꝰ F Eſt aũt duodecim
gradibꝫ ad ipm aſcendendũ. Primꝰ gradus
patientie eſt nõ reſiſtere malo. ſicut dr̃ Mat.
v. Ego aũt dico vobis non reſiſtere malo: q꞉
patiens homo ſine ictu de hoſte triumphat.
Secundꝰ gradꝰ. malũ ꝓ malo nõ redde/
re. ſicut ſcribiꝫ ad Ro. xij. Nulli malũ ꝓ malo
reddentes. ſicut dicit glo. ſuper Matth. xxi.
Patientia eſt aliena mala equanimiter pati.
⁊ cõtra eũ q̃ irrogat mala nullo animi dolore
morderi. Sic eñ tela hoſtiũ in cor illoruʒ re/
tundit. ſm illud pſ. xxxvi. Gladius eorũ in/
tret in corda ipſoꝝ. ſic hõ vincit perſecutores
ſicut faciebat ſanctꝰ Uincentius qui dicebat
Daciano. videbis me dei virtute plus poſſe
dũ torqueor ꝗ̃ poſſes ipſe inferre qui torques
Sic etiã hõ vincit demones. ſicut legiꝫ de q̃/
dam monacho q̃ cũ dũ quedã puella a demo/
nio arrepta fortiter in maxillã ꝑcuſſiſſet ⁊ ipe
mox aliã pbuiſſet ſtatim diabolus receſſit di.
O violentia mandatoꝝ xp̃i expellit me hinc
Sic etiã hõ vincit ſeipm. ſm illud ꝓuerbio.
xvi. Melior eſt patiens viro forti. Glo. ſup
illud Job. iiij. vbi eſt timor tuus. fortitudo
tua. patiẽtia tua. ⁊ pfectio viaꝝ tuaꝝ. ſic dicit

q̄ ſe vincit oīa vincit. ſi ɔtra oīa fortꝫ eſt Tercius gradꝰ patiētie eſt malo nō r̄ndere. ſm qđ ſcribiť puer. xxvi. Ne r̄ndeas ſtulto iuxta ſtulticiā ſuā ne efficiarꝭ ei ſilis. ꝑ h̄ em̄ maxie vinciť inimicꝰ ita vt magꝭ affligiť ille q̄ īfert iniuriā q̄ꝫ q̄ patiť iniuriā. ſic dicit Amb. li. i. đ offi. c. vi. Qn̄ nob aliq̄s ɔuiciať vt ad iurgiū ꝓuocet. tūc ſilētio muti fieri n̄ erubeſcamꝰ. ꝑctor ei q̄ ꝓuocat nos q̄ iniuriā facit τ nos ſilēs ſui fieri deſiderat. deniqꝫ ſi taceas ſi diſſimulas ſolet dicere q̄d taces. loq̄re ſi audes: ſꝫ n̄ audes mutus es. elinguē te feci. ſi ḡ taces plꝰ rumpiť. victū ſe om̄ino putat τ illuſū. ſi r̄ndeas ſupiorē ſe factū arbitrať q̄ꝛ parē īuenit. ſi em̄ taceas diceť. ille ɔuiciatꝰ eſt hūc. ɔtēpſit iſte. ſi naūt ꝑſeral ɔtumeliā diceť. ambo ɔuiciati ſunt. vterqꝫ ɔdemnať neuter abſoluiť. ergo illiꝰ eſt ſtudiū vt ſilia illi loq̄r ſilia agā. iuſti aūt eſt diſſimulare. Vn̄ pſ. xxxviii. Obmutui τ hūiliatꝰ ſū τ ſilui a bonis. Qui ꝟo bn̄ ſibi ɔſciꝰ eſt falſis nō debet moueri. nec eſtimare plꝰ ponderꝭ eſſe ī alieno ɔuicio q̄ꝫ ī ſuo teſtimonio. hec Amb. Sic ſuſanna ſuis accuſatoribꝫ. ſic τ xp̄s ſuis falſis teſtibꝫ nō r̄ndit. B Quartꝰ gradꝰ patiētie eſt inimicū diligere. ſm illud Mat. v. Diligite inimicos vr̄os. q̄ꝛ ſm Aug. in lib. de patiētia. Vnuſquiſqꝫ iuſtoꝝ tanto eſt ad q̄cūqꝫ tolerāda fortior. q̄to ī eo maior eſt charitas dei. ipa em̄ eſt ignis q̄ ī ſe aduerſa ɔſumit. De q̄ igne dicit Aug. in eodē lib. Voluntas hūana niſi deſuꝑ adiuta τ accēſa igne ſpūſancti. patiēter aduerſa ſuſtinere non ſufficit. niſi em̄ ſic accēſa diligat impaſſibile bonū ferre nō p̄t qđ patiť malū. ſic̄ em̄ ſtrucio naturali calore ferꝝ ɔſumit. ſic tu calore charitatꝭ duras iniurias debes ɔſumere. nō querēs vindictā. q̄ꝛ ſm Greg. ſuꝑ Ezech. omel. vii. Patiētia ꝟa eſt q̄ etiā ipm amat quē tolerat. Nā tolerāſſe τ odiſſe nō eſt virtꝰ māſuetudinis: ſꝫ velamētū furoris. Quintꝰ gradꝰ patiētie eſt malefaciētī benefacere. ſicut dicit Mat. v. Bn̄facite his q̄ oderūt vos. Et iterꝝ ibidē. Orate ꝓ ꝑſequētibꝫ τ calūniantibꝫ vos. ſm Aug. Non eſt magnū circa eū q̄ tibi nihil mali fecit eſſe beniuolū. de q̄ Mat. v. Si diligitis eos q̄ diligūt vos quā mercedē habebitꝭ. q. d. nullam

Sextꝰ gradꝰ patiētie eſt ɔtra flagella non murmurare. ſm illud. i. Chor. x. Neqꝫ murmurauerītis ſic quidā eoꝝ murmurauerūt. τ perierūt ab exterminatore. vt iudei in deſerto. Quia dicit Greg. Nemo murmurās regnū dei accipit. Jō Sap. i. Cuſtodite vos a murmuratōe q̄ nihil ꝓdeſt: ſꝫ nocet. q̄ꝛ nocuit marie ſorori moyſi. q̄ ꝓpter peccatū murmurꝭ fuit plagata lepra carnis Nu. xii. Septimꝰ gradꝰ patiētie eſt q̄libet aduerſa libēter ſuſtinere. Sicut em̄ ſalamādra in igne delectabiliter viuit. ita etiā ſancti τ electi dei delectanť in tribulatione. O q̄ꝫta dulcedo fuit in ſctōꝝ patientia. Sic dicit Aug. in ſoliloq̄o. Peto dn̄e vt oīa amareſcāt mihi. tu ſolꝰ dulcis appareas q̄ es dulcedo ꝑ quā cuncta amara dulcorant. tua em̄ dulcedo craticulam Laurentio dulcē fecit. tua dulcedo Stephano lapides torrentis dulcorauit. ꝑ tua dulcedine ibant apl̄i gaudētes a ɔſpectu cōcilii. q̄m digni habiti ſunt ꝓ nomine ieſu ɔtumelias pati. ꝑ tua dulcedine ibat Andreas ad crucē ſecurus τ gaudēs. q̄ꝛ ad tuā dulcedinē ꝓperabat. Dec tua dulcedo ipos aploꝝ principes ſic repleuit vt pro ipa vnꝰ crucis patibulū eligeret. Alter ꝟo caput ferienti gladio ſubiicere nō timeret. ꝑ hac etiā Bartholomeꝰ ꝓpriam pellē dedit. ꝑ hac guſtāda veneni poculū Johānes intrepidꝰ potauit. τ vt hanc guſtauit Petrus oīm inferioꝝ oblitꝰ clamauit quaſi ebrius dicens. Bonū eſt nos hic eſſe. Et infra. hanc dulcedinē tuā ineffabilē guſtauit virgo agathes q̄ letiſſime ibat ad carcerē q̄ſi ad epulas inuitata. hanc vt reor ipe guſtauit qui dixit. q̄ꝫ magna multitudo dulcedis tue dn̄e quā abſcōdiſti timentibꝫ te. q̄ τ nos hortās dicit. Guſtate et videte τc̄. Hanc dulcedinē expectamus daturā te nobis ꝑ qua tibi dn̄e ɔtinuo militamus ꝑ q̄ mortificamur tota die aduerſa ſuſtinēdo vt in tua vita viuamꝰ D Octauꝰ gradꝰ patiētie eſt de flagellis gaudere. ſicut apl̄s. ii. Chor. xii. Libēter gloriabor in infirmitatibꝫ meis vt inhabitet in me virtꝰ xp̄i. Vn̄ Greg. xx. moral. Sicut ī tritura palee grana premūtur. τ ſicut flores inter ſpinas ꝓdeunt. τ roſa q̄ redolet creſcit cū ſpina que pungit. ſic neceſſe eſt tibi vt aduerſitatibꝫ ꝑmaris. τ ſpinarum aculeis cōpungaris: vt maiorem deo offeras odorē ſuauitatis. nā nō potes eſſe bonꝰ niſi tolerando malū. ſicut dicit ibidē Grego. Si bonus es tolera malū. quiſquis em̄ malū tolerare nō p̄t. ipe ſibi per impatientiā teſtis eſt q̄ bonus nō eſt. Abel em̄ eſſe renuit. quem malicia chaym nō exercet. Nonus gradꝰ patientie eſt tribulationē ſalutē reputare. medicina em̄ τ ſi amara. tamē eſt cauſa ſalutis. Jdeo dulcis reputatur. De hoc dicit Greg. v. moral. Si mens forti intentōe in deū dirigiť quicquid ī hac vita malū eſt ſibi dulce eſtimat. τ omne qđ affligit requiē putat. Decimꝰ gradus

patientie eſt de tribulatiōibꝫ deo grās referre.
ſicut dr̄.i. Theſ.v. In oībꝫ grās agite. In hꝰ
eñ chriſti paſſiōibꝫ ꝯformamur.ſic dicit Gre.
Sine ferro ⁊ flāma martyres eē poſſumus:ſi
patientiā in aīo veraciter ꝯſuamꝰ ⁊ in amore
diuīo hꝰ toleramꝰ.ſicut di. Augꝰ.de v̄bis apl̄i
ſmone.xv. Si in te fuerit charitas dei: cōica/
bis paſſionibꝫ chriſti:⁊ verꝰ martyr eris.in q̄
eñ charitas coronat̃:ipe eſt verus martyr.
Undecimꝰ gradꝰ patiētie eſt ad alia ſuſtinen
da ſe preparare.ſicut dr̄ Mat.v. Qui vult tecū
in iudicio ꝯtēdere ⁊ tunicā tuā tollere.dimit
te ei ⁊ palliū. Uñ Aug.in ep̄la ad marcellinū
Precepta patiētie ſunt ſp̄ in cordis preparatōe
retinēda.ipaq; beniuolētia:ne reddat̃ malū ꝑ
malo.ſꝫ in volūtate cōplenda eſt.i.ſi hꝰ nō cō
tingit tibi: nihilominꝰ ad hꝰ parꝰ exiſtēs et in
volūtate implēs potes meritum obtinere.
Duodecimꝰ ḡdus patiētie eſt in flagell' dolo
rē nō ſentire. Talis fuit tyburtiꝰ q̄ ſup prunas
ardētes incedēs dixit. Videt̃ mihi ꝙ ſup roſe
os flores incedo in noīe dn̄i ieſu chriſti. Ideo
Amb.li.i.de offi.c.vij.dicit. In oībꝫ tribulati
onibꝫ fugiēdo ⁊ nō reuerberādo oēs hoſtes fe
rimus ⁊ ꝓſternimꝰ.nā q̄ fugiēdo repcutit ini
micū:maiores plagas infert ſequēti ſe.ex eo ꝙ
ille impetuoſe currit ad gladiū.⁊ gladius ſibi
impetuoſe occurrit.fugiens aūt ſi pcutit̃.q2 ce
dit ictibꝫ minꝰ offendit̃. Sic ergo q2 chriſtus
ꝓ nob̄ paſſus eſt.dicamꝰ.patientiā habe i me
tanq; in mēbro tuo.⁊ oīa ꝓdicta reddam tibi:
tanq; gratꝰ beneficioꝝ tuoꝝ.

Dn̄ica viceſimatercia Sermo.CLXX

Quid me tēpta

tis ypocrite.ſcribit̃ Mat.xxij.⁊ le
gitur in p̄ntis dn̄ice euangelio
Dicit Ariſto:in ꝓbleumatibꝫ ꝙ homies
ebrij audiētes dulcē ⁊ bonā melodiā frequen
ter lacrimant̃. Rō.q2 ebrij cōiter ſunt leti:⁊ eis
vapores ⁊ fumi potꝰ aſcendunt ſurſum ad ca/
put ⁊ ducūt ⁊ detrahūt ſecū materiā melanco
lie ⁊ triſticie.⁊ ſic alleuiant̃ ⁊ letant̃.mō audiē
tes tali tp̄e dulces cantꝰ leticia eoꝝ fortificat̃.
⁊ ſic ꝑ nimia leticia lacrimant̃.ſicut etiā fit tp̄e
riſus ꝙ hoīes ꝑ leticia lacrimant̃. Sp̄ualiter.
Sic ebrij in charitate diuīa audiētes dulcia
v̄ba adulatiōis aut lacrimant̃ aut ſuſpirant.
de q̄ Chriſ. Uir ſapiens cū laudat̃ in facie fla
gellat̃ in corde.q2 ꝑpendit illd' Iſa.iij. Popu
le meꝰ qui te beatū dicūt:ipi te decipiunt Sic
fuit deceptꝰ achab.iij. Regū.vlti. q̄ noluit cre
dere michee ꝓph̄e.ſꝫ adherens falſis ꝓphetis
egreſſus in preliū ꝯtra regē ſyrie ⁊ ꝑcuſſus eſt
ſagitta inter ſtomachū ⁊ pulmonē.⁊ mortuus
eſt veſpe.⁊ canes linxerūt ſanguinē eiꝰ. Sp̄ū
aliter.ſic hō nolēs credere correctori ſꝫ adula/
tori opponit ſe regi celi.venit tūc ſagitta diui/
ne iuſticie ⁊ corruit veſp̄e.i.in hora mort'.tūc
canes infernales lingūt eiꝰ ſanguinē.i.delectā
tur in dānatiōe.⁊ ſic decipiunt̃ blādicijs adu
latorū. Iō Sydoniꝰ in ep̄lari. Magis timeo
adulatorē hoīem q̄ȝ infernalē ꝑncipem. Naȝ
adulatores ſunt diaboli ioculatores: ⁊ letifi/
cant hoīeȝ in his q̄ nihil ſunt. Iō Hiero. A/
dulator apud ph̄os diffinit̃ blādus inimicꝰ.
ḡ tales ſunt timēdi.de q̄ Cycero. Nō intantū
ſunt timēda ꝑſecutoris v̄bera q̄ntū adulatoris
v̄ba ſuauia ⁊ depicta. Iō ꝓuerb.i. Fili mi ſi te
lactauerint pctōres.i. adulatores ne acq̇eſcas
eis.nā ſunt diaboli ꝓditores:vt iudas chriſtū
ſub ſpecie oſculi ⁊ amicicie tradidit. et ioab a/
maſaȝ amicabiliter ſalutauit di.ij. Reguȝ.xx.
Salue mi frater:⁊ effudit inteſtina eius occi
dens eū.⁊ ſic tales occulte occidunt hoīem in
aīa. Unđ Catho. Cū te aliq̇s laudat.iudex
tuus eſſe memēto.plus alijs de te q̄ȝ tu tibi cre
dere noli. Dicit nāq; Uarro in ſentētijs. Tal'
eſt q̇ adulatorie ſuggerit ſicut q̇ clam perimit
id eſt occidit. Quapropter inq̇t Aug. Plus
nocet lingua adulatoris q̄ȝ manꝰ ꝑſecutoris Iō
tales ſunt acriter arguēdi ⁊ nō lete audiendi.
exemplo chriſti q̇ ſuis adulatoribꝫ reſpondit
Quid me tēptatis ypocrite. K In ſūma
euāgelij duo innuunt̃. Prīo phariſeorū ceca
malicia. ſc̄dō chriſti ſaluatoris vera iuſticia.
Primū ibi.abeūtes phariſei. ſc̄dm ibi.oñdi/
te mihi nūmiſma cēſus. De pͥmo dicit. In illo
tp̄e.ſ.cū chriſtꝰ impoſuit ſilentiū ſaduceis q̇ er
rauerūt de reſurrectiōe.tūc phariſei abeuntes
⁊c̄. Nota malicia eoꝝ notat̃ in ſex. Prīo in ſe/
paratiōe a chriſto.cū dicit abeuntes.ſ.a facie
diuīe dulcedinis.q̄ dulcedo ſm̄ Oroſiū faci/
es eſt diuīa.ab hac receſſerūt ꝑmanētes in eo
rū obſtinacia ⁊ volūtate ꝑuerſa. abeūtes a ſū/
mo bono in malū pc̄ti.a iuſticia ad iniuſticiā.a
vita ad mortē.ab eterno lumīe ad tenebras vi
ciorū. De q̇bꝫ Hiere.xvij. Dn̄e oēs q̇ te dere
linquūt ꝯfundent̃.recedētes a te in terra ſcri/
bent̃.qm̄ dereliquerūt venā aquaꝝ viuētium
dn̄m. O q̄t ſunt hodie tales q̇ cū corriguntur
nō emēdant̃ ſꝫ peiores efficiunt̃. vt di. Chriſ.
Sicut ignis de quāto plura ligna ſuſcipit:de
tanto maior flāma exit. ⁊ ſic ꝑuerſi de quanto
plura bona ſuſcipiunt:de tanto deteriores fiūt

Tales fuerunt iudei. de q̇bꝫ Amos. v. Odio
habuerūt corripientē in porta. Scḋo notat̃
eoꝝ malicia in ꝯſilij pueri inq̇ſitiōe. de q̇ ſub
dit in textu. inierūt ꝯſiliū cū herodianis. de q̇
Chriſ. Quale cōſiliū: tales ꝯſiliarij. De eorū
ꝯſilio dicit patriarcha Jacob Gen. xlix. Sy
meon ⁊ leui frēs vaſa iniq̇tatꝭ bellātia: in eorū
ꝯſiliū nō veniat aīa mea. q: malū L Nā
conſiliū bonū q̇rit̃ a q̇ttuoꝛ. Pꝛīo a deo. ſecun
do ab hoīe bono. tercio a ſapiēte ⁊ non fatuo.
q̇rto a ſene ⁊ expto. Pꝛīo bonū cōſiliū ꝓncipa
liter q̇rendū eſt a deo Thob. iiij. Oīa ꝯſilia
tua in ipo ꝑmaneāt. ⁊ ꝑ̃ in magnis cauſ̃ ⁊ ope
ribꝫ deberet fieri inchoatio ab inuocatiōe ſpūſ
ſancti. De q̇ Boeciꝰ in de ꝯſolatu. Jnuocādū
duximꝰ gubernatoꝛē oīm. q̇ ꝑmiſſo nullū
rite fundat̃ exoꝛdiū. Hoc fecit Judith c. viij.
di. Oꝛate vt firmū faciat deꝰ cōſiliū meū. q̇d
⁊ factū eſt. q: ſcribit̃ Job. xij. Jpe hꝫ ꝯſiliū ⁊
intelligentiā. ⁊ puer. viij. Ego ſapiā habito ī
conſilio. ⁊ Ecci. i. Oīs ſapiā a dño deo ē. iō
ab eo q̇renda eſt. Jō Augꝰ. de ciui. dei. ⁊ habet̃
in cañ. xxvi. q. ij. q̇ ſine. Qui ſine ſaluatoꝛe ſa
lutē vult hr̃e. ⁊ ſine vera ſapia eſtimat ſe prudē
tem fieri poſſe. nō ſanꝰ ſꝫ eger: nō prudens ſed
ſtultꝰ in egritudine aſſidua laboꝛabit. ⁊ in ceci
tate noxia ſtultꝰ ⁊ demens ꝑmanebit. O quot
ſunt hodie tales ꝓpꝛie prudētie ꝯfidētes: ⁊ cō
ſiliū a deo nō q̇rentes. Quibꝫ maledicit Jſa.
v. ca. di. Ve q̇ ſapiētes eſtis in ocul' vrīs. ⁊ co
rā vobiſmetipis prudētes. Scḋo bonū ꝯſili
um dꝫ q̇ri ab hoīe bono ⁊ ñ malo. Bern. Bo
nus in ꝯſilio. bonꝰ in obſequio. ſicut a veneno
ſic a malo cōſiliario fuga aīaꝫ tuā. Ecci. xxxvij
A cōſiliario malo ſerua aīam tuā. Rō ps. cv.
Jpi exacerbauerūt eū in ꝯſilio ſuo. ⁊ ſic. ij. Re
gū. xvi. dixit abſalon ad achitofel. Jnite cōſi
liū q̇d agere debeamꝰ. ⁊ ait achitofel ad abſalō
Jngredere ad cōcubinas pr̄is tui q̇s dimiſit
ad cuſtodiendā domū. ⁊ cū audierit oīs iſra
el ꝙ fedaueris pr̄em tuū roboꝛent̃ tecū manus
eoꝝ. Chriſ. Quale cōſiliū: tales conſiliarij. et
ſic hic. Jō puer. xij. Cōſilia impioꝝ fraudulē
ta. Tercio bonū cōſiliū dꝫ q̇ri a ſapiēte. De
q̇ Thob. iiij. Conſiliū ſemꝑ a ſapiēte ꝑquire.
Nā aqua non eſt hauriēda de ciſterna arida.
Sic aqua ſapie ab inſipiētibꝫ nō eſt q̇renda.
De q̇ Ecci. viij. Cū fatuis cōſiliū ne habeas.
nō eñi poterūt diligere niſi q̇ eis placēt. ita vt
de eis verificet̃ illud Jſa. xix. Sapiētes cōſili
arij pharaonis dederūt ꝯſiliū inſipiēs. Quar
to cōſiliū eſt q̇rendū a ſene experto. nō a iuue
nibꝫ. q: ſunt laſciui ⁊ inexꝑti. Sic fecit Robo
am. iij. Reg. xij. q̇ derelicto conſilio ſenioꝝ q̇d
ei dederūt: ſecutꝰ eſt conſiliū iuuioꝝ. ꝓpter q̇d
ꝑdidit ppl'm ſuū. Jō Ariſto. Non ſunt iuue
nes ad philoſophiā vtiles. q: nimis paſſiona
ti. Jdcirco dicit Grego. et habet̃ in cañ. i. q. i.
eſtote. Experti graueſq꞉ moꝛibꝫ ꝓ cōſilio ſunt
req̇rendi. Dicit eñi ſic. Graues expertoſq꞉ viros
cōſilij vrī adhibete pꝛīcipes. quā req̇ſitionem
docuit ieſus filiꝰ ſydrach. Ecci. xxxij. Fili ſine
cōſilio nihil facias. ſcꝫ ſenioꝝ ⁊ expꝛtoꝝ. ⁊ ſub
dit. Poſt factū nō penitebiſ. Jō Prouer. xij
Aſtutꝰ oīa agit cū cōſilio. nā vbi multa cō
ſilia ibi ſalus. puer. xi. M Tercio nota
tur malicia phariſeoꝝ in praua intentiōe. De
qua ſubdit. vt caperent ieſum in ſermone. Ecce
malicia. voluerūt illū capere in ꝟbis. q̇ ꝟbo ce
lū ⁊ terrā cōdidit: ⁊ quem celi capere nō pñt. vt
dr̃. iij. Reg. viij. Et q̇ eſt ſapia dei pr̄is: ⁊ q̇ no
uit decipientē: ⁊ eū q̇ decipit̃. vt habet Job. xij.
Et q̇ nouit abſcondita coꝛdis. hūc voluerunt
capere in ꝟbis. ecce q̇nta malicia Quarto nota
tur eoꝝ malicia in ꝟboꝝ dulcedine. Chꝛiſoſt.
Mgr̄m vocant cuiꝰ diſcipuli eſſe noluerūt.
Et reuera eſt mgr̄ Joh. xiij. Vocatiſ me mgr̄ ⁊
dñe: ⁊ bene dicitiſ. ſum etenī. Eſt nāq꞉ mgr̄ hu
militatiſ. pietatis. charitatis ⁊ ꝟitatis. Pꝛīo ē
mgr̄ hūilitatis. de q̇ Joh. xiij. Si ergo ego la
ui pedes vr̄os dñs ⁊ mgr̄: ⁊ vos debetis alter
alteriꝰ lauare pedes. i. hūilitatē exhibere. quā
docuit Mat. xi. Diſcite a me q: mitis ſum et
hūilis coꝛde. Qui igit̃ vult foꝛe diſcipulꝰ illiꝰ
mgr̄i: dꝫ doctrinā hūilitatiſ ſeq̇. q: ſcribit̃ Lu
ce. vi. Nō eſt diſcipulꝰ ſuꝑ mgr̄m. ⁊ ſupbi eiꝰ
nō pñt foꝛe diſcipuli. Jō pñt cōq̇ri illud ꝓ
uerb. v. Mgr̄is nō inclinaui aurē meā. ꝓpe
fui in oīmi malo. ⁊ merito. q: dicit Pſ. cxviij.
Jncrepaſti ſupꝫbos. maledicti ⁊c. Jō ait Joh.
viij. Si vos manſeritis in ſmone meo: vere di
ſcipuli mei eritis. Scḋo eſt mgr̄ pietatiſ quā
exhibuit Joh. viij. cū mlier eēt dephenſa in
adulterio dixerūt phariſei. mgr̄. Moyſes mā
dauit nobis huiuſcemodi lapidare. ipe aūt ꝑ
pietatē abſoluit eā dicens. Nemo te cōdēna
uit mulier. ridit. nemo dñe. ⁊ ſic ꝑ ſuā pietatē
eā abſoluit. Hanc pietatē etiā exhibuit cum
mādūcauit cū pctōribꝫ. vñ ſcandaliſati ſunt
phariſei ⁊ dixerūt Mat. ix. Quare cū publi
canis ⁊ pctōribꝫ māducat magiſter vr̄. ridit
Nō eſt opus valētibꝫ medicꝰ: ſꝫ male habēti
bus. Sic q̇ volūt foꝛe eiꝰ diſcipuli debent foꝛe
miſericoꝛdes ⁊ pij. q: dicit Amb. Nil ita cō
mendat chꝛiſtianū q̄ miſericoꝛdē ſe exhibere
⁊ piū erga proximū. Jō. i. Thim. iiij. Exerce

teſpm ad pietatē.q: ſm Ambro.ſup Bti im/
maculati. Pietas oīm ꝟtutū eſt fundamētū.
Jō apl's.i. Thimo.iiij. Pietas ad oīa vtil'
eſt:pmiſſionē hñs vite que nunc eſt et future
Tercio chriſt⁹ eſt mgr̄ charitatis:q̄ charitatē
habuit ⁊ docuit.habuit vt pꝫ Joh.xv. Ma
iorē hac dilectionē nemo hꝫ q̄ꝫ vt aīam ſuā ⁊c.
De quo apl's ad Ephe.ij. Propter nimiaꝫ
charitatē ſuā qua dilexit nos cū eſſemus mor
tui pc̄tis cōuiuificauit nos in chriſto. Item
charitateꝫ docuit Mat.xxij. Magiſter qd̄ ē
mandatū magnū in lege.rn̄dit. Diliges dn̄m
deū tuū ⁊c. Et ſic q̄ volunt fore ei⁹ diſcipuli de
bent hr̄e charitatē dei ⁊ pximi. De q̄ Joh.xiij.
Jn h̄ cognoſcēt oēs:q: diſcipuli mei eſt' ſi di
lectionē habueritis adinuicē. Dicit nāqꝫ Au
gu. Sola dilectio diſcernit inter filios dei et
diaboli. Signent ſe oēs ſigno crucis. Rn̄de/
ant oēs amen.cantēt oēs alleluia.baptiſen
tur oēs.intrēt eccl'ias.nō diſcernunt filij dei
⁊ diaboli filij niſi ex charitate. Quarto eſt ma
giſter ꝟitatis.de q̄ ſubdit in textu. Magiſter
ſcim⁹ q: verax es. Hic notat phariſeorū q̄nta
malicia.ſ.in adulatiōe.de q̄ Chriſ. Ut ſeduce
re poſſint ab adulatiōe incipiūt: velut thauꝝ
ferocē cape deſiderātes:⁊ in fronte fricantes vt
eū deijcere poſſint.ſic ⁊ ipi p adulationeꝫ chri
ſto fecerunt:eū collaudātes de veritate:dicen/
tes. Mgr̄ ſcim⁹ q: verax es.reuera verax.ad
Ro.iij. Eſt aūt de⁹ verax.oīs aūt hō mēdax.
imo nō ſolū verax:ſꝫ ⁊ veritas. Joh.xiiij. Ego
ſum via veritas ⁊ vita. ¶ Erat enim in
chriſto veritas triplex.ſ.vite.doctrie ⁊ iuſticie
Primo veritas vite.de q̄.iiij. Reg.xx. ⁊ Jſaie
xxxviij. Memēto q̄ſo dn̄e q̄uō ambulauerī
corā te in ꝟitate ⁊ in corde pfecto.⁊ qd̄ bonuꝫ
eſt in ocul' tuis fecerim.ſic locut⁹ eſt Ezechi/
as rex.multo mag' chriſt⁹.i. Pe.ij. Qui pec/
catū nō fecit.nec inuent⁹ eſt dolus in ore ei⁹.
q: veritas eſt a q̄ oē verū eſt. De q̄ Aug. Ne
mo p̄t dicere q̄d ꝟitatis eſt niſi illumineſ ab il/
lo q̄ mentiri nō p̄t.ſ.a deo. Dicit em̄ apl's He
breo.vi. Jmpoſſibile eſt mētiri deū.⁊ Nume.
xxiij. Nō eſt de⁹ q̄ſi hō vt mentiaſ. Jdo meri
to cōmendabāt eum de ꝟitate vite. Scd̄o ha
buit veritatē doctrie.de q̄ ſubdit in textu.⁊ vi/
am dei in veritate doces.reuera veritateꝫ do/
cuit:et nō tacuit.de q̄ ps.xxxix. Nō abſcondi
miſericordiā tuā ⁊ veritatē tuā a ↄcilio multo
Jō dicit Joh.xviij. Jn hoc nat⁹ ſum ⁊ veni i
mundū vt teſtimoniū phibeā veritati. Nam
piculoſum eſt veritateꝫ ſcire ⁊ obticere. De q̄
Aug⁹.⁊ habeſ in cañ.xi.q.iij.quiſquis. Quiſ
q̄s metu cuiuſlibet ptātis veritatem occultat
irā dei ſup ſe puocat:vterqꝫ reus eſt.q: magis
timet hoiem q̄ꝫ deū. Et poſt pauca.⁊ q̄ verita/
tem occultat:⁊ q̄ mendaciū dicit.q: ille pdeſ/
ſe nō vult:iſte nocere deſiderat. Tercio habu
it veritatē iuſticie.ita q̄ nec timore nec mune/
re illā puertit nec pmutauit.vt ꝟitas peruerti
ſolet in ſeculo. De q̄ Grego.et habeſ in cano.
xi.q.iij.q̄ttuor modis. Quattuor modis hu
manū iudiciū puertiſ.ſ.amore.odio.timore ⁊
cupiditate.quoꝝ nullū fuit in chriſto.de quo
ſubdit in textu. Nō eſt tibi cura de aliq̄.nō ei
reſpicis pſonā hoīs.ſ.diuitis vel pauperis
De q̄ Actu.x. Jn veritate comperi:q: non eſt
acceptor pſonaꝝ deus Sic nec debet eſſe inter
hoīes Jaco.ij. Si pſonā accipitis peccatū
opamī. Uñ dicit ſ. Tho.ij.ij.q.lxiij.ar.ij. Jn
acceptione pſonaꝝ eſt triplex ordo ↄſiderād⁹
Primo prelationis.⁊ ſic pſona in p̄latiōe cō/
ſtituta eſt p alijs honorāda rōne boni cōmu
nis.i. Pe.ij. Regem honorate.et ad Ro.xiij.
Nō eſt ptās niſi a deo Scd̄o ↄſiderādus eſt
ordo fraterne dilectiōis.⁊ ſic chriſtianus ma
lus optimo iudeo eſt p̄ferēdus. q: dicit apl's
ad Gal.vi. Operemur bonū ad oēs.maxi/
me aūt ad domeſticos fidei. Tercio p̄t ↄſide/
rari ordo ꝟtutis.vt ei q̄ maioris eſt gratie ꝟ/
tutis maior honor exhibeaſ.q: dicit phus in
iiij.ethi. Honor eſt exhibitio reuerentie in ſi/
gnū ꝟtutis. Et p̄ter iſtos tres ordines quar/
to ↄſiderādus eſt ordo premij qd̄ expectatur.
vt cū honoras diuitē pp̄ter h̄:q: prodeſſe po
teſt reipublice.vl' tibi aut alijs i neceſſitate cō
ſtitutis.⁊ ſic p̄ferēdus eſt diues paupi qui h̄
nō p̄ōt.nō tamē paup eſt ſpernēdus.q: dicit
Eccl's.ix. Uir paup ⁊ ſapiens liberabit vrbeꝫ
p ſapientiā ſuā. Cū autē honoras diuitē pro
pter munera:⁊ in hoc ſpernis paupes a quibꝰ
talia nō ſperas.hoc eſt pc̄m̄ mortale.q: ↄtra
dilectionē pximi ⁊ pceptum dei.q: ſcriptū eſt
Leui.xix. Nō ↄſideres pſonā paupiſ.nec ho
nores vultū potentis in iudicio. Jō di. Hu/
go. Acceptio pſonaꝝ eſt vacua reuerētia exhi
bita alicui nō cauſa debiti vl' meriti:ſed pp̄ter
timorē vl' pp̄riā vtilitatē.ſ.diuitias ⁊ mune/
ra. ¶ Pro quo ſciendū q̄ piculoſuꝫ eſt
accipe munera q̄ttuor de cauſis. Primo rati/
onē excecant.ſcd̄o mentem corrumpūt.tercio
maledictionē inducunt.q̄rto ad gehennā p/
ducunt. Primo rōnem excecant ⁊ mutos fa/
ciunt erga veritatē. De q̄ Eccl.xx. Xenia ⁊ do
na excecant oclos iudicū. Jō Exo.xxvi. Nō
accipias munera q̄ etiā excecant prudentes ⁊

ſubuertunt vba iuſtoꝝ. quis em̄ inſanos re/
cipet in hoſpitiū ſuū a quibꝯ deberet excecari
vl̄ mutus effici. Quapropter dicit Gre. Nō
poteſt cōſtanter argui a q̄ accipit mun⁹. Late/
nus apl̄s noluit accipe nedū accipet: autori
tatē magiſterij ꝛ correctionis declinaret. nā ta
les ad munera reſpiciētes vt dicit Iſaias. lvi
ſunt ſicut canes muti nō valētes latrare. q̄ e/
uenit interdū ꝙ platus cū tanto latratu obui
at paupi q̄ſi vellet eū deuorare. ſed iſte pꝛoicit
aliq̄d in os ei⁹ ꝛ aufert ei loquelā. Iō Caſſio.
in epl̄a. Oblatio muneris eſt tinea regiminis
Scd̄o munera mentē corrumpūt: ꝛ veritatē
iuſticie puertūt. De quo. i. Reg. viij. Declina
uerunt poſt auariciā: acceperūtq̄ꝫ munera ꝛ p
uerterunt iudiciū. O quot ſunt hodie tales.
qd̄ cōqueritur Iſa. i. Principes tui infideles
ſocij furū. oēs diligūt munera. ſequuntur re
tributiones. pupillo nō iudicant. ꝛ cauſa vi/
due nō ingredit̄ ad illos. Ideo graue eſt in p̄
latis ꝙ diligūt munera. Quapropter dixit ie
tro moyſi Exodi. xviij. Prouide aūt de omni
plebe viros ſapiētes ꝛ timētes deū in quibꝯ ſit
veritas: ꝛ q̄ oderint auariciā. ꝛ ſtet ꝙ aliqui p
munera nō corrumpant. tn̄ pſumptio habet̄
cōtra eos de corruptiōe. de quo Hiero. Sicut
matrona nō eſt caſta q̄ munera accipit cū ro/
gatur. ſic iudex munuſcula accipiēs immunis
a corruptione nō iudicat̄. Iō Prouerb. xvij.
Munera de ſinu impi⁹ accipit vt puertat ſe/
mitas iudicij. Tercio munera maledictionē
inducūt. Deutero. xxvij. Maledict⁹ qui acci
pit munera vt pcutiat aīam ſanguinis inno
centis. Iniquū eſt em̄ iudicē vel principē mu
nera querere. Vn̄ Ps̄. xxv. In quoꝝ manib⁹
iniq̄tates ſunt: dextera eorū repleta eſt mune/
ribus. vbi Petrus bleſenſ. Tranſibūt iniqui
tates in penā: ꝛ munera in dolorē. de q̄ Iſa. i.
Ve qui iuſtificatis impiū p muneribꝯ: ꝛ iu
ſticiā iuſti aufertis ab eo. Cupidus em̄ cū mu
nus accipit: credit ſe benedictionē accipe. vnd̄
munus vocat̄ benedictio. iiij. Regū. v. Dixit
naaman heliſeo. Obſecro vt accipias benedi
ctionem a ſeruo tuo. ſed latuit ibi maledictio:
quā giezi ſenſit: cū lepra naaman ei adheſit.
Ideo Prouer. xvij. Qui iuſtificat impium ꝛ
qui cōdēnat iuſtum. ſcꝫ ꝓpter munera: vterq̄ꝫ
abominabilis eſt apud deū. Quarto munera
ad gehennā pducunt Iob. xv. Ignis deuora
bit tabernacula eoꝝ q̄ munera libenter accipi/
unt. E cōuerſo vero ſcribit̄ Prouerb. xv. Qui
odit munera viuet. De q̄ Iſa. xxxiij. Qui ex/
cutit man⁹ ſuas ab om̄i munere. iſte in excelſ

habitabit. vbi Grego. dicit. ab om̄i munere.
nā aliud eſt mun⁹ ab obſequio. aliud a manu
aliud a lingua. Munus ab obſequio eſt ſub
iectio indebite impenſa. mun⁹ a manu eſt pe/
cunia. munus a lingua eſt fauor quē q̄rit in/
anis glia. ſcꝫ adulatio laudis. ¶ Sed
diceres. eſt ne ſemp rep̄heſibile munera acci/
pere. Rn̄det̄ tribꝯ modis eſt rep̄heſibile. Pri/
mo qn̄ accipit q̄ nō indiget. vt qn̄ recipit qd̄
paupibus dari deberet. Vn̄ Hierony. ad Da
maſum papā. Clerici q̄ de bonis parentū ſu/
ſtentari poſſunt. ſi qd̄ pauperū eſt recipiūt ſa
crilegiū cōmittunt p abuſionē. tales iudiciū
ſibi manducāt ꝛ bibunt. Et Proſper de vita
cōtemplatiua. Habentes vnde ſuſtentent̄ nō
ſine grandi peccato vnde paup victurus erat
accipiūt. Secūdo eſt rep̄henſibile cū accipi/
unt ea q̄ dantes tenent̄ reſtituere eis a quibus
habuerūt. de q̄bus dicit Hiero. Qui a rapto/
ribus: ſimoniacis: feneratoribꝯ ꝛ malis omni
bus munera accipiūt: ſil̄es ſunt illis q̄ mino/
res piſces a magnis deuoratos comedūt. Si
cut ei piſces deuorati nulli vſui ſunt apti. nec
oblatio taliū vlli vſui apta eſt. Hoc vicio la/
borant quidā religioſi exteri⁹ p̄tendentes ſan
ctitatē. interius pleni auaricia: qui q̄ſi merca/
tores ſunt pelliū agnelloꝝ: q̄ indifferēter oīa
accipiunt. figurati p gedeonē. qui inaures au
reas de preda madianitarū accepit: vt faceret
inde ſacerdotales veſtes. ꝛ factū eſt gedeoni ꝛ
om̄i domui ei⁹ in ruinā. vt legit̄ Iudicū. viij.
Iſti etiā ſunt ſil̄es ſauli: qui regē amalech et
meliores de ouibꝯ reſeruauit: volens immola
re deo. ꝓpter qd̄ eū abiecit dn̄s ne eſſet rex. vt
legitur. i. Regū. xv. Iſti etiā cōtra ꝓhibitionē
legis morticiniū comedunt a beſtijs captum.
Tercio eſt rep̄henſibile quādo accipiunt mu
nera p cauſa p qua nō deberēt: ſicut iudices q̄
munera accipiūt vt iuſticiā deferāt: vl̄ iuſtici/
am faciūt quā grat̄ debent facere. xi. q. iij. Nō
licet iudici vendere iuſtū iudiciū. Nā iuſtici/
am venditā dn̄s iudicabit. Ps̄. lxxiiij. Cū ac
cepero tempus: ego iuſticias iudicabo. Nam
munera accipe vt deferat̄ iuſticiam: eſt q̄ſi pecca
tū iude. Vnde ſup illud Matth. xxvi. Exin
de querebat oportunitatē vt eū traderet. dicit
Gloſa. Multi hodie ſunt q̄ factū iude exe/
crantur: ꝛ idē faciūt. nā cū pro munere falſum
teſtimoniū dicūt. deū qui veritas eſt vendūt.
Ac ſimuli q̄ p munere falſum iudiciū faciūt: de
um q̄ iuſticia eſt vendūt. O q̄ꝫ multociēs fit
hoc. qd̄ cōquerit̄ Inno. lib. vij. de vilitate hu/
mane cōditionis dicēs Clamat paup: nullus

audit. loquit᷑ dives: q̄libet applaudit: ⁊ quod peius eſt vt habet. xi. q. iij. paup. vbi dicit Iſido. Paup dū nō habet q̄d offerat in iudicio. nō ſolū audiri ɔtemnit᷑. ſed etiā ɔtra veritatē opprimit᷑. Et ſic pʒ q̄ȝ grande eſt pctm̄ acceptio munerū ⁊ pſonarū. Jō Iaco. ij. Frēs nolite in acceptiōe pſonarū hr̄e fidē dn̄i noſtri ieſu chriſti. Etenī ſi introierit in ɔuentū veſtrū vir aureū anulū habens in veſte candida. introierit aūt ⁊ paup in ſordido habitu ⁊ intendatis in eū qui indut᷒ eſt veſte pclara. ⁊ dixeritis ei. tu ſede hic bene. paupi autē dicatis. tu ſta illic: aut ſede ſub ſcabello pedū meorū. Nōne iudicatis apud voſmetipſos ⁊ facti eſtis iudices cogitationū iniquarū. Nōne elegit deus pauperes in h̄ mūdo divites in fide: ⁊ heredes regni. Quib᷒ dicit Mat. v. Beati pauperes ſpū ⁊c. Attamē dicit ſanct᷒ Tho. ij. ij. q. lxiij. arti. iiij. ꝙ grauī᷒ peccat q̄ pſonā accipit in diſpenſatiōe ſpūaliū q̄ȝ corpaliū ſiue tempaliū rerū. Q Sexto notat᷑ malicia phariſeorū in falſa inq̄ſitione. de qua ſubdit. Dic ergo nobis. q̄d tibi videt᷑. licet dare cenſum ceſari an nō. Unde iudea facta erat tributaria a tpe natiuitatis chriſti. Jō Tyberius pfecit pylatum. Et ꝺ hac q̄ſtione longa ɔtētio habita ē. q̄ȝ phariſei dicebāt ꝙ non. alij vero ꝙ ſic: propter defenſionē reipublice. ⁊ ſic miſerunt diſcipulos eorū cū herodianis: dicētes. q̄d tibi videtur. nō dicūt. dic nob̄ quid eſt bonū. q̄d expediens. q̄d legale. ſed q̄d tibi videt᷑. Reſpiciebāt em̄ ad tradendū eū pylato: vl' ad inimicādum pplo. Cognita aūt ieſus nequicia eorū: dicit Hiero. Prima ꝟtus mīdentis eſt interrogantiū mentē cognoſcere: quā ipe ɔgnouit Sap. viij. Jpe ſcit verſucias hoīm diſſolutiones argumētorū. q̄ȝ ſcribit᷑. prouer. xxi. Non eſt ſapiētia. nō eſt prudētia. nō eſt ɔſiliū ɔtra dn̄m. Ideo ait illis. Quid me tēptatis hypocrite. Gre. Hypocrita eſt q̄ ſimulat eē q̄d nō eſt. De tali dicit᷑ Iſa. ix. Omīs hypocrita nequā. Jō Eccl. i. Ne fueris hypocrita in cōſpectu hoīm: ⁊ ne ſcandaliſeris in labijs tuis. Attende in illis ne forte cadas ⁊ inducas anime tue inhonoratiōnē. q̄ȝ hypocriſis eſt mendaciū opis. de quo ſanct᷒ Tho. ij. ij. q. cxi. Hypocriſis eſt mendaciū in exteriorib᷒ ſignis. ⁊ nō refert vtrū q̄s mentiat᷑ verbo vel facto.

De eadem dominica.
Sermo. CLXXI.

Oſtendite mihi numiſma cenſus. Matth. xxij. R

Eſt cōmune pūerbiū. numm᷒ nullibi eſt ita aptus niſi vbi fabricat᷑. Spūaliter. ſic anima humana eſt dei numm᷒. Iuxta illud Ezech. xviij. Omēs anime mee ſunt vt aīa patris. ita ⁊ aīa filij mea eſt. hic nūmus a deo fabricatus eſt. Iuxta illud Aug. Anima a deo creatur: creando infundit᷑. Iſte nūmus hʒ imaginē regis eterni. De q̄ Bern. ſup Cant. O anima inſignita dei imagīe. decorata ſilitudine. redempta ſanguine. dotata ſpūſſancti gratia. deputata cū angel᷑. heres diuine bonitatis. Ideo iſte nūmus nullibi ita apt᷒ eſt: niſi vbi fabricatus. ſ. apud deū. Dicit naqȝ phs. Unaqueqȝ res pficit᷑ in ɔiunctiōe ſui pncipij ⁊ originis: ⁊ nō quieſcit donec illuc pueniat. Sic ⁊ aīa vt figurat᷑ Gen. viij. Noe emiſit colūbam de archa. cū nō inuenit vbi quieſceret: reuerſa eſt in archam. Spūaliter. Noe interpretatur quieſcens: ⁊ ſignificat deū q̄ ſemp ab eterno in ſeipo quieuit ſine omī mutabilitate. Iuxta illud Malach. iij. Ego dn̄s ⁊ nō mutor. Attamē licet immutabil' eſt de᷒. tn̄ mutabilia pduxit. De q̄ Boeci᷒. iij. de ɔſol᷑. philo. metro. ix. Stabil' ille manens dat cuncta moueri. Sed archa in qua fuerunt omīa genera aīaliū viuentiū ſignificat mentē paternā: in qua ſunt omīa genera ſm̄ rōes ydeales ⁊ cauſales. vt dicit ſanct᷒ Tho. pte. i. q. iiij. articu. i. In deo ſunt pfectiōes omniū rerū. Sʒ columba. i. ſpirit᷒ rōnalis nō inuenit vbi requieſcat in re creata. ergo iterū in archā celi ⁊ diuinitatis reuerti debet. dicēdo cū Ps. lxxxiij. Concupiſcit ⁊ deficit aīa mea in atria dn̄i. q̄ȝ di. Augu. Dn̄e feciſti nos ad te: ⁊ inquietum eſt cor noſtrū donec requieſcat in te. q̄ȝ aīa ad h̄ eſt creata. vt dicit mgr̄ in. ij. ſniarū. di. i. Deus fecit rōnalem creaturā vt ſummū bonū intelligeret. intelligēdo amaret. amando poſſideret. poſſidēdo pfrueret᷑. Quapropter reqrit h̄ nūmiſma cēſus. de quo thema. S In verbis pmiſſis duo innuunt᷑. Primo requiſitio nūmiſmatis in oſtēſione. ibi. oſ̄dite mihi nūmiſma. Scd̄o reqſitio de imaginis impſſiōe. ibi. cuius eſt hec imago ⁊ ſupſcriptio. Pro q̄ nota tria debem᷒ oſtēdere deo. Primo iniqtatem in ɔfeſſione. ſcd̄o bonitatē in opatiōe. tercio imaginē in expiratōe. Dixi pmo debemus oſtēdere iniquitatē in cōfeſſione. De q̄ Luce. xvij. Ite ⁊ oſtendite vos ſacerdotib᷒. Nam ſi oſtēdis miſeriā in ɔfeſſione ipe oſ̄det miſericordiā in remiſſione. De q̄. i. Joh. i. Si ɔfiteamur pc̄ta nr̄a fidelis eſt ⁊ iuſt᷒ vt remittat